

JAUNIMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMO UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE KOKYBĖS VERTINIMO ATASKAITA

VILNIUS, 2011

Vertinimas parengtas VŠĮ Viešosios politikos ir vadybos instituto (VPVI) vertintojų pagal 2011 m. liepos 7 d. pasirašytą sutartį Nr. 1F-19-(6.26) su Jaunimo reikalų departamentu prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (JRD). Vertinimas finansuojamas pagal JRD įgyvendinamą projektą "Integruotos jaunimo politikos plėtra" Nr. VP1-4.1-VRM-07-V-01-002, finansuojamą Europos Socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis.

TURINYS	1
SANTRUMPŲ SARAŠAS	4
IVADAS	5
1. SAVIVALDYBĖS KONTEKSTAS	6
2. PRIELAIDOS JAUNIMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMUI	7
2.1. Jaunimo politiką reglamentuojančių teisės aktų struktūra	7
2.1. Jaunimo politiką įgyvendinančios institucijos ir valstybės tarnautojai	13
2.3. Jaunimo reikalų koordinatoriaus darbo sąlygos	16
2.4. Skyriaus išvados ir rekomendacijos	18
3. JAUNIMO DALYVAVIMAS	20
3.1 Jaunimo dalyvavimas savivaldoje pagal gyvenamąją teritoriją	20
3.2 Jaunimo dalyvavimas su jaunimu dirbančių organizacijų savivaldoje	20
3.3 Jaunimo veikla	22
3.4 Jaunimo savivalda formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose, vaikų globos namuose	25
3.5. Jaunimo dalyvavimas formuojant ir įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje	26
3.6. Skyriaus išvados ir rekomendacijos	28
4. PARAMA JAUNIMUI	31
4.1 Finansinė parama	31
4.2 Materialinė parama	35
4.3 Kitokia parama	36
4.4 Skyriaus išvados ir rekomendacijos	37
5. JAUNIMO NEFORMALUS UGDYMAS, JAUNIMO MOKYMAI IR KONSULTAVIMAS	39
5.1 Jaunimo mokymas ir konsultavimas	39
5.2 Asmenys, dirbantys su jaunimu	40
5.4 Jaunimo neformalaus ugdymo situacija	41
5.5. Skyriaus išvados ir rekomendacijos	42
6. JAUNIMO INFORMAVIMAS	44
6.1 Jaunimo informavimas apie jaunimo politikos įgyvendinimą	44
6.2 Jaunimo veiklos žinomumas	47
6.3 Jaunimo leidiniai ir erdvė jaunimui vietinėje žiniasklaidoje	47
6.4. Skyriaus išvados ir rekomendacijos	48
7. TARPŽINYBIŠKUMAS, TARPSEKTORIŠKUMAS, JAUNIMO POLITIKOS INTEGRALUMAS	50
7.1 Jaunimo politiką integruojančios struktūros	50
7.2 Jaunimo politikos integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir įvairių sričių veiklų programose, planuose	51
7.3 Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	52
7.4 Savivaldybės įgyvendinamų programų ir priemonių atitikimas nacionalinės jaunimo politikos prioritetams	52
7.5. Skyriaus išvados ir rekomendacijos	53
8. JAUNIMO POLITIKOS TOBULINIMAS IR INOVACIJOS	55
8.1 Jaunimo poreikių tyrimai ir jų vykdytojai	56
8.2 Jaunimo situacijos stebėseną	57
8.3 Jaunimo politikos vertinimas	57
8.4 Tyrimų rezultatų ir stebėsenos duomenų naudojimas	58
8.5 Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant jaunimo politiką	59

8.6. Skyriaus išvados ir rekomendacijos	59
<u>9. TARPTAUTINIAI RYŠIAI IR BENDRADARBIAVIMAS</u>	<u>61</u>
9.1 Bendradarbiavimas su kitomis šalimis jaunimo politikos įgyvendinimo klausimais	61
9.2. Skyriaus išvados ir rekomendacijos	61
<u>10. GEROJI PRAKTIKA.....</u>	<u>63</u>
<u>11. VERTINIMO APIBENDRINIMAS</u>	<u>64</u>

SANTRUMPŲ SĄRAŠAS

ES	Europos Sąjunga
DJP	Darbo su jaunimu programa
JLC	VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras
JP	Jaunimo politika
JRD	Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
JRK	Jaunimo reikalų koordinatorius
JRT	Ukmergės rajono savivaldybės Jaunimo reikalų taryba
JTBA	Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra
LijOT	Lietuvos jaunimo organizacijų taryba
LR	Lietuvos Respublika
URJOS AS	Ukmergės rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“
VPVI	VšĮ Viešosios politikos ir vadybos institutas

Vertinimas atliktas 2011 m. rugpjūčio – spalio mėn. pagal 2008 m. gegužės 19 d. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-157 patvirtintą jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo metodiką (toliau – Metodika) ir jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo aprašą, bei JRD įgyvendinamo projekto “Partnerystės tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių skatinimas įgyvendinant integruotą jaunimo politiką” metu patobulintą jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo metodiką.

Remiantis Metodika, kokybės vertinimo tikslai yra:

1. siekti maksimalaus valstybės ir savivaldybių vykdomų programų bei priemonių jaunimo politikos srityje efektyvumo, harmoningos jaunimo politikos plėtros, nukreiptos į jaunimui aktualių klausimų sprendimą, visose Lietuvos Respublikos savivaldybėse;
2. skatinti savivaldybes nuolat tobulėti jaunimo politikos srityje.

Siekiant vertinimo tikslų, šioje ataskaitoje:

1. Surinkti duomenys apie jaunimo politikos padėtį Ukmergės rajono savivaldybėje, joje įgyvendinamas įvairias programas ir priemones, skirtas jaunimui;
2. Išsiaiškinti Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo politikos privalumai ir trūkumai;
3. Aptarti gerosios praktikos pavyzdžiai, pritaikyti Ukmergės rajono savivaldybei;
4. Išanalizuoti surinkti duomenys pagal išskirtus vertinimo klausimus ir įvertinimo lenteles, bei pateiktos išvados ir rekomendacijos.

Vertinimui atlikti buvo naudojami šie duomenų rinkimo metodai:

- Pirma, 2011 m. rugpjūčio mėn. buvo atlikti keturi interviu su Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatore bei rajono jaunimo organizacijų atstovais;
- Antra, iš savivaldybės buvo surinkti įvairūs vertinimui reikalingi duomenys ir atlikta jų analizė, taip pat atlikta dokumentų analizė ir antrinių šaltinių analizė;
- Trečia, naudoti savivaldybėse veikiančių su jaunimu dirbančių organizacijų apklausos duomenys. Apklausą 2011 m. rugsėjo mėn. atliko VPVI. Apklausoje dalyvavo dešimt Ukmergės rajone veikiančių organizacijų, iš jų dvi jaunimą atstovaujančios organizacijos, keturi savivaldybės administracijos atstovai, du vietos bendruomenės atstovai, ir du neformalių jaunimo grupių atstovai.

Ataskaitą sudaro dvylika dalių. Pirmoje dalyje pristatomas savivaldybės kontekstas. Antroje – devintoje dalyse pateikiami pagal devynis Metodikos indikatorius surinkti duomenys ir jų analizė. Dešimtoje dalyje aptariama geroji praktika. Vienuoliktoje dalyje pateikiamas vertinimo apibendrinimas pagal vertintųjų pasiūlytą analizės modelį.

1. SAVIVALDYBĖS KONTEKSTAS

2011 m. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje buvo vienas miestas – Ukmergė, ir 10 miestelių – Deltuva Lyduokiai, Pabaiskas, Siesikai, Šešuoliai, Taujėnai, Vepriai, Vidiškiai, Želva, Žemaitkiemis. Vertinimo tikslams savivaldybei priskirtas „kaimiškumo“ laipsnis. Suklasifikavus Lietuvos savivaldybes pagal kaimiškumo laipsnį, išskiriamos kelios grupės: „labai kaimo“, „kaimo“, „pusiau kaimo“, „priemiesčio“ ir „miesto“. Šių grupių atskyrimui taikytos OECD naudojamos kiekybinės ribos. Naudojant pasirinktą metodiką, Lietuvoje į „pusiau kaimo“ savivaldybių grupę patenka savivaldybės, kuriose kaimo gyventojų dalis bendrame gyventojų skaičiuje svyruoja nuo 32 iki 49 proc. (imtinai). Į „kaimo“ savivaldybių grupę patenka savivaldybės, kuriose kaimo gyventojų dalis bendrame gyventojų skaičiuje svyruoja nuo 50 iki 70 proc. Kadangi „kaimo“ savivaldybių grupėje pasiskirstymo intervalas siekia 30 proc., tai išskirsime ir „labai kaimo“ savivaldybes, kur kaimo gyvenamosiose vietovėse gyvena daugiau kaip 70 proc. visų savivaldybės gyventojų. Pagal pasirinktą metodiką, **Ukmergės rajono savivaldybė priskiriama „pusiau kaimo“ kategorijai.**

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2010 m. pradžioje Ukmergės rajone gyveno 44,783 gyventojai, iš jų 26,970 Ukmergės mieste, 17,813 – kaimuose; 2011 m. pradžioje iš viso rajone jau buvo apie 1,700 gyventojų mažiau¹ (žr. 1 lentelę). 2010 m. pradžioje jaunimas (14-29 m.) sudarė 22,24 % visų gyventojų (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Gyventojų skaičius Ukmergės rajono savivaldybėje 2011 m. pradžioje.

Iš viso gyventojų	Gyventojų skaičius mieste	Gyventojų skaičius kaimuose	Jaunimo skaičius visame rajone
43,070	25,866	17,204	9,580

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis ir Ukmergės rajono savivaldybės JRK pateiktais duomenimis.

2010 m. viduryje Ukmergės rajone buvo registruoti 4,569 bedarbiai, iš jų 416 buvo jauni asmenys iki 25 m. 273 jauni bedarbiai neturėjo profesijos, t.y. apie 65% nedirbančių jaunų asmenų sudarė ne kvalifikuotas jaunimas.

2007 m. savivaldybės užsakymu UAB „Factus Dominus“ atliko jaunimo (14-29 m.) situacijos ir galimybių tyrimą, kurio metu buvo apklausti 427 respondentai. Tyrimo rezultatai parodė, kad jaunimui aktualiausios sritys yra išsilavinimo siekimas bei laisvalaikio užimtumas. Pagrindinės su jaunimo situacija susijusios problemos 2007 m. buvo migracija ir nusikalstamumas. Tyrime įvardijama, kad „jaunimas pasigenda daugiau dėmesio savo problemoms, pastebėta, kad jaunimas tikisi, kad jų problemas padės spręsti valdžios institucijos: migracijos, darbo susiradimo, švietimo, būsto ir kt. Įdomu tai, kad šios tendencijos gali būti traktuojamos kaip jaunimo savarankiškumo stoka, nes gyvenimas savarankiškai, susiradus darbą, nesulaukė tokio didelio pritarimo kaip teiginiai, kuriuose jaunimo problemas siūloma spręsti iš išorės, neįpareigojant paties jaunimo.“² 2007 m. atliktas tyrimas parodė didelį jaunimo apatiškumą ir pasyvumą sprendžiant problemas. Atitinkamai, jaunimo aktyvumo ir užimtumo didinimas buvo ir išlieka vienu svarbiausiu jaunimo politikos uždavinių Ukmergės rajono savivaldybėje.

¹ „Demografijos metraštis 2010“, Lietuvos statistikos departamentas, 2011.

² Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo (14-29 m.) situacijos ir galimybių tyrimo ataskaita. UAB „Factus Dominus“, 2007.

2. PRIELAIIDOS JAUNIMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMUI

Šioje dalyje pristatomos pagrindinės prielaidos, reikalingos jaunimo politikos įgyvendinimui savivaldybėje, tai: a) jaunimo politiką reglamentuojantys dokumentai; b) savivaldybėje su jaunimu dirbančios organizacijos ir jų darbuotojai; c) jaunimo reikalų koordinatoriaus (JRK) darbo sąlygos. Taip pat pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

2.1. Jaunimo politiką reglamentuojančių teisės aktų struktūra

Šioje dalyje pirmiausia aptariama Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo politiką reglamentuojančių dokumentų struktūra, pristatomas jaunimo politikos turinys ir glaustai įvertinamas jaunimo politikos turinio atitikimas jaunimo poreikiams:

- *Pirma*, pateikiama teisės aktų, reglamentuojančių jaunimo politiką savivaldybėje, struktūra.
- *Antra*, pristatomos jaunimo politikos savivaldybėje kryptys, tikslinės grupės, prioritetai.
- *Trečia*, remiantis jaunimo reikalų koordinatoriaus ir jaunimo atstovų suteikta informacija, aptariami jaunimo poreikiai; apžvelgiama, ar planavimo dokumentuose pristatomos jaunimo politikos kryptys atitinka šiuos poreikius. Taip pat aptariamos jaunimo politikos kryptys, kurioms skiriama daugiausiai-mažiausiai dėmesio, atskleidžiama, kaip tai vertina savivaldybės ir jaunimo atstovai (remiantis apklausos ir interviu duomenimis).

Šio skyriaus informacija parodo savivaldybės pasiekimus jaunimo politikos (JP) strateginiame planavime. Patvirtinti strateginiai JP dokumentai (JP koncepcija, JP strategija) savivaldybėje padeda numatyti JP plėtros kryptis, užtikrina JP plėtros tęstinumą įvykus darbuotojų kaitai. Tuo tarpu patvirtinti įgyvendinimo dokumentai (tokie kaip JRK darbo programa) parodo, kaip numatyta JP politika savivaldybėje yra įgyvendinama.

Teisės aktų struktūra

Ukmergės rajono savivaldybė, formuodama ir įgyvendindama jaunimo politiką, vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais³ bei Ukmergės rajono savivaldybės teisės aktais, kurie išvardijami žemiau pateiktoje lentelėje.

2 lentelė. Savivaldybės jaunimo politiką reglamentuojantys teisės aktai ir kiti dokumentai

Dokumentas	Patvirtintas (metai)
Jaunimo politikos koncepcija	2010
Vyriausiojo specialisto (jaunimo reikalų koordinatoriaus) pareigybės aprašymas	2009
Jaunimo reikalų tarybos nuostatai (aktuali versija)	2011
Darbo su jaunimu programa (aktuali versija)	2011
Jaunimo reikalų koordinatoriaus veiklos planas (aktuali versija)	2011

³ Nurodomi šie nacionalinio lygmens dokumentai: LR jaunimo politikos pagrindų įstatymas, LR vietos savivaldos įstatymas, LR švietimo įstatymas, kt., taip pat LR Vyriausybės nutarimai.

Dokumentas	Patvirtintas (metai)
Finansinės paramos jaunimo veiklai teikimo tvarka	2007
NVO projektų atrankos konkurso nuostatai (aktuali versija)	2011

Šaltinis: sudaryta autorių

Vienas svarbiausių jaunimo politikos formavimą ir įgyvendinimą Ukmergės rajono savivaldybėje reglamentuojančių dokumentų yra 2010 m. Ukmergės rajono savivaldybės tarybos patvirtinta **Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo politikos koncepcija** (toliau – Koncepcija). Koncepcijoje formuluojami savivaldybės jaunimo politikos tikslai, principai ir įgyvendinimo sritys, ir reglamentuojama konkreti savivaldybės tarybos, savivaldybės administracijos bei kitų savivaldybės institucijų veikla, siekiant įgyvendinti savivaldybės jaunimo politikos tikslus⁴. Koncepcijoje įtvirtinta, kad jaunimo politikos tikslus, principus ir kryptis formuoja savivaldybės taryba, kuri taip pat tvirtina jaunimo politikos įgyvendinime dalyvaujančios jaunimo reikalų tarybos (JRT) nuostatus ir sudėtį, o įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybės administracijai padeda jaunimo reikalų koordinatorius (JRK).

Jaunimo politikos koncepcija įgyvendinama per patvirtintą **Darbo su jaunimu programą** (DJP), kurią (remiantis 2011 m. patvirtinta DJP) privalo vykdyti šios institucijos:

- Jaunimo reikalų koordinatorius (JRK);
- VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras;
- Švietimo ir sporto skyrius;
- Visuomenės sveikatos biuras;
- Investicijų ir užsienio ryšių skyrius;
- Vaiko teisių apsaugos skyrius;
- Socialinės paramos skyrius;
- Kultūros skyrius;
- Pedagoginė-psichologinė tarnyba;
- VšĮ Turizmo ir verslo informacijos centras.

Vis dėlto, remiantis surinktais duomenimis, Darbo su jaunimu programa yra daugiausiai susijusi su **jaunimo reikalų koordinatoriaus (JRK)** veikla; kitos institucijos prie DJP prisideda mažesniu mastu. JRK veikia pagal Vyriausiojo specialisto (jaunimo reikalų koordinatoriaus) pareigybės aprašymą, kuriame įtvirtinti specialūs reikalavimai, keliami šias pareigas einančiam specialistui, jo funkcijos bei atskaitomybė⁵. Numatytos funkcijos atitinka pavyzdiniame JRK pareigybės aprašyme numatytas funkcijas. **Jaunimo reikalų taryba (JRT)** veikia pagal JRT nuostatus, kuriuos tvirtina savivaldybės taryba. Nuostatuose reglamentuojami JRT tikslai ir funkcijos, teisės, sudėtis, darbo organizavimo tvarka bei atskaitomybė.⁶

Pagrindiniai JP įgyvendinimo dokumentai įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje yra **DJP ir metinis JRK veiklos planas**. Šiuos dokumentus rengia ir įgyvendinant jaunimo politiką jais vadovaujasi jaunimo reikalų koordinatorius (JRK). Darbo su jaunimu programą bei JRK metų veiklos planą tvirtina savivaldybės administracijos direktorius. 2007 m. buvo parengta trejų metų (2008-2010 m.) trukmės Darbo su jaunimu programa, vėliau nuspręsta kiekvienų metų programas atskirti. Darbo su jaunimu programos įgyvendinimo ataskaita kasmet teikiama savivaldybės administracijos direktoriui tvirtinti. 2010 m. Darbo su jaunimu

⁴ Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo politikos koncepcija, 2010.

⁵ Vyriausiojo specialisto (jaunimo reikalų koordinatoriaus) pareigybės aprašymas, patvirtintas 2009-07-29 Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 14-117P

⁶ Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatai, patvirtinti Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu (2010 m. balandžio mėn.)

programos projektas buvo teikiamas savivaldybės tarybai svarstymui, tačiau nesulaukus konkrečių savivaldybės tarybos siūlymų dėl programos tobulinimo, buvo nuspręsta Darbo su jaunimu programą teikti iš karto administracijos direktoriui tvirtinti. Šie ir kiti interviu programos metu surinkti duomenys rodo, kad kitų savivaldybės administracijos skyrių įsitraukimas į jaunimo politikos formavimą yra palyginti ribotas.

Apibendrinant jaunimo politiką formuojančių ir įgyvendinančių aktų struktūrą, galima teigti, kad jaunimo politika yra reglamentuota palyginti gerai. Ukmergės rajone yra patvirtinta Jaunimo politikos koncepcija, Darbo su jaunimu programa (nuo 2008 m.), reglamentuotas Jaunimo reikalų tarybos veikla (nuostatai), reglamentuotas JRK darbas, rengiami JRK darbo planai ir metinės veiklos ataskaitos. Pagrindinis trūkumas susijęs su strateginių ir veiklos planavimo dokumentų rengimo procesu – šiuo metu jie daugiausiai palaikomi JRK iniciatyva, į planavimo procesą mažai įtraukiami kiti struktūriniai savivaldybės padaliniai ir jaunimo organizacijos, kiti socialiniai partneriai. Dalyvavimo ir tarpžinybinio bendradarbiavimo aspektai plačiau aptariami kituose skyriuose.

Savivaldybės jaunimo politikos kryptys ir jų atitikimas poreikiams

Ukmergės rajono savivaldybės **Jaunimo politikos koncepcijoje** numatyti šie tikslai:

- sudaryti sąlygas jaunam žmogui naudotis visomis Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytais jaunimo teisėmis bei laisvėmis;
- užtikrinti, kad kiekvienas jaunas žmogus turėtų lygias su kitais jaunais žmonėmis teises ir nebūtų diskriminuojamas dėl savo arba savo tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą lyties, amžiaus, tautybės, rasės, kalbos, tikėjimo, pažiūrų, socialinės, turtinės, šeimyninės padėties, sveikatos būklės ar kokių nors kitų aplinkybių;
- sudaryti sąlygas jaunam žmogui turėti tinkamą socialinę aplinką;
- sudaryti sąlygas kiekvienam jaunam žmogui visapusiškai ugdytis ir realizuoti save, taip pat pasirinkti jam priimtinausią dalyvavimo visuomenėje formą⁷.

Koncepcijoje numatyta, kad kiekvienais metais Ukmergės rajono savivaldybės taryba turi skirti lėšų jaunimo projektams remti, tuo tarpu savivaldybės įgyvendinama švietimo ir jaunimo politikos turėtų papildyti viena kitą.

Tuo tarpu 2011 m. **Darbo su jaunimu programoje** įtvirtintas strateginis tikslas - didinti jaunimo užimtumo galimybes Ukmergės rajone, siekiant ugdyti sąmoningą, pilietišką ir brandų jaunimą, kuris taps aktyvia rajono visuomenės dalimi. Siekiant strateginio tikslo, numatyti šie efekto (poveikio) lygmens rodikliai: 1) įvairių jaunimo organizacijų veikloje dalyvaujančio jaunimo dalies nuo viso Ukmergės rajono jaunimo skaičiaus rajone pokytis lyginant su praėjusiais metais, 5 proc.; 2) Ukmergės rajono jaunimo dalis, teigiamai vertinanti rajone veikiančių jaunimo organizacijų veiklą, 25 proc. 2011 m. Darbo su jaunimu programoje aprašomi uždaviniai tikslams pasiekti, siekiami rezultatai, rezultatų vertinimo kriterijai bei programos efektyvumo rodiklis, kurie pateikiami lentelėje žemiau.

3 lentelė. Darbo su jaunimu programos 2011 m. tikslai, uždaviniai bei vertinimo kriterijai.

Tikslai / uždaviniai	Produkto vertinimo kriterijai	Rezultato vertinimo kriterijai
1 tikslas: Tobulinti esamas ir kurti naujas priemones ir programas, gerinančias	Pateiktų programų – 3.	

⁷ Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatai, patvirtinti Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu (2010 m. balandžio mėn.)

Tikslai / uždaviniai	Produkto vertinimo kriterijai	Rezultato vertinimo kriterijai
jaunimo padėtį rajone		
1.1. Vykdyti įvairias visuomenines-socialines akcijas mieste ir rajone, siekiant pritraukti kuo daugiau jaunimo į jų planavimą, organizavimą ir įgyvendinimą	Jaunimo iniciatyvų (projektų) – 7, dalyvių – 350. Jaunimo organizacijų, dalyvavusių akcijose – 7. Suorganizuotų renginių – 5, dalyvių – 250	
1.2. Skatinti jaunimo savanorystės veiklą	Jaunimo organizacijų, dirbančių su savanoriais – 1. Asmenų (14-29 m.), aktyviai dalyvaujančių savanoriškoje veikloje – 10. Suorganizuotų renginių – 3, dalyvių – 150.	
1.3. Vykdyti švietėjišką veiklą, žalingų įpročių bei nusikalstamumo prevenciją per aktyvią sportinę ir kitą jaunimo užimtumo veiklą.	Renginių – 9, dalyvių – 450.	
1.4. Remti jaunimo kūrybines iniciatyvas kaime.	Įgyvendintų programų, susijusių su parama kaimo jaunimui – 1. Susitikimų, konferencijų, seminarų, organizuotų kaimo bendruomenių jaunimui – 4. Kaimo bendruomenių jaunimo projektų skaičius – 2.	
2 tikslas: Tobulinti jaunimo politiką formuojančių ir įgyvendinančių institucijų veiklą, plėsti bendradarbiavimo tinklą vietos, nacionaliniu ir regioniniu lygiu		Organizacijų, dalyvaujančių AS veikloje procentas nuo visų jaunimo organizacijų, 60 proc. Jaunimo mainų programos dalyvių (organizacijų) skaičiaus pokytis, lyginant su praėjusiais metais, 3 proc.
2.1. Stiprinti vietinį ir tarptautinį įvairių jaunimo organizacijų bendradarbiavimą	Organizacijų, įtrauktų į URJOS AS veiklą – 8. Organizacijų, įtrauktų į renginių organizavimą – 8. Savivaldybės administracijos suorganizuotų reguliarių susitikimų-diskusijų – 9. Savivaldybės paremtų projektų jaunimui – 7. Tarptautinių projektų dalyvių skaičius – 30.	
2.2. Tobulinti jaunimo srityje dirbančių organizacijų ir tarnautojų gebėjimus ir kompetencijas	Mokymų, seminarų – 1, dalyvių – 15. Su savivaldybės pagalba NVO parengtų jaunimo užimtumo projektų – 3	
2.3. Sudaryti sąlygas steigti naujas jaunimo organizacijas	Naujai įsisteigusią jaunimo organizacijų – 1. Informavimo priemonių skaičius – 5. Paslaugų dalis, nupirkta iš jaunimo organizacijų (lyginant su visomis nupirtomis paslaugomis), 10 proc.	

Tikslai / uždaviniai	Produkto vertinimo kriterijai	Rezultato vertinimo kriterijai
Programos efektyvumo rodiklis	Įvairių jaunimo organizacijų veikloje dalyvaujančio jaunimo dalies nuo viso Ukmergės rajono jaunimo skaičiaus rajone pokytis lyginant su praėjusiais metais, 5 proc. Ukmergės rajono jaunimo dalis, teigiamai vertinanti rajone veikiančių jaunimo organizacijų veiklą, 25 proc.	

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis Darbo su jaunimu programa 2011m.

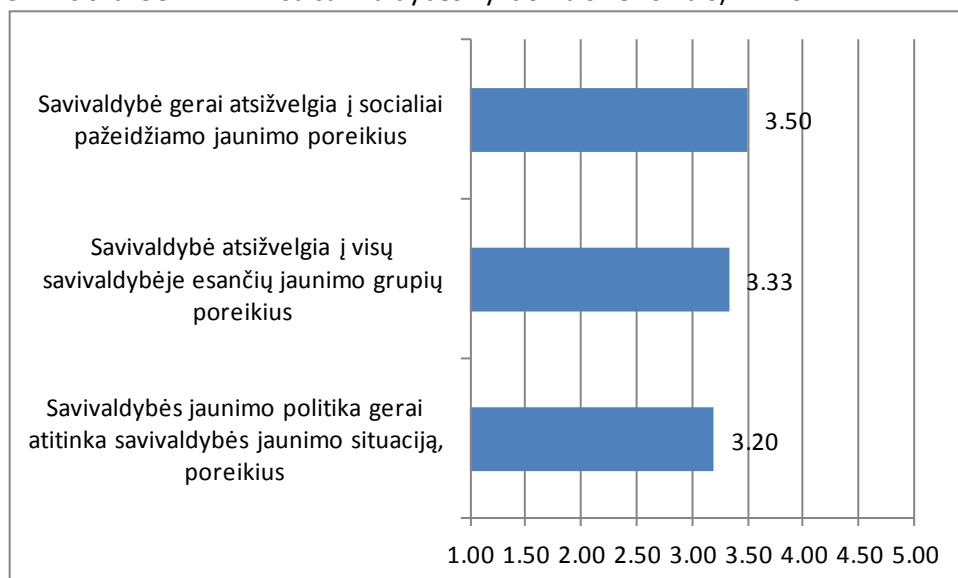
Darbo su jaunimu programos uždavinius detalizuoja JRK veiklos planas, kuriame numatomos konkrečios priemonės, terminai bei lėšos programos uždaviniams įvykdyti.

Numatomi galimi Darbo su jaunimu programos vykdymo finansavimo šaltiniai: savivaldybės biudžetas, ES struktūrinių fondų ir programų bei kitų tarptautinių fondų lėšos, privačios lėšos, valstybės biudžeto lėšos.

Savivaldybės 2011 m. strateginiame plėtros plane jaunimo politikai atskirų tikslų ir uždavinių nėra suformuluota, tačiau jaunimo politikai įgyvendinti skirtos atskiros priemonės. Už šių priemonių vykdymą atsakingi kiti savivaldybės skyriai, kurių funkcijos susijusios su socialinėmis paslaugomis, kultūra, sportu, švietimu.

Apklausoje dalyvavę organizacijų atstovai savivaldybės įgyvendinamą jaunimo politiką vertino vidutiniškai tarp patenkinamai ir gerai. Verta pažymėti, kad jaunimą atstovaujančių organizacijų atstovai savivaldybės įgyvendinamą politiką įvertino ženkliai žemiau nei savivaldybės administracijos atstovai (2 balais iš 5 galimų, kai tuo tarpu savivaldybės administracijos atstovai savivaldybės įgyvendinamą jaunimo politiką ir jos atitikimą poreikiams vertino vidutiniškai 4 balais).

1 pav. Įvertinkite savivaldybės įgyvendinamą jaunimo politiką. Pateikite SAVO NUOMONĘ, įvertindami skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 – visiškai NESUTINKATE su vykdomais veiksmais, o 5 – visiškai SUTINKATE su savivaldybės vykdomais veiksmais). N=10⁸

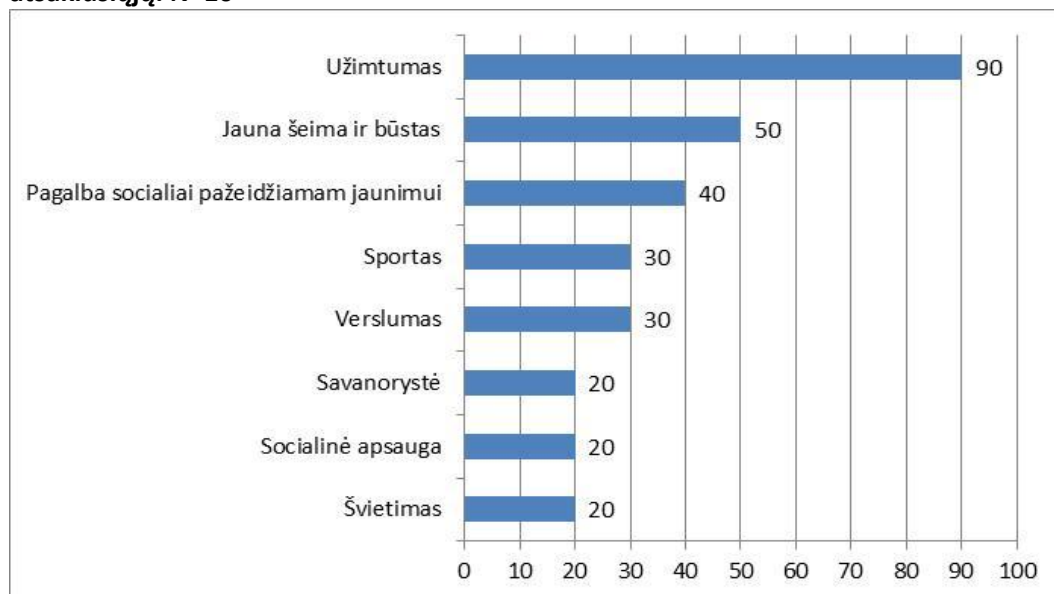
Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Atsakant į klausimą, kokios jaunimo politikos poreikiai turėtų būti daugiau įtraukiami į savivaldybės darbotvarkę, respondentai labiausiai akcentavo **užimtumo skatinimą** (90 proc. visų respondentų, žr. pav. žemiau), jauną šeimą ir būstą, pagalbą socialiai pažeidžiamam

⁸ Čia ir toliau N = į klausimą atsakiusių apklausos respondentų skaičius.

jaunimui. Pastarąją sritį daugiau akcentavo savivaldybės atstovai, tuo tarpu jaunimo organizacijų, vietos bendruomenių atstovai taip pat pabrėžė poreikį skatinti jaunimo verslumą. Tarp kitų poreikių ar problemų, į kuriuos/kurias turėtų atsižvelgti savivaldybės jaunimo politika, paminėti šie: jaunimo emigracija; veiklos galimybės, prevencija, kultūrinis tobulėjimas; jaunimo nuo 18 m. amžiaus poreikiai, "gatvės" jaunimas, neužimtas, neaktyvus, nedalyvaujantis nei popamokinėje veikloje, nei organizacijose; kaimo vietovėse esančių jaunimo grupių poreikiai - užimtumas laisvalaikio metu ir žymiai didesnė pagalba socialiai pažeidžiamam jaunimui.

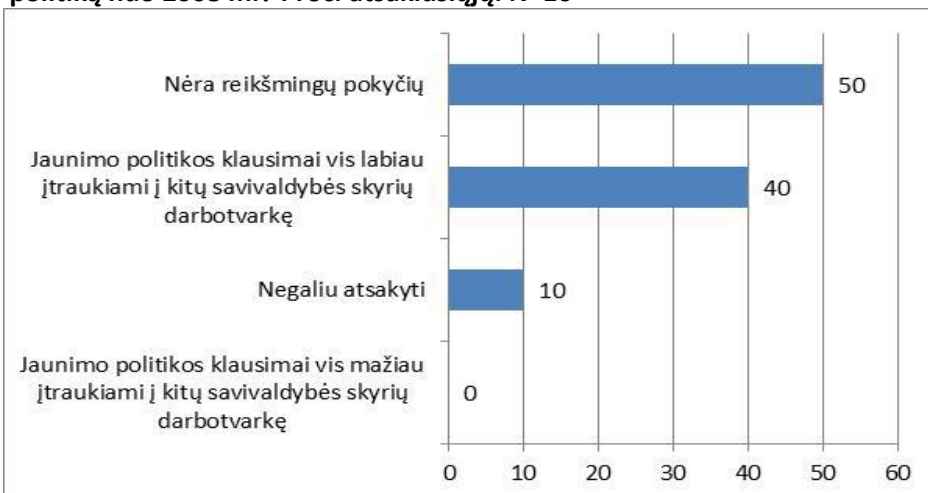
2 pav. Kokios jaunimo politikos sritys/ kokie jaunimo poreikiai, Jūsų nuomone, turėtų būti daugiau įtraukiami į savivaldybės darbotvarkę? Pažymėkite 3 svarbiausias sritis. Proc. atsakiusiųjų. N=10

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Vertinant, ar per pastaruosius trejus metus jaunimo politikos klausimai buvo daugiau įtraukiami į savivaldybės darbotvarkę, reikšmingai išsiskyrė savivaldybės administracijos ir kitų organizacijų atstovų nuomonė. Savivaldybės administracijos atstovai žymėjo, kad jaunimo politikos klausimai vis daugiau įtraukiami, tuo tarpu kitų organizacijų atstovai žymėjo, kad reikšmingų pokyčių nėra (žr. pav. žemiau).

3 pav. Kaip, Jūsų nuomone keitėsi jaunimo politikos klausimų įtraukimas į savivaldybės politiką nuo 2008 m.? Proc. atsakiusiųjų. N=10

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Atsakant į klausimą ar per pastaruosius trejus metus pasikeitė jaunimo poreikiai, pusė respondentų manė, kad poreikiai pasikeitė, pusė - kad poreikiai nepakito. Vienas iš respondentų pažymėjo, kad jaunimo poreikiai išaugo finansavimo atžvilgiu (padidėjo poreikis projektinei paramai), tapo daugiau pageidaujama institucinė parama.

Apibendrinant, pagrindinės savivaldybės jaunimo politikos kryptys yra jaunimo užimtumo skatinimas, jaunimo organizacijų - NVO stiprinimas, migracijos ir nusikalstamumo prevencija. Iš esmės šios kryptys atitinka jaunimo poreikius, kiek juos įvertinti leido turimi duomenys. Savivaldybėje jaunimo situacija ir poreikiai nėra sistemingai ir nuosekliai tiriami, todėl palyginti esamų poreikių su iškeltais JP tikslais ir numatytais priemonėmis nebuvo galimybės. Kita vertus, atliktas vertinimas leido suformuoti kelias įžvalgas dėl jaunimo politikos tinkamumo ir atitikimo jaunimo poreikiams:

- *Pirma*, šiuo metu įgyvendinama savivaldybės jaunimo politika daugiausiai pasiekia aktyvų jaunimą, tuo tarpu viena didžiausių problemų rajone yra jaunimo pasyvumas. Nors dalį neaktyvaus jaunimo tikimasi pasiekti per įsteigtą Jaunimo laisvalaikio centrą, remiantis interviu metu surinktais duomenimis, neaktyvaus jaunimo sudominimui ir įtraukimui į organizacijų veiklą, užimtumo didinimui numatytos priemonės nėra pakankamos.
- *Antra*, jaunimo politikos priemonės struktūrinėms problemoms spręsti yra nepakankamos. JRK veikla daugiau apsiriboja švietėjiškais renginiais, mokymais, ir pan. veikla. Tuo tarpu įgyvendinti didesnį poveikį turinčių priemonių JRK neturi galimybės. Jaunimo organizacijų atstovų nuomone, savivaldybės jaunimo politika ne visai atitinka jaunimo lūkesčius. Respondentai vieningai sutinka, kad savivaldybė galėtų skirti daugiau dėmesio šioms sritims: jaunimo aprūpinimui būstu, nedarbo mažinimui / įdarbinimui, verslumo bei savanorystės skatinimui. Jaunimo organizacijų atstovų nuomone prioritetas turėtų būti jaunimo NVO stiprinimas, taip pat numatomos efektyvesnės priemonės jaunimo užimtumui didinti. Jaunimo organizacijų atstovų nuomone, jaunimas turėtų būti geriau įtrauktas į savivaldybės darbo grupių, komitetų ir savivaldybės tarybos veiklą, kad galėtų geriau atstovauti savo poreikius. Jaunimo tarybos veikla yra nepakankama, o jos sprendimai – rekomendacinio pobūdžio.
- *Trečia*, jaunimo organizacijų atstovų nuomone, JRK planuojamos priemonės turėtų geriau atsižvelgti į jaunimo situaciją (dominuoja neaktyvus jaunimas) ir jaunimo organizacijų lygį rajone. Nors tarptautinio bendradarbiavimo, tarptautinės savanorystės ir panašūs renginiai, projektai ir priemonės yra aktualūs aktyviam jaunimui ir greičiausiai yra nedidelė dalis jaunimo, kuris susidomi panašia veikla, tačiau didžioji dalis informacijos, projektų ir priemonių turėtų būti nukreipta į jaunimo aktyvinimą, savanorystės skatinimą rajone, ir vietinių jaunimo NVO stiprinimą.
- *Ketvirta*, savivaldybė neišskiria jaunimo tikslinių grupių, kurioms turėtų būti teikiamas prioritetas, bei netiria atskirų grupių poreikių (pvz., kaimo jaunimo, probleminio jaunimo, esančiųjų socialinėje atskirtyje, ir pan.). Todėl neįmanoma įvertinti, kaip savivaldybės JP atitinka atskirų jaunimo grupių poreikius. Tikėtina, kad atskiri savivaldybės skyriai turi pavienius duomenis apie jaunimo situaciją ir jo grupes, tačiau šiais duomenimis nėra efektyviai dalinamasi, JRK duomenų neanalizuoja.

2.2. Jaunimo politiką įgyvendinančios institucijos ir valstybės tarnautojai

Šiame skyriuje pristatomos institucijos, kitos įstaigos, dirbančios su jaunimo politikos įgyvendinimu savivaldybėje, aptariama, kiek jaunimo atstovams yra sudarytos sąlygos įsitraukti į šių institucijų veiklą.

Jaunimo politiką Ukmergės rajone įgyvendina savivaldybės administracija (JRK, taip pat atskiri savivaldybės struktūriniai padaliniai pagal jiems priskirtas funkcijas), JRT, Ukmergės rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“ (URJOS AS), savivaldybės 2008 m. įsteigtas VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras. Vykdydami savo tiesiogines funkcijas, prie jaunimo politikos įgyvendinimo taip pat prisideda savivaldybės Švietimo ir sporto skyrius, Investicijų ir užsienio ryšių skyrius, Kultūros skyrius, Vaiko teisių apsaugos skyrius.

5 lentelė. Institucijos ir valstybės tarnautojai atsakingi už jaunimo politikos įgyvendinimą.

Institucija	Skyrius/ valstybės tarnautojas/-ai/ valdymo institucija	Kaip prisideda įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje (funkcijos)	Indėlio į jaunimo politikos įgyvendinimą įvertinimas (žemas, vidutinis, aukštas)
Ukmergės rajo savivaldybės administracija	Jaunimo reikalų koordinatorė (1)	Tiesioginė funkcija	Aukštas
	Švietimo ir sporto skyrius (2)	Kartu su JRK rengia ir teikia su jaunimo politika susijusius projektus konkursiniam finansavimui	Vidutinis/žemas
	Investicijų ir užsienio ryšių skyrius (atskiras specialistas nepriskirtas)	Skiria paramą jaunimo NVO pagal NVO projektų atrankos konkursus; skyrius, atsakingas už strateginį savivaldybės veiklos planavimą.	Vidutinis/žemas
	Kultūros skyrius (atskiras specialistas nepriskirtas)	Organizuoja renginius, į kuriuos pritraukia jaunimą	Vidutinis/žemas
	Vaiko teisių apsaugos skyrius (5)	Užtikrina vaiko teisių įgyvendinimą savivaldybėje	Vidutinis/žemas
	Jaunimo reikalų taryba (10)	Teikia rekomendacinio pobūdžio pasiūlymus savivaldybės Tarybai dėl jaunimo politikos plėtros krypčių, jaunimo politikai įgyvendinti skirtų programų turinio, projektų finansavimo ir tvarkos, bendradarbiavimo galimybių su užsienio partneriais	Vidutinis
VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras	2 darbuotojos: direktorė ir projektų administratorė	Tiesiogiai dirba su jaunu: rengia užsiėmimus, konsultacijas, diskusijas, į veiklą įtraukia neaktyvų, nemotyvuotą jaunimą	Vidutinis
Visuomenės sveikatos biuras		Vykdo švietėjišką veiklą; organizuoja įvairius sveikatingumo, kultūrinius, prevencinius renginius, į kuriuos kviečia jaunimą	Vidutinis
VšĮ Turizmo ir verslo informacijos		Konsultuoja jaunos verslininkus bei asmenis, norinčius pradėti	Žemas

Institucija	Skyrius/ valstybės tarnautojas/-ai/ valdymo institucija	Kaip prisideda įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje (funkcijos)	Indėlio į jaunimo politikos įgyvendinimą įvertinimas (žemas, vidutinis, aukštas)
centras		verslą	

Šaltinis: sudaryta autorių

JRK suteiktais duomenimis, savivaldybėje už jaunimo politikos įgyvendinimą atsakingi 3 valstybės tarnautojai. 2 iš jų jaunimo politiką įgyvendina greta savo tiesioginių funkcijų (Švietimo ir sporto skyriaus vyr. Specialistai). Jaunimo reikalų koordinatorė papildomų deleguotų funkcijų neturi, t.y. visą savo darbo laiką skiria jaunimo politikos įgyvendinimui.

Savivaldybėje veikia **Jaunimo reikalų taryba**, kuri sudaroma laikantis pariteto, t.y. lygiateisės partnerystės principo – renkama 10 narių, iš kurių 5 yra savivaldybės institucijų atstovai ir 5 jaunimo organizacijų atstovai, deleguoti Ukmergės rajono jaunimo organizacijų sąjungos „Apskritasis stalas“ (URJOS AS). JRT savo veiklos ataskaitas teikia savivaldybės tarybai.

2005 m. kovo 23 d. jaunimo organizacijų iniciatyva ir rajono savivaldybės tarybos priimtu sprendimu „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos sudarymo ir šios tarybos nuostatų bei Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo politikos koncepcijos patvirtinimo“ buvo įsteigta Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba. 2011 m. birželio mėn. buvo suformuota ir patvirtinta nauja Ukmergės rajono savivaldybės Jaunimo reikalų taryba. 2011 m. spalio mėn. pateiktais JRK duomenimis, JRT veiklos planas JRK iniciatyva buvo parengtas ir patvirtintas pirmajame naujosios JRT posėdyje. Iki tol veikusios Jaunimo reikalų tarybos veiklos planų neturėjo.

2008 m. Ukmergėje buvo įkurtas **VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras** (JLC). Tai savivaldybės įsteigtas atviras jaunimo centras, kurio veikla orientuota į neaktyvaus jaunimo pritraukimą. Pagrindinis JLC tikslas – sudaryti saugią ir modernią aplinką bei tinkamas sąlygas jauno asmens socializacijai bei formavimuisi. Jaunimo laisvalaikio centre organizuojamos įvairios veiklos: diskusijos, žaidimai, maisto gaminimo, aerobikos ir kiti užsiėmimai. JLC kasdien laisvalaikį leidžia apie 40 jaunuolių.

JLC kasmet rengia veiklos planą, kurį tvirtina savivaldybės taryba. Veiklos ataskaitos taip pat teikiamos savivaldybės tarybai.

Šiuo metu JLC dirba 3 pastovūs darbuotojai: direktorė (1 etatas), projektų administratorė (0,5 etato) ir finansininkė (0,25 etato). Vykdam atskirus projektus yra įdarbinami asmenys sudarant autorines sutartis projekto įgyvendinimo laikotarpiui. Dėl centro veiklos nesutampa savivaldybės ir centro darbuotojų pozicijos – savivaldybė norėtų pritraukti daugiau jaunimo į JLC veiklą, tačiau tam trūksta žmogiškųjų išteklių. Iš viso JLC yra įsteigta 2,25 etato, tačiau stinga lėšų išlaikyti daugiau darbuotojų.

Apibendrinant surinktus duomenis, formuluojamos šios išvados dėl struktūrinių prielaidų savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimui:

- *Pirma*, Ukmergės rajono savivaldybėje formaliai sudarytos pakankamos jaunimo politikos įgyvendinimo prielaidos: suformuota ir veikia Jaunimo reikalų taryba, patvirtinti jos nuostatai, reguliariai rengiami JRT posėdžiai. Tačiau JRT veikla yra menkai aktyvi ir neturi didesnės įtakos jaunimo politikos formavimui ir/ar įgyvendinimui.
- *Antra*, neabejotinas pasiekimas yra VšĮ Jaunimo laisvalaikio centro įsteigimas; per JLC veiklą iš dalies įgyvendinami jaunimo politikos uždaviniai.

- *Trečia*, savivaldybėje iš esmės yra sudarytos sąlygos suinteresuotoms šalims – jaunimo NVO - dalyvauti jaunimo politikos įgyvendinime, tačiau esant silpnam ir neaktyviam nevyriausybiniam sektoriui Ukmergės rajone, sudarytos galimybės kol kas nepakankamai išnaudojamos. Jaunimo NVO dalyvavimas valdyme taptų aktyvesnis, jeigu JRT būtų suteikti didesni įgaliojimai arba jaunimo NVO atstovai galėtų dalyvauti ir savivaldybės tarybos veikloje. Taip pat juos reikėtų aktyviau informuoti apie galimybes įsitraukti į valdymą.

2.3. Jaunimo reikalų koordinatoriaus darbo sąlygos

Šiame skyriuje vertinama, ar savivaldybėje sudarytos prielaidos efektyviai JRK veiklai ir pakankamam JRK indėliui į jaunimo politikos formavimą ir įgyvendinimo užtikrinimą. Atsižvelgiant į vertinimo poreikius, čia vertinama, kokios koordinatoriaus funkcijos patvirtintos savivaldybėje ir ar sudarytos sąlygos jas gerai vykdyti; apibendrinamos savivaldybės sudaromos sąlygos tobulinti JRK veiklą ir tuo pačiu skatinti įgyvendinamos jaunimo politikos kokybę.

Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius yra valstybės tarnautojas, tiesiogiai pavaldus savivaldybės administracijos direktoriui. JRK Ukmergės rajono savivaldybėje dirba išimtinai tik su jaunimo politikos įgyvendinimo klausimais. Taigi, šiuo požiūriu JRK pareigybė visiškai atitinka pavyzdinėse pareigybės gairėse numatytą JRK statusą.

Ukmergės rajono savivaldybėje JRK kaita nėra dažna (ypač lyginant su kitomis savivaldybėmis). Nuo 2006 m. sausio mėn. šias pareigas eina vyr. specialistė Julita Lopatienė.

JRK veikia pagal 2009 m. patvirtintą pareigybės aprašymą, kuriame išvardintos JRK priskirtos šios funkcijos:

- inicijuoja savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimui reikalingas priemones;
- rengia su jaunimo politikos įgyvendinimu susijusių savivaldybės teisės aktų projektus;
- teikia suinteresuotiems asmenims ir institucijoms informaciją apie jaunimo politikos įgyvendinimą, jaunimo veiklos galimybes, konsultuoja šiais klausimais jaunas žmones bei jaunimo organizacijas;
- rengia metines apžvalgas apie jaunimo politikos įgyvendinimo pokyčius;
- koordinuoja JRT darbą;
- užtikrinant tarpinstitucinį bendradarbiavimą įgyvendinant jaunimo politiką bendradarbiauja su SADM, JRD ir kitomis institucijomis jaunimo politikos formavimo savivaldybėje klausimais;
- jaunimo klausimais bendradarbiauja su savivaldybės tarybos komitetais, administracijos skyriais, įmonių, įstaigų, organizacijų atstovais vykdančiais su jaunimu susijusią veiklą, regionine jaunimo organizacijų sąjunga, jaunimo organizacijomis;
- dalyvauja kitų savivaldybės institucijų darbo grupėse ir komisijose atstovaudamas jaunimo interesus savivaldybėje;
- siekiant įtraukti jaunimą į aktyvią veiklą inicijuoja jaunimo organizacijų bei jaunimo grupių projektus savivaldybėje pagal ES ir Lietuvos fondų programas;
- dalyvauja plėtojant bendradarbiavimą su kitomis Lietuvos savivaldybėmis bei užsienio šalimis jaunimo politikos srityse.

JRK įgyvendina savivaldybės jaunimo politikos programas ir priemones, analizuoja jaunimo ir jaunimo organizacijų būklę savivaldybės teritorijoje. Kiekvienais metais, atsižvelgdama į praėjusių metų rezultatus, jaunimo poreikius, Europoje vyraujančias jaunimo politikos tendencijas, JRK rengia ir įgyvendina Darbo su jaunimu programą bei JRK veiklos planą.

JRK veiklos plano prioritetas, remiantis patvirtintais ir galiojančiais JRK veiklos planais – didinti jaunimo užimtumo galimybes. Numatytos priemonės: įvairių kultūrinių, sveikatingumo, prevencinių renginių organizavimas, jaunimo informavimas, mokymų organizavimas, bendradarbiavimo tarp jaunimo organizacijų ir savivaldybės institucijų skatinimas.

JRK teikia įvairius pasiūlymus savivaldybės institucijoms. 2008 m. buvo pateiktas pasiūlymas įsteigti VšĮ Jaunimo laisvalaikio centrą. Taip pat buvo teikti pasiūlymai VšĮ Jaunimo laisvalaikio centro ir A. Smetonos gimnazijos auklėtiniams dalyvauti Tarptautinėje jaunimo apdovanojimų programoje. Mokinių savivaldoms buvo pateikti pasiūlymai dalyvauti mokymuose prieš organizuojant lyderių mokymus. Į visus JRK teiktus siūlymus, remiantis JRK suteiktais duomenimis, buvo atsižvelgta.

JRK jaunimo klausimais bendradarbiauja su atskirais savivaldybės skyriais, pavyzdžiui, su Švietimo ir sporto skyriumi – rengiant projektus Leonardo da Vinci programai. Savo kompetencijos klausimais JRK yra įtraukta į šias darbo grupes bei komisijas:

- konkurso į valstybės tarnautojo pareigas komisija (ekspertė);
- Socializacijos, užimtumo bei pilietinio ir tautinio ugdymo programa (konkurso recenzentė);
- Nevyriausybinų organizacijų projektų atrankos komisija (narė);
- Vaiko gerovės komisija (narė).

Verta pastebėti kad JRK nėra įtraukiama į tas savivaldybės komisijas ir darbo grupes, kurios turi esminį poveikį sprendimams su jaunimo politika tiesiogiai susijusiose viešosios politikos srityse (pvz., švietimo, socialinės politikos, užimtumo ir būsto, ir pan.), todėl neturi galimybės įtakoti esmingesnių sprendimų, reikalingų jaunimo situacijai savivaldybėje pakeisti.

Taip pat JRK koordinuoja bei techniškai aptarnauja JRT posėdžius. Papildomų deleguotų funkcijų, nesusijusių su pareigybe, JRK neturi. Pastaraisiais metais gerokai padidėjo JRK darbo apimtys – prisidėjo daugiau projektinės veiklos.

JRK darbas planuojamas rengiant savivaldybės Darbo su jaunimu programą, kurios uždavinių įgyvendinimas detalizuojamas JRK veiklos plane. JRK teikia ataskaitas ir už savo veiklą atsiskaito savivaldybės administracijos direktoriui, Jaunimo reikalų departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo komisijai. Tačiau reikia pažymėti, kad nebuvo gauta duomenų apie tai, kad JRK būtų sulaukusi esminių komentarų savo parengtiems metiniams veiklos planams. Viena vertus, tai gali reikšti, kad JRK taip efektyviai bendradarbiauja su kitais savivaldybės struktūriniais padaliniais bei administracijos direktoriumi, ir taip gerai planuoja ir organizuoja savo veiklą, kad JRK veiklą vertinantys asmenys neturi ką pridurti. Kita vertus, tai gali reikšti, kad į JRK veiklos planus yra žiūrima formaliai.

Remiantis vertinimo duomenimis, savivaldybė sudaro pakankamas sąlygas JRK kelti kvalifikaciją. JRK kasmet dalyvauja ir tobulinasi įvairiuose kursuose ir seminaruose. Žemiau lentelėje pateikiama informacija apie 2010 m. įgytus kvalifikacijos pažymėjimus. Vis dėlto, didesnę įtaką JRK kvalifikacijos tobulinimui turi ne savivaldybės inicijuoti kvalifikacijos tobulinimo renginiai, o nacionaliniu lygiu (Jaunimo reikalų departamento ar kitų organizacijų) iniciatyva organizuoti mokymai ir kiti renginiai.

6 lentelė. JRK kvalifikacijos kėlimas 2010 m.

Data	Kursai / seminarai
Kovo mėn.	Baigtas kvalifikacijos tobulinimo mokymų kursas pagal Jaunimo reikalų koordinatorių kvalifikacijos tobulinimo programą (60 akad. val.)
Gegužės 25-29 d.	Tarptautinis kvalifikacijos tobulinimo seminaras Norvegijoje pagal projektą „Tarptautinės dimensijos vystymas stiprinant regioninę jaunimo politiką“ (organizatorius Nacionalinė jaunimo reikalų koordinatorių asociacija)
Rugsėjo 10 d.	Vietos projektų vertinimas ir atranka. Kokybiško projekto kriterijai. (8 val.)
Rugsėjo 24-25 d.	„VVG bendrumo ir aktyvumo skatinimas. Konkurencingos ir tvarios VVG kūrimas“
Spalio 6 d.	„Viešųjų pirkimų vykdymas. Mažos vertės viešieji pirkimai 2010 m.“ (8 val.)
Lapkričio 19-20 d.	„Komandinis darbas“ (16 akad. val.)
Gruodžio 7-8 d.	Seminaras jaunimo reikalų koordinatoriams (organizatorius Jaunimo reikalų departamentas)

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis JRK pateiktais duomenimis

Apibendrinant surinktus duomenis, formuluojamos šios išvados dėl to, ar sudarytos pakankamos sąlygos efektyviai JRK veiklai įgyvendinant savivaldybės jaunimo politiką:

- Neabejotinas *privalumas* yra tai, kad Ukmergės rajono savivaldybės JRK dirba **tik** su jaunimo politikos įgyvendinimu ir neturi kitų papildomų jam priskirtų funkcijų. Patvirtinti JRK pareigybės nuostatai, metiniai veiklos planai, teikiamos metinės ataskaitos. JRK pavaldus tik savivaldybės administracijos direktoriui.
- Taip pat nustatyti keli *trūkumai*:
 - *Pirma*, vienas svarbiausių trūkumų yra tai, kad JRK veikla neturi didesnio politinio ir strateginio savivaldybės administracijos palaikymo, JRK veikla yra mažai koordinuojama su kitais struktūriniais savivaldybės administracijos padaliniais. Šiuo metu visa atsakomybė už jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo rezultatus perkeliama JRK, tuo tarpu JRK galimybės inicijuoti struktūrines reformas ar daugiau lėšų reikalaujančias priemones yra ribotos.
 - *Antra*, svarbus trūkumas yra tai, kad savivaldybėje nei vienas struktūrinis padalinys, įskaitant JRK, neatlieka sistemingos jaunimo politikos įgyvendinimo analizės, bei jaunimo situacijos stebėsenos, longitudinalių jaunimo poreikių tyrimų. Remiantis interviu metu surinktais duomenimis, Ukmergės rajono JRK yra palyginti iniciatyvi, tačiau jos sprendimai ir veiksmai ne visuomet iki galo atitinka rajono jaunimo poreikius. Esant geresnei jaunimo politikos poreikių ir įgyvendinimo stebėsenai ir analizei, tokius neatitikimus būtų lengviau pastebėti ir ištaisyti.

2.4. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Šioje dalyje apibendrinamos skyriaus išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos jaunimo politikos įgyvendinimo srities tobulinimui pagal Metodikos indikatorius.

7 lentelė. Išvados ir rekomendacijos

Prielaidos jaunimo politikos formavimui ir įgyvendinimui (1 Metodikos Indikatoriaus: Jaunimo politikos formavimas ir įgyvendinimas)	Apibūdinimas: šis kriterijus leidžia įvertinti savivaldybės sudaromas galimybes JP plėtrai per planavimą ir institucinius mechanizmus		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
1.1 Teisės aktai ir planavimo dokumentai, reglamentuojantys jaunimo politikos formavimą ir įgyvendinimą	Lyginant su kitomis savivaldybėmis, aiškiai reglamentuota jaunimo politika, patvirtinta jaunimo politikos koncepcija, kasmet tvirtinamos darbo su jaunimo programos, JRK pareiginė instrukcija, teikiami ir tvirtinami JRK veiklos planai ir veiklos ataskaitos.	Nėra patvirtinta jaunimo politikos strategija. Planavimo dokumentuose neišskiriamos prioritetingos jaunimo grupės, joms skirtos specifinės priemonės.	Reikėtų apsvarstyti, ar savivaldybėje būtina jaunimo politikos strategija, ar esamų planavimo dokumentų pakanka. Būtina sistemingai tirti ir vertinti jaunimo situaciją ir analizės pagrindu išskirti prioritetingas jaunimo grupes, joms numatyti specifines priemones.
1.2 Savivaldybės institucijos, įstaigos ir valstybės tarnautojai, atsakingi už jaunimo politikos įgyvendinimą	Esminis privalumas yra tai, kad savivaldybės JRK dirba išskirtinai tik su jaunimo klausimais, nėra didelės JRK kaitos. Savivaldybėje pariteto principu suformuota ir veikia Jaunimo reikalų taryba.	JRT veikla yra menkai aktyvi ir neturi didesnės įtakos jaunimo politikos formavimui ir/ar įgyvendinimui.	Reikėtų aktyvinti JRT veiklą, numatyti metinį veiklos planą.
1.3. Jaunimo reikalų koordinatoriaus darbo sąlygos	JRK veikla aiškiai reglamentuota, JRK pavaldus tik administracijos direktoriui. Sudarytos palyginti geros JRK darbo sąlygos, galimybės iniciatyvai, palyginti geros galimybės kvalifikacijai tobulinti.	JRK veikla neturi didesnio politinio ir strateginio savivaldybės administracijos palaikymo, JRK veikla yra mažai koordinuojama su kitais struktūriniais savivaldybės administracijos padaliniais. Šiuo metu visa atsakomybė už jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo rezultatus perkeliama JRK, tuo tarpu JRK galimybės inicijuoti struktūrinės reformos ar daugiau lėšų reikalaujančias priemones yra ribotos.	JRK galimybės inicijuoti struktūrinius pokyčius jaunimo politikoje tiesiogiai susiję su prioritetu, teikiamu jaunimo politikos įgyvendinimui savivaldybėje. Siektinus JRK veiklos rezultatus, priemones galėtų numatyti ne pati JRK, kaip yra dabar, o Jaunimo reikalų taryba. Stiprinant JRT veiklą, stiprėtų ir JRK galimybės.

3. JAUNIMO DALYVAVIMAS

Šiame skyriuje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys savivaldybės pasiektus rezultatus ir sudarytas sąlygas skatinant jaunimą aktyviau dalyvauti formuojant jaunimo politiką, dalyvauti visuomenės ir vietos bendruomenių pilietiniame gyvenime, remiant jaunimo organizacijas ir įvairių formų mokymąsi dalyvauti. Pateikiamas vertinimas, ar savivaldybėje sudarytos sąlygos užtikrinant visapusišką jaunimo dalyvavimą ir remiant jaunimo organizacijas bei kokia yra tikslinių grupių nuomonė apie suteiktas dalyvavimo galimybes. Skyrių sudaro kelios dalys:

- *Pirma*, pristatoma, koks yra jaunimo dalyvavimas savivaldoje pagal gyvenamąją teritoriją;
- *Antra*, pristatomas jaunimo dalyvavimas su jaunimu dirbančių organizacijų savivaldoje;
- *Trečia*, pristatoma jaunimo organizacijų veikla savivaldybėje;
- *Ketvirta*, pristatoma jaunimo savivalda formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose, vaikų globos namuose;
- *Penkta*, pristatomas jaunimo dalyvavimas formuojant ir įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje;
- *Galiausiai*, pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

3.1 Jaunimo dalyvavimas savivaldoje pagal gyvenamąją teritoriją

Remiantis surinktais duomenimis, Ukmergės rajone yra 32 vietos bendruomenių organizacijos, iš kurių 14 dirba su jaunimu, taip pat teikia paraiškas projektams jaunimo veiklai įgyvendinti. Aktyviausiai su jaunimu dirbančios vietos bendruomenės yra:

- Ukmergės rajono Lyduokių kaimo bendruomenės neformali jaunimo grupė „SAVI“;
- Ukmergės rajono Padvarių kaimo bendruomenės neformali jaunimo grupė „Vintara“;
- Ukmergės rajono Valų kaimo bendruomenės neformali jaunimo grupė;
- Ukmergės miesto bendruomenės jaunimo klubas „Vilkmergietis“;
- Balelių kaimo bendruomenės neformali jaunimo grupė;
- Ukmergės rajono Tulpiakiemio kaimo bendruomenė;
- Varinės kaimo bendruomenė;
- Ukmergės rajono III Antakalnio bendruomenė;
- Tolučių-Bajorų kaimo bendruomenė;
- Siesikų miestelio bendruomenė;
- Taujėnų miestelio bendruomenė ir kt.

Vertinimo metu nebuvo gauta tikslių duomenų apie jaunimo dalyvavimo savivaldoje pagal gyvenamąją teritoriją (t.y. vietos bendruomenėse) galimybes. Tačiau visos apklausoje dalyvavusios organizacijos (ne savivaldybės administracijos atstovai) nurodė, kad jaunimas savivaldybėje turi galimybes dalyvauti vietos bendruomenių, vietos organizacijų savivaldoje.

3.2 Jaunimo dalyvavimas su jaunimu dirbančių organizacijų savivaldoje

Remiantis iš savivaldybės gautais duomenimis, Ukmergės rajono savivaldybėje, kartu su jaunimą atstovaujančiomis organizacijomis, yra įregistruota 16 su jaunimu dirbančių organizacijų – 15 nevyriausybinų organizacijų ir viena viešojo įstaiga (VŠĮ Jaunimo laisvalaikio

centras). Į šį skaičių neįeina kaimo bendruomenės, vaikų dienos centrai, sporto klubai. Iš 16 registruotų organizacijų keturios yra nutraukę arba sustabdę veiklą: Želvos vaikų ir jaunimo centras, VO „Harmonija“, Meno klubas „Aliter“, Liberalaus jaunimo sąjungos Ukmergės skyrius. Veikia viena religinė organizacija – Ukmergės Šv. Apaštalo Petro ir Povilo parapijos jaunimo centras – nėra oficialiai registruota, tačiau yra žinoma dekanate. Aktyvios veiklos nevykdo.

Žemiau pateikiama informacija tik apie su jaunimu dirbančias organizacijas, apie kurias vertinimo metu buvo pateikti duomenys. Remiantis turimais duomenimis, dominuoja socialinei integracijai skirtos įstaigos (vaiko dienos centrai).

8 lentelė. Su jaunimu dirbančios organizacijos

Organizacija	Organizacijos tipas	Veiklos tikslas
1. VŠĮ Jaunimo laisvalaikio centras	Savivaldybės įsteigta įstaiga	Jaunimo užimtumo skatinimas
2. VO „Gelbėkit vaikus“ Ukmergės padalinys	Socialinė organizacija / vaiko dienos centras	Ginti ir atstovauti vaikų ir jaunimo teises, mažinti socialinę atskirtį
3. Siesikų miestelio bendruomenės vaiko dienos centras "Spindulėlis"	Vaiko dienos centras	Jaunimo užimtumas, socialinė integracija
4. Deltuvos miestelio bendruomenės vaiko dienos centras "Delnai"	Vaiko dienos centras	Jaunimo užimtumas, socialinė integracija
5. Balelių universalus daugiaviečių centras	Daugiafunkcinis centras, kuriame veikia vaiko dienos centras	Jaunimo užimtumas, socialinė integracija

Šaltinis: sudaryta autorių.

Savivaldybės teritorijoje veikia Ukmergės kultūros centras, kuris visame rajone turi 19 filialų (sąrašas pateikiamas 9 lentelėje). Kultūros centre veikia įvairūs būreliai: mišrūs chorai, ansambliai, šokių kolektyvai, teatro studijos, kino/video, keramikos būreliai. Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka turi 28 padalinius visame rajone (žr. lentelę). Bibliotekoje veikia Vaikų literatūros skyrius. Taip pat savivaldybės teritorijoje veikia 15 sporto klubų. Jų sąrašas pateikiamas lentelėje.

9 lentelė. Ukmergės rajone veikiančios kultūros ir sporto organizacijos

Ukmergės kultūros centro filialai	Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešosios bibliotekos padaliniai	Sporto klubai
Ukmergės kultūros centras	Atkočių kaimo filialas	Ukmergės technologijų ir verslo mokyklos sporto klubas „Startas“
Siesikų filialas	Balelių kaimo filialas	Riedlentininkų klubas „Enjoy ridin club“
Petronių filialas	Dainavos kaimo filialas	Ukmergės sporto klubas „Vilkas“
Taujėnų filialas	Deltuvos kaimo filialas	Ukmergės atletinės gimnastikos klubas „Sparta“
Užugirio filialas	Jakutiškių kaimo filialas	Ukmergės krašto neįgaliųjų sporto klubas „Vilkmergė“
III Antakalnio filialas	Jasiuliškių kaimo filialas	Sporto klubas „Vidiškiai“
Krikštėnų filialas	Krikštėnų kaimo filialas	Ukmergės dziudo klubas
Laičių filialas	Laičių kaimo filialas	Ukmergės tradicinio karatė-do sporto klubas „Danas“

Ukmergės kultūros centras ir jo filialai	Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešosios bibliotekos padaliniai	Sporto klubai
Deltuvos filialas	Laumėnų kaimo filialas	Lietuvos gatvės vaikų futbolo federacijos Ukmergės skyrius
Dainavos filialas	Lėnų kaimo filialas	VšĮ Ukmergės krepšinio klubas
Želvos filialas	Liaušių kaimo filialas	Šachmatų klubas (asociacija) „Juodasis rikis“
Laumėnų filialas	Lyduokių kaimo filialas	UAB „Ukmergės sveikatingumo centras“
Pabaisko filialas	Pabaisko kaimo filialas	Sporto klubas FKK „Spartakas“
Laušių filialas	Pavytinės kaimo filialas	Automobilių sporto klubas „Pach's Racing“
Žemaitkiemio filialas	Petronių kaimo filialas	Dviračių mėgėjų klubas
Lyduokių filialas	Rečionių kaimo filialas	
Vidiškių filialas	Šešuolių kaimo filialas	
Šventupės filialas	Siesikų kaimo filialas	
Veprių filialas	Slizių kaimo filialas	
Slizių filialas	Šventupės kaimo filialas	
	Taujėnų kaimo filialas	
	Tolučių kaimo filialas	
	III Antakalnio kaimo filialas	
	Valų kaimo filialas	
	Veprių kaimo filialas	
	Vidiškių kaimo filialas	
	Želvos kaimo filialas	
	Žemaitkiemio kaimo filialas	

Šaltinis: sudaryta autorių remiantis viešai prieinamais ir savivaldybės atstovo pateiktais duomenimis

Vertinimo metu nebuvo surinkti tikslūs duomenys apie jaunimo dalyvavimo su jaunimu dirbančių organizacijų savivaldoje galimybes, tačiau iš turimų duomenų (interviu ir kt.) galima spręsti, kad jaunimas šių organizacijų savivaldoje praktiškai nedalyvauja, greičiau yra tikslinė grupė, kuriai skirta vykdoma veikla. Apie su jaunimu dirbančių organizacijų vykdomus jaunimo poreikių tyrimus vertinimo metu duomenys nebuvo pateikti.

3.3 Jaunimo veikla

Ukmergės rajono jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“ vienija 12 jaunimo organizacijų, kurių sąrašas pateikiamas 10.1. lentelėje.

10.1 lentelė. Jaunimo organizacijos, URJOS AS narės

Organizacija	Organizacijos tipas	Veiklos tikslas	Narių skaičius
1. „Rockmergė“	Jaunimo muzikos klubas	Vienyti muzikalų jaunimą	30
2. Jaunimo organizacija Darbas	Politinė jaunimo organizacija	Spręsti jaunimo užimtumo problemas	n.d.
3. Jaunųjų konservatorių lyga	Politinė jaunimo organizacija	Supažindinti jaunimą su konservatizmo idėjomis	n.d.
4. Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjunga	Politinė jaunimo organizacija	Skleisti organizacijos vertybes, ugdyti veržlų ir pilietišką jaunimą	n.d.

Organizacija	Organizacijos tipas	Veiklos tikslas	Narių skaičius
5. Jaunųjų liberalų aljansas	Politinė jaunimo organizacija	Burti liberalų jaunimą ir skatinti visuomeninę veiklą	n.d.
6. Lietuvos skaučių seserija	Pilietinė organizacija	Auklėti vaikus ir jaunimą doros, kilnumo, tvirto būdo, patriotizmo dvasia	n.d.
7. Meno klubas „Aliter“	Jaunimo organizacija	Vienyti kūrybingą jaunimą Ukmergės rajone, skatinti kūrybinę veiklą	n.d.
8. Tulpiakiečio kaimo bendruomenės atžalynas	n.d.	n.d.	n.d.
9. Ukmergės technologijų ir verslo mokyklos sporto klubas „Startas“	Sporto klubas	n.d.	n.d.
10. Lietuvos vaikų teisių gynimo organizacijos „Gelbėkit vaikus“ Ukmergės padalinys	Socialinė organizacija / vaiko dienos centras	Ginti ir atstovauti vaikų ir jaunimo teises, mažinti socialinę atskirtį	n.d.
11. Ukmergės jaunimo centras	Jaunimo organizacija	Burti jaunimą neformaliai bendravimui	n.d.
12. VŠĮ „Jaunimo laisvalaikio centras“	Savivaldybės įsteigta įstaiga	Jaunimo užimtumo skatinimas	n.d.

Šaltinis: sudaryta autorių. N.d. – nėra duomenų.

Žemiau lentelėje pateikiamos jaunimo ar su jaunimu dirbančios organizacijos, kurios nėra URJOS AS narės.

10.2. lentelė. Kitos jaunimo organizacijos

Organizacija	Organizacijos tipas	Veiklos tikslas
Dukstynos tolerancijos ugdymo centras	Pilietinė organizacija	Skatinti toleranciją tarp skirtingų rasų, tautybių, politinių pažiūrų, lyčių ir kitų socialinių grupių
Judėjimas „Jaunieji policijos rėmėjai“	Pilietinė organizacija	Vykdyti nusikalstamumo prevenciją, skatinti jaunimo teisinę sąmonę, propaguoti teisinį švietimą
Ukmergės miesto bendruomenės jaunimo klubas „Vilkmergietis“	Jaunimo organizacija	Organizuoti vaikų ir jaunimo laisvalaikio užimtumą
Lietuvos Santarvės fondo jaunimo klubas „Santarvietis“	Jaunimo organizacija	Organizuoti vaikų ir jaunimo laisvalaikio užimtumą, ugdyti savarankiškumą ir meninius įgūdžius
Ukmergės Šv. Apaštalo Petro ir Povilo parapijos jaunimo centras	Religinė organizacija	Ugdyti jaunimo tikėjimą, skleisti krikščioniškas vertybes

Šaltinis: sudaryta autorių.

JRK pateiktais duomenimis, iš dvylikos organizacijų-narių šiuo metu veiklą vykdo 9 jaunimo organizacijos. Tuo tarpu remiantis URJOS AS atstovų pateikta informacija, aktyviai veiklą vykdo apie pusę URJOS AS narių. Jaunimo organizacijų atstovų nuomone, tokį aukštą neaktyvių organizacijų procentą lemia ypač silpna jaunuolių motyvacija, lėšų organizacijų veikloms vykdyti trūkumas, žmonių kaita organizacijose (daug išvažiuojančių studijuoti į kitus

miestus, taip pat emigruojančių), mažas savivaldybės palaikymas, taip pat nepakankamas ar neefektyvus informavimas apie jaunimo organizacijų veiklą. Kai kurios aktyvios organizacijos yra priverstos stabdyti / nutraukti veiklą šaltuoju metų laiku, kadangi neišgali sumokėti mokesčių už patalpų šildymą ar nuomą, dėl to neturi kur rengti susitikimus ir organizuoti veiklą. Dėl lėšų stygiaus savivaldybė materialinės paramos skiria nepakankamai arba neskiria visai.

Aktyviausios jaunimo organizacijos yra Lietuvos skaučių seserija, Dukstynos tolerancijos ugdymo centras, , Jaunųjų liberalų aljansas, jaunimo klubas „Rockmergė“, taip pat politinės jaunimo organizacijos (socialdemokratai, liberalai).

Ukmergės rajono jaunimo organizacijų sąjungos „Apskritasis stalas“ (URJOS AS) yra skėtinė jaunimo organizacijų vienijanti organizacija. Jos nariai – juridiniai asmenys, tenkinantys jaunimo poreikius ir sprendžiantys jaunimo problemas, kuriuose ne mažiau kaip 2/3 narių sudaro jauni žmonės ar jaunimo organizacijos. Nariais negali būti vyriausybės, pelno siekiančios bei politinės organizacijos. Nepaisant šios URJOS AS įstatuose įtvirtintos nuostatos, URJOS AS nariais yra: Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungos Ukmergės skyrius, Jaunimo organizacijos Darbas Ukmergės skyrius, Ukmergės liberalus jaunimas, Jaunųjų konservatorių lygos Ukmergės skyrius.

Pagrindinės URJOS AS veiklos kryptys: jaunimo ir jaunimo organizacijų pažinimas, jaunimo potencialo stiprinimas, jaunimo ir jaunimo organizacijų interesų atstovavimas, jaunimo informavimas ir motyvacija. URJOS AS atstovauja jaunimą, jaunimo organizacijas ir jų narius, padeda joms vystyti ir skleisti informaciją, stiprina organizacijų bendradarbiavimą bei bendrą veiklą mieste; atstovauja visuomenėje bei valdžios institucijose jaunimo ir su jaunu dirbančių organizacijų interesus, dalyvauja formuojant, tobulinant ir įgyvendinant Ukmergės rajono jaunimo politiką; organizuoja įvairaus pobūdžio renginius jaunimui, rengia projektus, seminarus ir programas finansinei ir kitokiai paramai gauti. Interviu metu išsiskyrė respondentų nuomonės dėl URJOS AS veiklos aktyvumo. Remiantis JRK pateikta informacija, URJOS AS aktyvios veiklos nevykdo, nepasinaudojo proga pristatyti URJOS AS veiklą naujosios JRT posėdyje 2011 m. rugsėjo mėn. Interviu su URJOS AS atstovais duomenimis (2011 m. rugpjūčio mėn.), URJOS AS veiklą vykdo, tačiau jų galimybės yra ribotos dėl finansinių lėšų stygiaus.

URJOS AS valdymo organai yra: valdyba, pirmininkas, kontrolės komisija, biuras (administravimo organas). Aukščiausias organas yra visuotinis narių susirinkimas, kuris šaukiamas ne rečiau, kaip kartą per metus. Kiekvienais metais URJOS AS valdyba rengia veiklos ataskaitą ir pateikia ją visuotiniam narių susirinkimui tvirtinti. Kontrolės komisija tikrina valdybos ir pirmininko ūkinės ir finansinės veiklos teisėtumą.

Taip pat rajone veikia penkios neformalios jaunimo grupės, kurių sąrašas pateikiamas 11 lentelėje.

11 lentelė. Neformalios jaunimo grupės

Neformali jaunimo grupė	Veiklos tikslas
Lyduokių kaimo bendruomenės neformali jaunimo grupė „Savi“	Skatinti bendruomenės jaunimo iniciatyvą, ugdyti meninius įgūdžius
Padvarių kaimo neformali jaunimo grupė „Vintara“	Organizuoti jaunimo laisvalaikio užimtumą, ugdyti pilietiškumą
Valų kaimo bendruomenės neformali jaunimo grupė	Spręsti vaikų ir jaunimo laisvalaikio užimtumo ir laisvalaikio problemas, ugdyti meninius įgūdžius
Balelių kaimo bendruomenės neformali jaunimo grupė	Skatinti bendruomenės jaunimo iniciatyvą
Dviračių mėgėjų klubas	Vienyti dviračių sporto mėgėjus

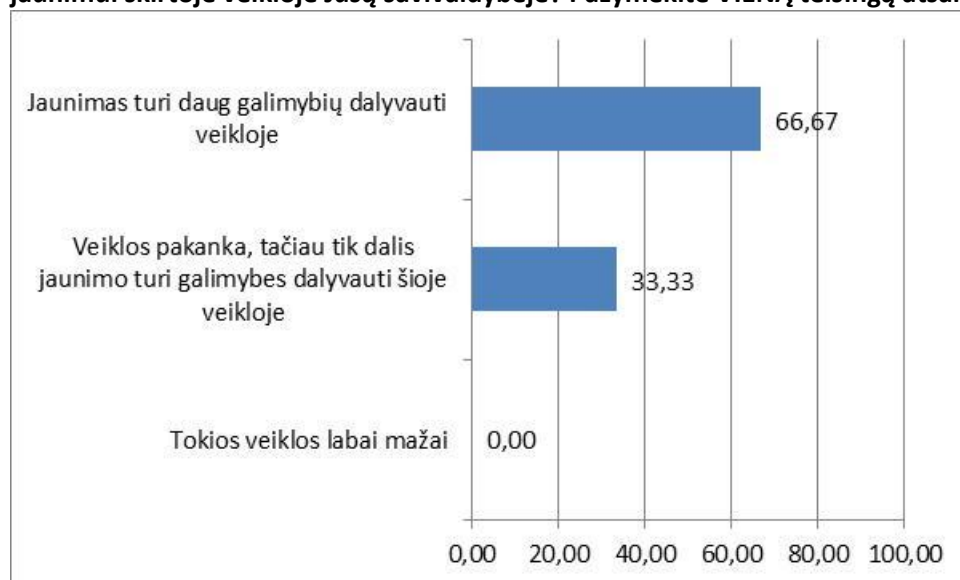
Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis savivaldybės administracijos pateiktais duomenimis.

Remiantis surinktais duomenimis, galima teigti, kad rajone įsikūrusių jaunimo organizacijų yra pakankamai, tačiau jų veikla yra vystoma nevienodai. Geriausiai išsilaiko tos organizacijos, kurios yra remiamos ar finansuojamos nacionaliniu lygiu, arba yra vienijamos jau dirbančių žmonių (pvz. muzikos klubas „Rockmergė“). Kitoms organizacijoms išsilaikyti ir būti aktyvioms yra labai sudėtinga.

Jaunimo dalyvavimas jaunimo organizacijų veikloje kol kas yra palyginti ribotas. Didžioji dalis aktyvaus ir pilietiško jaunimo išvyksta iš rajono ieškoti geresnių išsilavinimo ir įsidarbinimo galimybių, tad jaunimo organizacijos turi palyginti nedaug aktyviai jų veiklą galinčių remti narių.

Susidaro uždaras ratas: viena vertus, jaunimo organizacijos nevykdo veiklos, nes neturi tam lėšų; kita vertus, savivaldybė joms neskiria lėšų, nes organizacijos nėra aktyvios ir nevykdo veiklos. Pačios aktyviausios (dažniausiai – politinės) jaunimo organizacijos yra atstovaujamos Jaunimo reikalų taryboje. Apibendrinant, sprendimų priėmime dalyvauja tik patys aktyviausi jaunuoliai.

4 pav. Jūsų nuomone, ar savivaldybės jaunimui pakanka galimybių dalyvauti jaunimo ir jaunimui skirtoje veikloje Jūsų savivaldybėje? Pažymėkite VIENĄ teisingą atsakymą. N=10

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Dauguma apklausoje dalyvavusių organizacijų atstovų manė, kad jaunimui pakanka galimybių dalyvauti jaunimui skirtoje veikloje; apie keturiasdešimt proc. atsakiusiųjų manė, kad galimybės dalyvauti šioje veikloje yra nevienodos.

Atsakydami į klausimą, kaip būtų galima padidinti jaunimo dalyvavimą jaunimui skirtoje veikloje, apklausos respondentai pažymėjo, kad reikėtų didinti informacijos sklaidą; labai trūksta informacijos jaunimui, kuris nepriklauso organizacijoms, o organizacijos mažai informacijos pateikia apie save. Taip pat reikėtų ugdyti jaunimo sąmoningumą aktyviau dalyvauti jaunimui skirtoje veikloje.

3.4 Jaunimo savivalda formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose, vaikų globos namuose

Remiantis savivaldybės pateiktais duomenimis, Ukmergės rajone veikia 22 formaliojo švietimo įstaigos ir trys neformaliojo ugdymo įstaigos (Meno mokykla, Sporto centras,

Kultūros centras). Duomenys apie jaunimo savivaldą šiose įstaigose pateikiami žemiau lentelėje.

12 lentelė. Jaunimo savivalda formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose.

Švietimo įstaigos tipas	Įstaigų skaičius	Įstaigų, kuriose veikia jaunimo savivalda/jaunimas dalyvauja savivaldoje, skaičius
Formalaus švietimo įstaiga	22	12
Organizacijos, teikiančios neformalaus švietimo paslaugas jaunimui	3	0

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis JRK pateiktais duomenimis.

Apibendrinant surinktus duomenis, galima teigti, kad jaunimas dalyvauja daugiau kaip pusės rajone veikiančių formaliojo švietimo įstaigų savivaldose, o neformaliojo švietimo įstaigose jaunimo atstovai įtraukiami į ugdymo įstaigos savivaldos organų veiklą.

3.5. Jaunimo dalyvavimas formuojant ir įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje

Kaip buvo įvardinta 2 skyriuje, Ukmergės rajono savivaldybėje formaliai yra sudarytos sąlygos jaunimui dalyvauti formuojant ir įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje per Jaunimo reikalų tarybos veiklą, kuri atstovauja jaunimo interesus savivaldybėje.

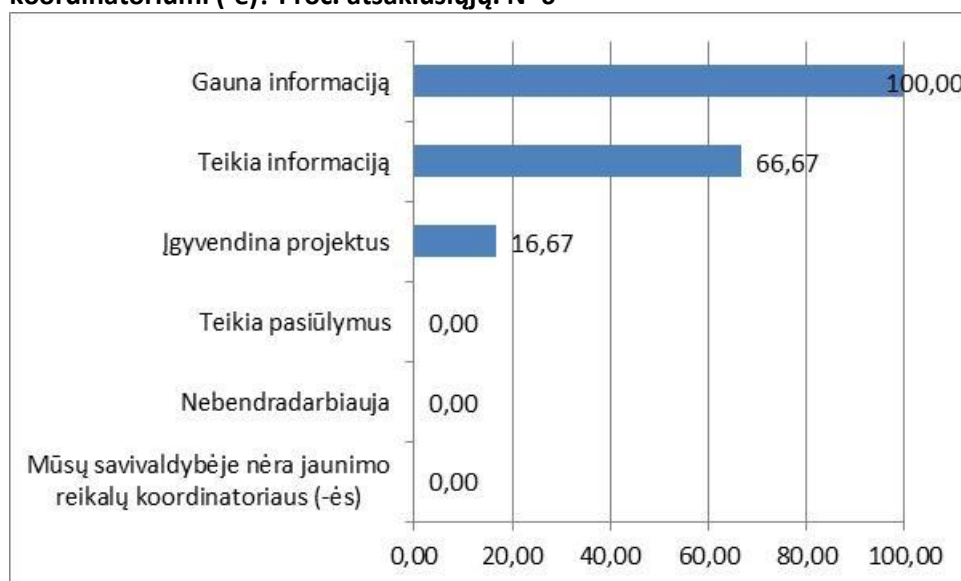
Jaunimo reikalų taryboje jaunimą atstovauja penki asmenys, kuriuos deleguoja URJOS AS.

Jaunimo organizacijų atstovų teigimu pastaraisiais metais ryšys su savivaldybės institucijomis jaunimo politikos įgyvendinimo klausimais yra susilpnėjęs. Jaunimo atstovai nėra kviečiami į pasitarimus, posėdžius, kuriuose sprendžiami jaunimui aktualūs klausimai. Savivaldybės atstovų teigimu, nors savivaldybės tarybos posėdžiai atviri, o informacija apie savivaldybės Tarybos ir JRT posėdžius yra iš anksto skelbiama savivaldybės interneto tinklalapyje, iki šiol jaunuolių, pageidaujančių (ne specialiai kviestų svečių) dalyvauti nei savivaldybės Tarybos nei JRT posėdžiuose nebuvo. Jaunimo organizacijų atstovai tuo tarpu teigia, kad yra per mažai informuojami apie savivaldybės Tarybos ir JRT svarstomus jaunimui aktualius klausimus bei savo galimybes dalyvauti priimant sprendimus. Jaunimo atstovai išreiškė norą turėti galimybę pasisakyti savivaldybės komitetų ir tarybos svarstomais su jaunimo politika susijusiais klausimais, iš anksto gauti svarstomų klausimų sąrašą, kad galėtų susipažinti, diskutuoti bei išsakyti savo poziciją.

Atsakydami į klausimą, kaip bendradarbiauja su savivaldybės JRK, dauguma apklausoje dalyvavusių jaunimo organizacijų atstovų pažymėjo, kad gauna ir teikia įvairią informaciją.

Dalis apklausoje dalyvavusių organizacijų atstovų nurodė, kad teikia pasiūlymus JRT, į dalį kurių yra atsižvelgiama. Apklausos respondentai nurodė, kad nebuvo atsižvelgta į pasiūlymus, susijusius su jaunimo projektų finansavimo struktūros pakeitimais, verslo inkubatoriaus galimybių studija, nedarbo mažinimo praramos pataisomis, siūlymu padidinti lėšas jaunimo klubų finansavimui.

5 pav. Kokiais būdais Jūsų organizacija bendradarbiauja su savivaldybės jaunimo koordinatoriumi (-e)? Proc. atsakiusiųjų. N=6

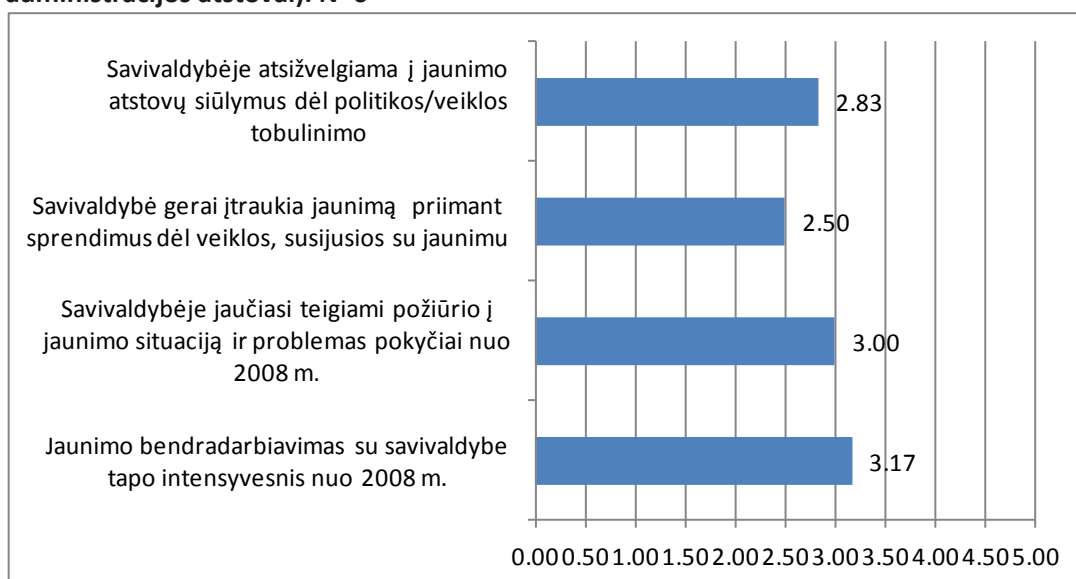

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Tuo tarpu savivaldybės atstovų pateiktais naujausiais duomenimis, JRK ir atitinkamos struktūros (JRT) svarsto jaunimo atstovų pateiktus pasiūlymus. Pavyzdžiui, jaunimo projektų finansavimo struktūros pakeitimus ketino rengti Jaunimo reikalų tarybos atstovai (LSDJS nariai, deleguoti „Apskritojo stalo“). Rengimas užtruko visą kadenciją – ketverius metus, bet taip ir nebuvo pateiktas JRT svarstymui. Pasiūlymai buvo pateikta JRT posėdžiui spalio 14 d., tačiau negavo JRT narių pritarimo. Verslo inkubatoriaus idėja buvo iškelta jaunimo reikalų koordinatoriaus, ją perėmė savivaldybės Investicijų ir ryšių su užsieniu skyrius. Strategijoje buvo numatytas finansavimas, tačiau idėjos krizės metais atsisakyta, kadangi Ukmergė – mažas miestas, turintis savo Turizmo ir verslo informacijos centrą, kuriame organizuojama veikla visoms amžiaus grupėms. Viename iš praėjusios kadencijos JRT posėdžių svarstytos galimybės jaunimui įkurti erdvę minėtame centre. Posėdyje dalyvavo centro direktorė. Kito posėdžio metu, svarstant jaunimo verslumo ugdymo klausimą, situaciją apie jaunuosius verslininkus rajone ir jiems teikiamas šiame centre paslaugas pristatė centro konsultantė verslui. Jaunimo nedarbo klausimais JRT posėdžio metu buvo bendraujama su Darbo biržos direktore, kuri pristatė programą jaunimui ir jaunimo nedarbo situaciją rajone. Dėl lėšų padidinimo jaunimo klubų finansavimui, savivaldybės atstovų nuomone, JRT nariams pritrūko aktyvumo imantis realių veiksmų, išskyrus LIJOT priimtos rezoliucijos viešinimą. Toliau šis klausimas nebuvo gvildenamas, kadangi tos organizacijos, kurioms buvo reikalingas finansavimas, pateikė savo metų veiklos programas (Ukmergės jaunimo muzikos klubas Rockmergė ir VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras) ir gavo finansavimą iš savivaldybės biudžeto pagal atskiras eilutes. Kitos organizacijos finansavimo klausimo visai nekėlė.

Dauguma apklausoje dalyvavusių organizacijų manė, kad bendradarbiavimas su savivaldybe per pastaruosius trejus metus šiek tiek suintensyvėjo, tačiau akivaizdu, kad reikėtų geriau įtraukti jaunimą į savivaldybėje priimamus sprendimus, susijusius su jaunimo veikla.

6 pav. Pažymėkite, ar sutinkate su žemiau išvardintais teiginiais (1 – visiškai nesutinku, 5 – visiškai sutinku). Atsakymų vidurkiai, atsakė tik kitos organizacijos (ne savivaldybės administracijos atstovai). N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Savivaldybės atstovų nuomone, jaunimo dalyvavimas veiklose nėra aktyvus, stinga motyvacijos ir įgūdžių. JRK iniciatyva buvo parengtos skrajutės su informacija apie jaunimo organizacijas bei jų kontaktiniais duomenimis, tačiau jaunimo aktyvumas nepadidėjo, situacija nepasikeitė.. Aktyvaus jaunimo motyvaciją žlugdo, jaunimo organizacijų atstovų nuomone, nepagrįsti savivaldybės sprendimai (pvz., kuomet nėra skiriama parama jaunimo NVO veiklai ar iniciatyvoms). Priėmus sprendimus, būtina jaunuoliams aiškiai argumentuoti vienokio ar kitokio sprendimo pasirinkimą; mokyti ir šviesti juos, siekiant kokybiškesnių pasiūlymų ateityje.

3.6. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Šioje dalyje apibendrinamos skyriaus išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos jaunimo politikos įgyvendinimo srities tobulinimui pagal Metodikos indikatorius.

Apibendrinant surinktus duomenis, formuojama išvada, kad Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo dalyvavimas savivaldoje yra vidutiniškas (tiek savivaldybės administracijos, švietimo įstaigų lygiu, tiek vietos bendruomenių, įvairių savivaldybės organizacijų lygiu).

13 lentelė. Išvados ir rekomendacijos

Jaunimo dalyvavimas (2 Metodikos Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą jaunimo aktyvumą savivaldybėje ir pastangas atstovauti jaunimą savivaldybėje, ir kiek savivaldybės politika formuojama atsižvelgiant į jaunimo poreikius.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Jaunimo dalyvavimas savivaldoje pagal gyvenamąją teritoriją	Nebuvo surinkta pakankamai duomenų šiam kriterijui įvertinti.	Nebuvo surinkta pakankamai duomenų šiam kriterijui įvertinti.	Reikėtų daugiau dėmesio skirti vietos bendruomenių jaunimo įtraukimui. Siūloma nuolat vykdyti jaunimo dalyvavimo bendruomenėse, neformaliuose judėjimuose analizę. Tikslinga būtų

Jaunimo dalyvavimas (2 Metodikos Indikatoriai)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą jaunimo aktyvumą savivaldybėje ir pastangas atstovauti jaunimą savivaldybėje, ir kiek savivaldybės politika formuojama atsižvelgiant į jaunimo poreikius.		
			bendradarbiauti su vietos bendruomenėmis, skleidžiant darbo su jaunimu metodų patirtį.
Jaunimo dalyvavimas su jaunimu dirbančių organizacijų savivaldoje	Nebuvo nustatyta.	Remiantis surinktais duomenimis, jaunimo dalyvavimas su jaunimu dirbančių organizacijų savivaldoje yra žemas.	Savivaldybė galėtų įtraukti su jaunimu dirbančias organizacijas į JRT veiklą; skatinti jose jaunimo savivaldos užuomazgas.
Jaunimo veikla	Savivaldybėje veikia Jaunimo laisvalaikio centras, kelios jaunimo organizacijos ir neformalios grupės, veikia meno ir sporto mokyklos, gyvuoja jaunimo klubai ir neformalios grupės; palyginti aktyvios vietos bendruomenės.	Jaunimo veiklos galimybes mažina menkos jaunimo organizacijų ir su jaunimu dirbančių organizacijų finansinės galimybės. Ne visiems jaunuoliams pakankamas įvairių neformalaus švietimo paslaugų prieinamumas (pvz., už būrelius reikia mokėti).	Stiprinti jaunimo veiklą ir jos prieinamumą jaunuoliams turėtų būti vienas iš savivaldybės jaunimo politikos prioritetų. Savivaldybė turėtų stiprinti JRT ir Jaunimo laisvalaikio veiklą, siekiant kuo geriau iširti ir atsižvelgti į jaunimo poreikius. Taip pat reikėtų stiprinti jaunimo organizacijas, dirbti su jaunimo ir visuomenės lyderiais, juos įtraukti į politikos formavimo procesus. Susijęs poreikis yra jaunimo traukos centrų savivaldybėje kūrimas (pavyzdžiui, diskotekų, sporto klubų, jaunimo klubų).
Jaunimo savivalda formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose, vaikų globos namuose	Jaunimas turi galimybes dalyvauti formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų savivaldoje.	Nebuvo nustatyta...	Didelis dėmesys turėtų būti skiriamas jaunimo veiklos efektyvinimui mokyklose, globos namuose.
Jaunimo dalyvavimas formuojant ir įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje	Jaunimo atstovavimas didžiąja dalimi vyksta per Jaunimo reikalų tarybą. Teikiami pasiūlymai ir tiesiai administracijos direktoriui, į dalį kurių yra atsižvelgiama. Iš esmės, savivaldybės administracija yra palanki ir atvira jaunimo pasiūlymams, ypač siekia stiprinti vietos bendruomenes.	Jaunimo politikai aktualių sprendimų priėmimo dalyvauja tik patys aktyviausi jauni žmonės. JRT galimybės iki 2011 m. rudens buvo menkai išnaudojamos – jaunuoliai teikė mažai pasiūlymų, ir nebuvo pakankamai aktyvūs, jiems trūko įgūdžių, informacijos. JRT suteiktais duomenimis, 2011 m. rudenį susirinkusi JRT teikia vilčių	Viena vertus, galėtų būti stiprinami JRT įgaliojimai arba jaunimo atstovai turėtų būti įtraukiami į kitų savivaldybės komitetų, savivaldybės tarybos veiklą. Priešingu atveju jaunimo dalyvavimas išliks formalus. Kita vertus, patiems jaunuoliams labai trūksta įgūdžių - reikėtų stiprinti jų kompetencijas (pavyzdžiui, dalyvavimo

Jaunimo dalyvavimas (2 Metodikos Indikatoriai)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą jaunimo aktyvumą savivaldybėje ir pastangas atstovauti jaunimą savivaldybėje, ir kiek savivaldybės politika formuojama atsižvelgiant į jaunimo poreikius.		
		– nariai aktyvūs, sudarytas JRT planas. Be to, JRT pasiūlymai yra rekomendacinio pobūdžio, neturi esminės įtakos savivaldybės politikos prioritetų formavimui.	projektuose, paraiškų rengimo), mokyti ir šviesti apie skirtingas viešosios politikos sritis, dalyvavimo galimybes, projektų reikalavimus, savivaldybės prioritetus ir pan.

4. PARAMA JAUNIMUI

Šiame skyriuje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys finansinę, materialinę ir kitokią paramą, savivaldybės skiriamą jaunimo politikos įgyvendinimui savivaldybėje (kiek tai susiję su jaunimo organizacijų stiprinimu, jaunimo užimtumo didinimu ir kitais svarbiausiais jaunimo politikos uždaviniais savivaldybėje). Skyrių sudaro kelios dalys. *Pirma*, pristatoma jaunimo organizacijoms, jaunimo veiklai ir jaunimo politikos įgyvendinimui skiriama finansinė parama. *Antra*, pristatoma skiriama materialinė parama. *Trečia*, pristatoma kitokios paramos formos. *Galiausiai*, pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

4.1 Finansinė parama

Ukmergės rajono savivaldybė jaunimo politiką įgyvendina finansuodama Darbo su jaunimu programą ir Jaunimo laisvalaikio centro veiklos programą. Atsižvelgiant į esamus savivaldybės finansinius pajėgumus, atskirais metais taip pat skiriama parama įvairių savivaldybėje veikiančių NVO projektams. Taip pat įgyvendinami pavieniai ES struktūrinės paramos lėšomis ir kitų fondų lėšomis įgyvendinami projektai, mažesniu ar didesniu mastu prisidedantys prie jaunimo politikos įgyvendinimo. Žemiau lentelėje pateikiami duomenys apie lėšas, skirtas iš savivaldybės biudžeto Darbo su jaunimu programos įgyvendinimui 2008-2011 m.

4 lentelė. Savivaldybės skiriamos lėšos Darbo su jaunimu programos įgyvendinimui.

Metai	Suma, Lt
2008	10000
2009	1000
2010	2000
2011	4000

Šaltinis: sudaryta autorių.

2007 m. Ukmergės rajono savivaldybė patvirtino Finansinės paramos jaunimo veiklai teikimo tvarką⁹, tačiau pagal šią tvarką parama buvo skirta tik vieną kartą. 2007-10-29 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu finansavimas skirtas kelioms organizacijoms, kaip pristatyta lentelėje žemiau.

14 lentelė. Pagal Finansinės paramos jaunimo veiklai teikimo tvarką finansuoti jaunimo organizacijų projektai 2007 m.

Organizacija	Projektas	Suma, Lt
Ukmergės moterų krepšinio klubas	„Krepšinio šventė Ukmergėje“	1300
Ukmergės J. Basanavičiaus vidurinės mokyklos Big Brothers Big Sisters savanorių grupė	„Big Brothers Big Sisters“ mokyklinė programa	756
Lietuvos skaučių seserija	„Skiltininkų kursai“	1000
Ukmergės miesto bendruomenės jaunimo klubas „Vilkmergietis“	„Grožio pasiuntiniai“	1800
Iš viso:		4856

⁹ Ukmergės rajono savivaldybės finansinės paramos jaunimo veiklai teikimo tvarka, patvirtinta Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2007 m. sausio 31 d. sprendimu Nr. 7-243

Šaltinis: Sudaryta autorių, remiantis Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu¹⁰

Šiuo metu jaunimo arba su jaunimu dirbančių organizacijų projektams lėšos yra skiriamos bendra visoms nevyriausybinėms organizacijoms nustatyta tvarka pagal NVO projektų atrankos konkurso nuostatus¹¹. Per pastaruosius trejus metus buvo finansuoti 33 jaunimo ir jaunimui skirtų organizacijų projektai, 2011 m. pateiktos 4 paraiškos, tačiau finansavimas pagal jas nebuvo skirtas. Duomenys pateikiami žemiau lentelėse.

15 lentelė. Finansuoti ir bendrai finansuoti jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektai 2008-2011 m.

Metai	Finansavimas	Jaunimo organizacijų projektai	Jaunimui skirtų organizacijų projektai	Neformalių jaunimo grupių projektai
2008	Pilnai finansuoti	25 000 Lt (6+6)		0
	Bendrai finansuoti	4000 Lt (1)	0	0
2009	Pilnai finansuoti	0	8300 Lt (7)	0
	Bendrai finansuoti	0	12 550 Lt (4)	0
2010	Pilnai finansuoti	0	0	0
	Bendrai finansuoti	0	30 000 Lt (4)	0
2011	Pilnai finansuoti	10 020 Lt (4)	15 920 Lt (10)	0
	Bendrai finansuoti	0	28 000 Lt (4)	0

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis savivaldybės atstovų pateiktais duomenimis.

2008 m. 12-ai projektų, skirtų jaunimo veiklai įgyvendinti, skirta 25 000 Lt, 4000 Lt skirti Ukmergės jaunimo centro projekto bendram finansavimui. Iš viso jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektams skirta 29 000 Lt.

2009 m. NVO projektams skirta 20 850 Lt, įskaitant 12 550 Lt bendrąjį finansavimą keturiems Vaiko dienos centrų projektams. Visi 7 lentelėje nurodyti pilnai finansuoti projektai – tai sporto klubų projektai, kurių veikla skirta vaikų ir jaunimo sveikatingumo stiprinimui. Taip pat 266 803 Lt buvo skirta projekto „Vaikų ir jaunimo neformalusis švietimas, organizuojant popamokinę veiklą Vepriuose, Ukmergės r.“ bendram finansavimui. Šiuo metu ten veikia Ukmergės švietimo centro Veprių laisvalaikio užimtumo ir turizmo filialas, kuriame organizuojamos vasaros stovyklos vaikams ir jaunimui, seminarai, konferencijos ir kiti renginiai.

2010 m. NVO projektų atrankos konkursas nevyko, tačiau keturių Vaiko dienos centrų kofinansavimui buvo skirta 30 000 Lt. 2011 m. 25 940 Lt skirti lentelėje aukščiau nurodytiems 14 projektų, iš jų 10 020 Lt skirti jaunimo organizacijų projektams. Dar 28 000 Lt skirta Vaiko dienos centrų bendram finansavimui.

¹⁰ 2007-10-29 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr.7-136 „Dėl lėšų skyrimo jaunimo organizacijų projektams 2007 m. įgyvendinti“

¹¹ Ukmergės rajono nevyriausybinių organizacijų projektų atrankos konkurso nuostatai, patvirtinti Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2011 kovo 24 d. sprendimu Nr. 7-73

Kiekvienais metais savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu yra patvirtinami NVO projektų atrankos konkurso prioritetai ir remiamos veiklos sritys. 2011 m. patvirtinti tokie prioritetai bei remiamos veiklos sritys¹²:

1. **Kultūrinė edukacija.** Remiamos veiklos: kultūrinė - pilietinė veikla ir meninė saviraiška; kultūrinių jaunimo iniciatyvų skatinimas; kultūros, istorijos ir archeologijos paveldo ir jo kultūrinės vertės išsaugojimo aktualizavimas.
2. **Socialinės pagalbos organizavimas.** Remiamos veiklos: nakvynės ir būtinų paslaugų (asmens higienos, buitinių ir kt.) teikimas socialinės rizikos asmenims; kompleksinė pagalba socialinės rizikos, labiausiai nepasiturinčiose šeimose bei socialinių, psichologinių ir kitokių problemų turinčiose šeimose augantiems vaikams ir jų šeimos nariams; socialinės paslaugos neįgaliems, senyvo amžiaus asmenims.
3. **Turizmo ir sportinės veiklos organizavimas.** Remiamos veiklos: sveikatingumo ir sporto renginių, stovyklų organizavimas; informacijos sklaida kūno kultūros ir sporto propagavimo klausimais.
4. **Projektų kofinansavimas.** Remiamos veiklos: vaiko dienos centrų kofinansavimas.

16 lentelė. Kitos 2008-2010 m. iš savivaldybės biudžeto skirtos lėšos, Lt:

Metai	Savivaldybės teritorijoje veikiančių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų administravimo išlaidoms padengti	Neformalių jaunimo grupių finansuotų projektų skaičius ir jiems skiriamos lėšos iš savivaldybės biudžeto	Lėšų skyrimas jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms ilgalaikiam turtui įsigyti arba remontuoti (renovuoti) organizacijų patalpas	Lėšos skirtos jaunimo centrų ar atvirųjų erdvių steigimui ir priežiūrai ¹³	Kita
2008	0	0	4000	85 000	0
2009	0	0	0	54 000	0
2010	0	0	0	47 700	0
2011	0	0	0	48 000	5000 ¹⁴

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis savivaldybės atstovų pateiktais duomenimis.

Remiantis interviu duomenimis, jaunimo organizacijos yra nusivylę, nes dėl didelio savivaldybės lėšų stygiaus finansinės ir materialinės paramos gauna nepakankamai. JRT atstovų nuomone, skirstant finansavimą jaunimo organizacijoms savivaldybėje, į sprendimų priėmimą turėtų būti įtraukta ir JRT. Apie pusę apklausoje dalyvavusių organizacijų atstovų nurodė, kad sąlygos gauti finansinę paramą yra labai sudėtingos.

¹² 2011 m. kovo mėn. Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas „Dėl nevyriausybinių organizacijų 2011 m. projektų atrankos konkurso prioritetų ir veiklos sričių“.

¹³ Finansavimas skirtas VŠĮ Jaunimo laisvalaikio centrui pagal VŠĮ Jaunimo laisvalaikio centro veiklos programą

¹⁴ Finansavimas skirtas muzikos klubo „Rockmergė“ programos įgyvendinimui

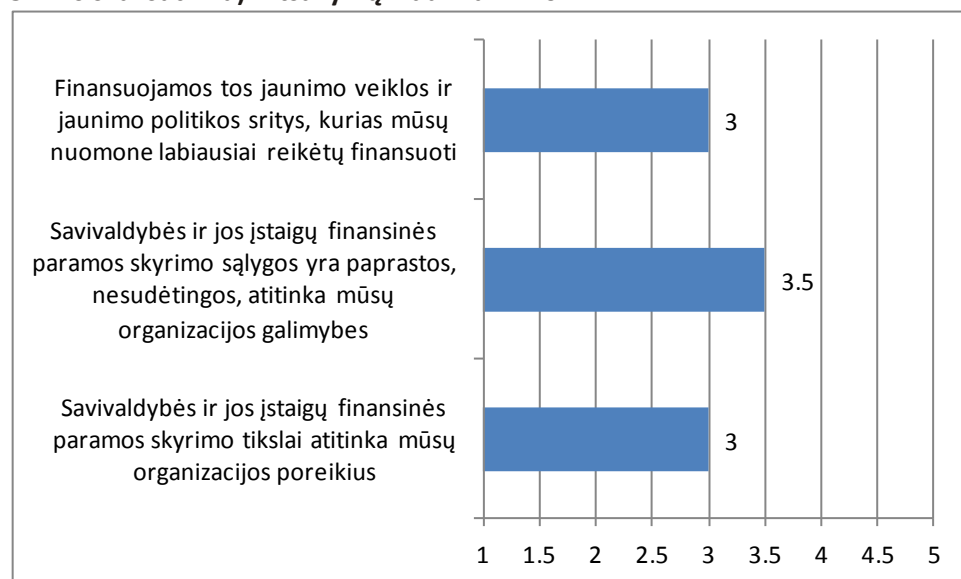
7 pav. Kokio tipo savivaldybės finansinė parama Jūsų organizacija yra pasinaudojusi per paskutiniuosius 3 metus? Proc. atsakiusiųjų. N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

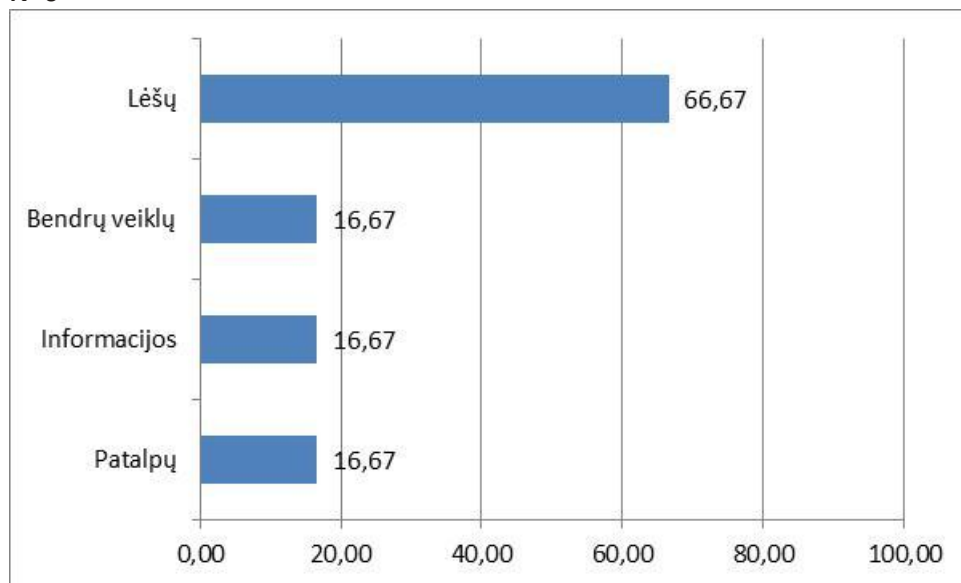
Apklausos respondentai vidutiniškai (patenkinamai) vertino savivaldybės skiriamos finansinės paramos ir jų organizacijos poreikių atitikimą. Kai kurie respondentai, žemai įvertinę suteikiamas finansinės paramos galimybes, teigė, kad projektų konkursai nėra atskirti, t.y. visų pobūdžių organizacijų (jaunimo, socialinių, bendruomenės) projektų konkursai yra suplakami į vieną. Tokiu būdu negali būti užtikrinti visų organizacijų grupių poreikiai. Jų teigimu, dėl to labiausiai nukenčia jaunimo organizacijos.

8 pav. Pažymėkite, ar sutinkate su žemiau įvardintais teiginiais (kur 1 – visiškai nesutinku, 5 – visiškai sutinku). Atsakymų vidurkiai. N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

9 pav. Kokios paramos iš savivaldybės labiausiai trūksta Jūsų organizacijai? Atsakymų proc. N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Savivaldybės atstovų nuomone, atmesti jaunimo organizacijų prašymai finansavimui gauti buvo neišsamūs, neargumentuoti. Jaunimo atstovai teigia, kad savivaldybės skiriama parama neatitinka jaunimo organizacijų poreikių, finansavimo skyrimo tvarka atskiroms veikloms dažniausiai komplikuoja dėl paraiškų sudėtingumo, nevieningumo. Taip pat jaunimo atstovams trūksta argumentų, susijusių su vertinimo rezultatais (kodėl paraiškos atmestos, kodėl neskirtas finansavimas ir pan.). Akivaizdu, kad savivaldybei reikėtų gerinti pareiškėjų informavimą, mokymą, vertinimo rezultatų aiškinimą ir kitą komunikavimą su jaunimo organizacijomis, siekiant padidinti kokybiškų projektų srautą savivaldybėje.

Pastebėtina, kad neformalios jaunimo grupės negali savarankiškai teikti prašymų finansavimui gauti, tačiau tokios grupės gali kreiptis į bendruomenę ar NVO ir sudarę sutartį kartu dalyvauti projektų atrankos konkursuose. Interviu duomenimis, kelerius pastaruosius metus neformalios jaunimo grupės tokių prašymų neteikia. Anksčiau teikti neformalių jaunimo grupių prašymai buvo patenkinti 100 %.

Atskirais atvejais jaunimo organizacijos kreipiasi tiesiai į savivaldybės administracijos direktorių. Nuo 2008 m. yra pateikę 5 prašymus (dėl patalpų skyrimo diskotekai, jaunimo erdvėms, veiklų finansavimui). Anot jaunimo atstovų, esant poreikiui, savivaldybė skiria lėšų naujoms jaunimo organizacijoms įsisteigti, keletas tokių prašymų buvo patenkinta (pvz., URJOS AS, „Rockmergė“).

Jaunimo organizacijos dėl finansavimo taip pat kreipiasi į verslo sektorių – dažniais atvejais parama yra suteikiama. Pavyzdžiui, jaunimo klubui „Rockmergė“ privatus asmuo leidžia neatlygintinai naudotis patalpomis. Tačiau padaugėjus besikreipiančiųjų į privačias įmones, taip pat atsižvelgiant į ekonominio sunkmečio sąlygas, pastaruoju metu finansavimas iš verslo sektoriaus yra sumažėjęs.

4.2 Materialinė parama

Interviu su jaunimo organizacijų atstovais parodė, kad jaunimo organizacijų materialinės paramos poreikis yra labai didelis. Dalis organizacijų, interviu su jaunimo organizacijų atstovų duomenimis, negalėdamos išlaikyti patalpų, praranda vietą susirinkimams, savo veiklos organizavimui bei vykdymui. Jaunimo organizacijos mažai kreipiasi į savivaldybę su prašymais suteikti materialinę paramą, nes nesitiki tokios paramos gauti. Susidaro užburtas

ratas: parama neskiriama, nes niekas nesikreipia, o nesikreipia dėl to, kad paramą gauti (jų nuomone) yra sudėtinga.

Per 2008-2010 m. savivaldybė gavo 4 organizacijų prašymus suteikti patalpas. Buvo patenkinti 3 prašymai: VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras ir URJOS AS pagal panaudos sutartį įsikūrė Ukmergės jaunimo mokyklos patalpose, jaunimo muzikos klubui "Rockmergė" buvo skirtos patalpos, tačiau po metų buvo priversti išsikraustyti dėl didelės šildymo paslaugų kainos.

Šiuo metu pagal savivaldybės institucijų teisės aktus skirtomis patalpomis beveik naudojami URJOS AS, Ukmergės jaunimo centras ir VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras (tačiau už komunalines paslaugas moka savo lėšomis). VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras savo patalpose sudaro sąlygas rinktis jaunimo organizacijoms..

Savivaldybė nėra perdavusi ilgalaikio turto jaunimo ir su jaunimu dirbančioms įstaigoms ir organizacijoms. Apie valstybės perduotą ilgalaikį turtą duomenų nėra.

4.3 Kitokia parama

2009-2010 m. savivaldybė kaip partneris kartu su jaunimo organizacijomis įgyvendino du projektus, kurie pristatomi lentelėje žemiau.

17 lentelė. Bendri savivaldybės ir jaunimo organizacijų projektai.

Metai	Bendri savivaldybės ir jaunimo ar su jaunimu dirbančių organizacijų projektai
2008	0
2009	1 – Jaunimo vasaros akademija kartu su Klaipėdos rajono savivaldybe. Dalyvavo Ukmergės rajono įvairių jaunimo organizacijų atstovai.
2010	1 – Skautų seserijos partneris
2011	1 – Jaunimo dienos (JLC projektas, kuriame savivaldybė dalyvauja kaip partneris ir rėmėjas)

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis savivaldybės pateiktais duomenimis.

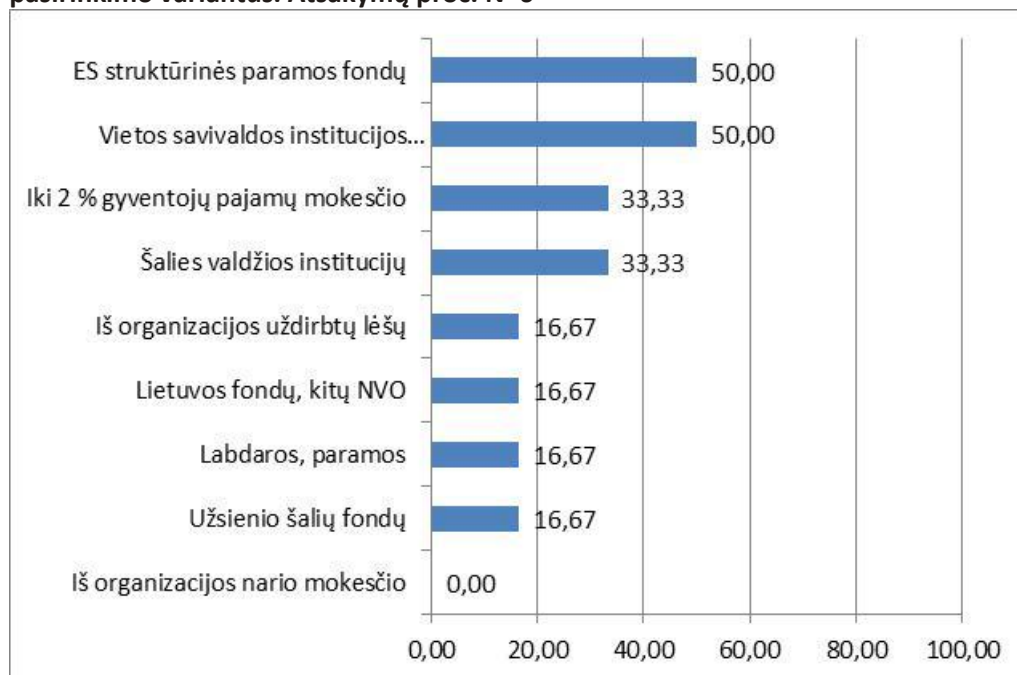
Savivaldybė taip pat padeda jaunimo organizacijoms užmegzti tarptautinius ryšius: 2010 m. VšĮ Jaunimo laisvalaikio centrui, 2011 m. jaunimo klubui „Rockmergė“. Jaunimo atstovai taip pat yra įtraukiami į tarptautines delegacijas. Pavyzdžiui, VšĮ Jaunimo laisvalaikio centro darbuotojos dalyvavo tarptautiniame renginyje Lenkijoje. Savivaldybė yra projekto, kurį teikia Tarnowo Podgorne vaivadijos administracija pagal Europa Piliečiams programą, partnerė.

Aktualių renginių su jaunimu dirbančioms organizacijoms savivaldybės lėšomis vertinamu laikotarpiu organizuota nebuvo, savivaldybės vykdytų priemonių, skirtų jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų atstovų ir specialistų kvalifikacijai tobulinti nenustatyta.

Savivaldybė skiria paramą jaunimo NVO įregistravimo išlaidoms padengti. Organizacijos registravimo išlaidos buvo kompensuotos dviem organizacijoms – VšĮ Jaunimo laisvalaikio centrui ir URJOS AS.

Bendrai, remiantis apklausos duomenimis, dauguma rajone veikiančių organizacijų, atstovaujančių jaunimą ar dirbančių su jaunimu, priklauso nuo valstybės finansavimo (tiesioginio ar projektinio). Net ir jaunimą atstovaujančios organizacijos nerenka nario mokesčio.

10 pav. Iš kur Jūsų organizacija gauna lėšų veiklai vykdyti? Galite žymėti visus tinkamus pasirinkimo variantus. Atsakymų proc. N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

4.4 Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Šioje dalyje apibendrinamos skyriaus išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos jaunimo politikos įgyvendinimo srities tobulinimui pagal Metodikos indikatorius.

Apibendrinant skyriaus duomenis, formuluojamos kelios išvados. *Pirma*, savivaldybės finansinė ir kita parama jaunimo veiklai pastaraisiais metais dėl ribotų finansinių galimybių yra sumažėjusi, tačiau išlieka gana įvairialypė. *Antra*, vienas iš trūkumų yra tai, kad bendruose NVO konkursuose dėl finansinės paramos dalyvauja ir savivaldybės įsteigtos institucijos – pvz. VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras. Tokiu būdu yra remiama JLC veikla, kuri yra būtina, tačiau jai remti savivaldybė turėtų ieškoti kitų būdų. *Trečia*, savivaldybė turėtų investuoti į kokybiškų jaunimo NVO projektų srauto kūrimą – mokyti, šviesti jaunimo NVO apie jų galimybes gauti savivaldybės paramą, apie paraiškų rengimą, savivaldybės prioritetus ir geresnį jaunimo poreikių ir savivaldybės prioritetų suderinamumą ir papildomumą.

18 lentelė. Išvados ir rekomendacijos

Parama jaunimui (3 Metodikos Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti kaip savivaldybė sudaro sąlygas plėtoti jaunimo ir jaunimui skirtų organizacijų veiklai		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Finansinė parama	Savivaldybėje planuojama ir skiriama įvairi finansinė parama jaunimo organizacijoms ir projektams. Aktyvios vietos bendruomenės, teikiančios paraiškas projektams	Dėl ribotų finansinių galimybių savivaldybės parama jaunimo organizacijos ir projektams yra sumenkusi. Vienas iš pagrindinių trūkumų yra tai, kad bendrame konkurse dėl finansinės paramos dalyvauja ir jaunimo	Savivaldybei reikėtų gerinti pareiškėjų informavimą, mokymą, vertinimo rezultatų aiškinimą ir kitą komunikavimą su jaunimo organizacijomis, siekiant padidinti kokybiškų projektų srautą

Parama jaunimui (3 Metodikos Indikatoriai)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti kaip savivaldybė sudaro sąlygas plėtoti jaunimo ir jaunimui skirtų organizacijų veiklą		
	įgyvendinti.	organizacijos, vietos bendruomenės ir savivaldybės įsteigtos organizacijos.	savivaldybėje. Vienas iš galimų siūlymų yra diferencijuoti finansinę paramą pagal
Materialinė parama	Teikiama parama jaunimo NVO registravimui.	Materialinės paramos poreikis (pirmiausia patalpų išlaikymui, jų remontui, panaudai) yra labai didelis ir šiuo metu menkai patenkinamas.	tikslines grupes: vietos bendruomenės, jaunimo organizacijoms ir neformalioms jaunimo grupėms ar jaunimo klubams, bei savivaldybės
Kitokia parama	Yra nacionalinio ir tarptautinio lygmens projektinio finansavimo galimybės (ES SF, tarptautiniai fondai). Pavienės įmonės ir asmenys teikia paramą jaunimo veiklai ir jaunimo organizacijoms, klubams.	Jaunimo organizacijose trūksta žinių ir kompetencijų dalyvauti nacionalinio ir tarptautinio lygmens projektuose. Savivaldybė turėtų imtis didesnės iniciatyvos inicijuojant tokius projektus kartu su jaunimu, juos mokant rengti paraiškas, įsitraukiant į nacionalinius ir tarptautinius tinklus. Verslo parama jaunimui dėl ekonominio sunkmečio yra sumenkusi.	įsteigtoms organizacijoms. Savivaldybė turėtų skirti didesnę prioritetą materialinei paramai jaunimo organizacijoms, kaimo jaunimo veiklai, jaunimo klubams teikti, nes šios paramos nebuvimas labai riboja jaunimo veiklos galimybes. Savivaldybėje reikėtų skatinti filantropinę paramą jaunimui; pavyzdžiui verslo įmonės ar žymesni asmenys galėtų būti kviečiami prisidėti įgyvendinant jaunimui skirtus projektus, už tai skiriant tam tikrą įvertinimą (įmonės vardu pavadinta sporto aikštelė ar pan.); arba įgyvendinant barterinius mainus (už paramą jaunimo veiklai jaunimo atstovai galėtų atlikti tam tikras užduotis įmonėse).

5. JAUNIMO NEFORMALUS UGDYMAS, JAUNIMO MOKYMAI IR KONSULTAVIMAS

Šiame skyriuje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys jaunimo neformalaus mokymo ir konsultavimo veiklą savivaldybėje. Skyrių sudaro kelios dalys:

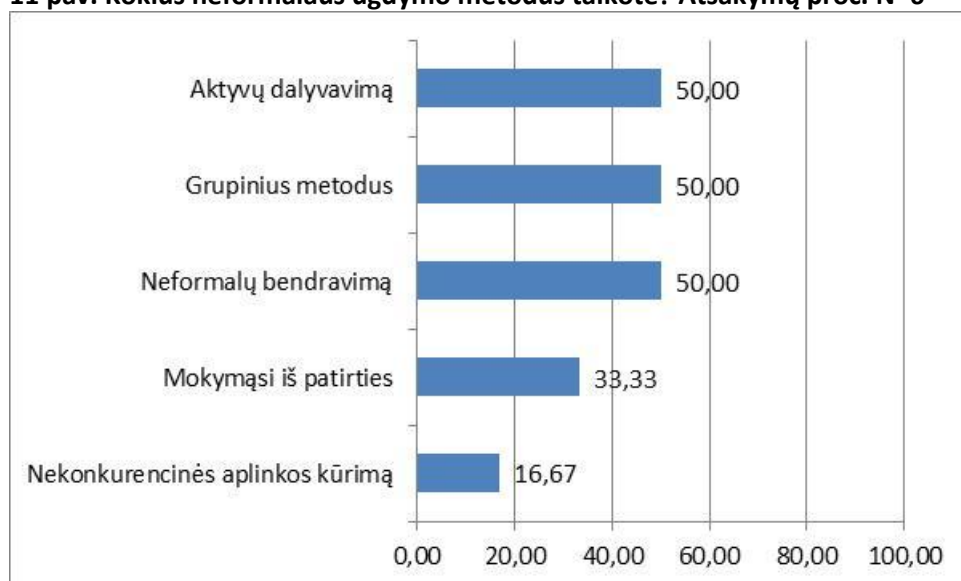
- *Pirma*, pristatoma savivaldybėje vykdomų neformalių mokymų ir konsultavimo veikla, skirta jaunimui, bei įvertinama šios veiklos kokybė (jeigu duomenys prieinami);
- *Antra*, pristatoma asmenų, dirbančių su jaunimu, situacija;
- *Trečia*, apibendrinama jaunimo neformalaus ugdymo situacija savivaldybėje;
- *Galiausiai*, pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

5.1 Jaunimo mokymas ir konsultavimas

Vertinimo duomenimis, Ukmergės rajono savivaldybė 2008-2009 m. yra vykdžiusi keletą pavienių mokymų (projektų paraiškų rengimo, mokinių savivaldos organizavimo), tačiau, JRK pateiktais duomenimis, mokymai ženklesnių rezultatų nepasiekė.

Informacija apie savivaldybėje vykdomus jaunimui skirtus mokymus taip pat yra labai ribota – savivaldybė tokių duomenų nerenka. Remiantis interviu ir apklausos duomenimis, Ukmergės rajono savivaldybėje neformalaus mokymo ir konsultavimo veiklos labai trūksta. Savivaldybės inicijuotų ar finansuotų mokymų vertinimo laikotarpiu beveik nebuvo. 2010 m. savivaldybės lėšomis buvo dalinai finansuota vieno asmens kelionė į mokymus Kryme, iš kurios grįžus buvo pasidalinta įgytomis žiniomis ir patirtimi. Taip pat neformaliai mokymui priskiriamas konsultacijas teikia VŠĮ Jaunimo laisvalaikio centras (apie tai žr. kitame skyriuje). Tuo tarpu mokyklose organizuojami įvairūs būreliai ar mokymai dažnam rajono jaunuoliui nėra prieinami, nes yra mokami.

11 pav. Kokius neformalaus ugdymo metodus taikote? Atsakymų proc. N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Remiantis apklausos duomenimis, bent dvi jaunimo organizacijos bei viena iš rajone veikiančių sporto mokyklų vykdo neformalaus ugdymo mokymus jaunimui. Bent dvi iš jų tiria

jaunimo mokymo poreikius. Populiariausi mokymo metodai yra aktyvus dalyvavimas, grupiniai metodai, taip pat neformalus bendravimas. Apie 70 proc. mokymus vykdančių organizacijų vertina mokymų kokybę.

5.2 Asmenys, dirbantys su jaunimu

Pagrindinė institucija, Ukmergės rajono savivaldybėje dirbanti su jaunimu, yra VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras (JLC), įsteigtas 2007 m. gruodžio 20 d. savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-188¹⁵. JLC savivaldybė skyrė patalpas ir lėšas jų remontui (tačiau vertintojų vizito 2011-08-12 duomenimis patalpos buvo prastos būklės).

JLC veiklai keliama ambicingi uždaviniai:

- ugdyti sąmoningą asmenybę, sugebančią atsakingai ir kūrybiškai spręsti savo problemas ir aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime, taip pat plėtoti jauno žmogaus socialines kompetencijas;
- padėti jaunimui integruotis į politinį, ekonominį, socialinį ir kultūrinį savivaldybės ir šalies gyvenimą;
- telkti savivaldybės jaunimą bendroms aktualioms problemoms spręsti, skatinti jaunimo iniciatyvą, tarpusavio supratimą ir tarptautinį jaunimo bendradarbiavimą;
- skatinti jaunimo saviraišką, suteikti jauniems žmonėms galimybę realizuoti save ir įgyvendinti turimas idėjas;
- rinkti, kaupti ir nemokamai teikti jaunimui, jaunimo organizacijoms informaciją, susijusią su galimybėmis dalyvauti įvairių fondų skelbiamuose konkursuose, programose, konsultuoti jaunimą jam rūpimais laisvalaikio užimtumo, dalyvavimo aktyvioje veikloje galimybių klausimais;
- ugdyti jaunimo verslumą;
- plėsti turiningo laisvalaikio pasiūlą jaunimui, formuoti pramogų kultūrą;
- tenkinti jaunimo saviraiškos poreikį, pažintinius interesus, plėtoti turimus gebėjimus;
- padėti jaunimui atsiskleisti kultūrinėje ir socialinėje erdvėje, padėti atrasti savo vietą modernėjančiame pasaulyje (socializuotis);
- sudaryti sąlygas jauniems žmonėms dalyvauti JLC veikloje, ypač daug dėmesio skiriant mažiau galimybių turinčiam ir į rizikos grupes patenkančiam jaunimui.

Remiantis vertinimo metu surinktais duomenimis, JLC veikia labai aktyviai ir per kelis savo darbo metus pasiekė svarbių rezultatų – išaugo lankytojų grįžtamumas, sustiprėjo JLC reputacija, JLC įsitvirtino kaip vieta, kurioje yra laukiami visi jaunuoliai, norintys aptarti savo problemas ar tiesiog praleisti laiką. Tačiau įvertinant JLC finansines ir kitas galimybes, abejotinas kai kurių uždavinių atitikimas galimybėms (pvz., verslumo skatinimas).

Jaunimo laisvalaikio centre renkasi jauni žmonės iš skirtingų Ukmergės miesto mokyklų bei organizacijų, studentai, dirbantys jaunuoliai. Nuolat VšĮ Jaunimo laisvalaikio centro veiklose dalyvauja Ukmergės rajono pagrindinių ir vidurinių mokyklų bei gimnazijų mokiniai, Ukmergės technologijų ir verslo mokyklos, Ukmergės vaikų globos namų, Specialiosios mokyklos auklėtiniai. Kaimo vietovėse įsikūrusių įstaigų jaunuoliai taip pat dalyvauja Centro inicijuojamose veiklose, tačiau jie neturi galimybių įsitraukti į Centro veiklas nuolat.

Interviu duomenimis, JLC kasdien lankosi apie 40 lankytojų. 2010–2013 m. Ukmergės rajono savivaldybės strateginio veiklos plano programoje „Žinių visuomenės plėtros programa“ iškėlė tikslą, kad šio centro veikloje 2010 m. dalyvaus 1450, 2011 m. – 1650, 2012 m. – 1850,

¹⁵ Šios dalies informacija remiasi interviu duomenimis, JLC veiklos ataskaita ir Ukmergės rajono savivaldybės sporto, jaunimo užimtumo ir kultūros galimybių studijos duomenimis.

o 2013 m. – 2100 jaunuolių. Kita vertus, JLC darbuotojos pabrėžia, kad JLC tikslas nėra didinti lankytojų skaičių, tačiau gerinti bendravimo ir užimtumo kokybę.

VšĮ Jaunimo laisvalaikio centre dirba 3 žmonės: direktorė – pilnu etatu (nuo 2008 m. gegužės 9 d.), buhalterė – 0,25 etato (nuo 2008 m. gegužės 14 d.), ir projektų administratorė – 0,5 etato (nuo 2008 m. birželio 3 d.).

Pastebėtina, kad beveik visus darbus atlieka dvi darbuotojos, kurios administruoja organizaciją, rengia projektus finansavimui gauti, tiesiogiai dirba su jaunimu, t.y. rengia užsiėmimus, konsultacijas ir diskusijas, taip pat pačios turi rūpintis patalpų švara. Atsiradus paprastų buitinių gedimų, į pagalbą kviečiasi savo šeimos narius (pvz., sutaisyti durų spyną). JLC savanoriškai padeda psichologė, kuri anksčiau buvo įdarbinta pagal terminuotą sutartį, tačiau dėl suprantamų priežasčių ji ne visuomet gali atvykti, kai pagalbos reikia. Interviu metu buvo išsakytas pageidavimas, kad savivaldybė galėtų skirti savo specialistą (IT specialistas, stalius, santechnikas ir pan.), kuris galėtų periodiškai vykdyti priežiūrą atitinkamoje srityje. JLC tokių specialistų nusisamdyti negali, nes neturi tam lėšų.

JLC bendradarbiauja su partneriais iš Lietuvos ir užsienio. Viešosios įstaigos patalpose repetuoja neformalios muzikos grupės, renkasi netradiciniais menais, šokiais bei kitomis veiklomis besidominčios jaunų žmonių grupės. Įstaiga inicijuoja renginius, skirtus svarbioms valstybės datoms paminėti, vykdo įvairias visuomenines-socialines akcijas mieste ir rajone (pvz.: Nerūkymo dienos akcija, Sveikinimosi dienos akcija, Baltijos kelio dienos akcija ir kt.). Centre vyksta URJOS AS narių susirinkimai ir valdybos narių posėdžiai, jaunimo organizacijų vadovų bei lyderių susitikimai, patalpomis naudojasi kitų jaunimo organizacijų nariai. Centre taip pat vyksta filmų ir karaokė vakarai, aerobikos užsiėmimai, stalo teniso treniruotės. Jaunimo laisvalaikio centre renkasi jaunieji kino mėgėjai, jie eina į kiną, susitikimus su kūrybinėmis grupėmis, vėliau diskutuoja. Naudojant įstaigoje turimą organizacinę techniką, centro patalpose organizuojami filmų vakarai, kurių metu jaunimas gali žiūrėti jiems patinkančius filmus.

Vis tik JLC trūksta kompiuterių klasės – tam kad jaunuoliai galėtų laisvai užsiimti darbo paieškomis, informacijos rinkimu, namų darbų ruošą ir panašia veikla.

Įstaigoje įgyvendinama Tarptautinių jaunimo apdovanojimų programa, pagal kurią skatinama jaunuolių savanoriška visuomeninė veikla. Centre vykdomas atviras darbas su jaunimu. Bet koks jaunuolis gali ateiti į Jaunimo centrą, susitikti ir bendrauti su draugais, žaisti žaidimus, klausytis muzikos ar šiaip būti drauge. Jaunų žmonių nėra prašoma lankytis reguliariai ar kaip nors įsipareigoti, išskyrus tai, kad privalu laikytis visiems lankytojams privalomų taisyklių.

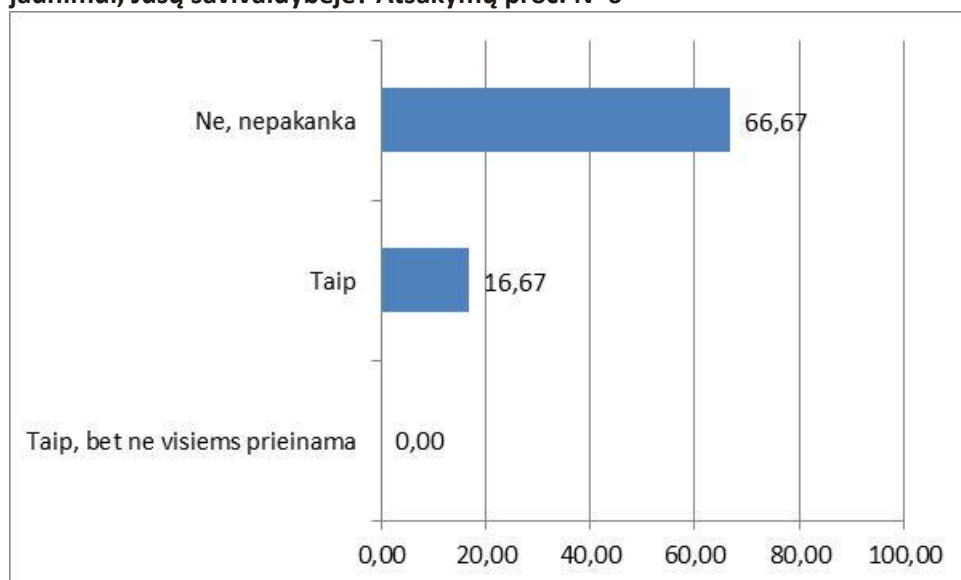
Nuo 2011 m. birželio mėnesio JLC direktorė yra deleguota į JRT, o nuo VšĮ Jaunimo laisvalaikio centro įkūrimo darbuotojos svečių teisėmis yra kviečiamos dalyvauti savivaldybės Tarybos posėdžiuose svarstant jaunimo klausimus. Taip pat joms yra sudaromos sąlygos vykti į užsienio šalis semtis patirties bei dalyvauti bendruose projektuose su miestais partneriais.

5.3. Jaunimo neformalaus ugdymo situacija

Apibendrinant, galima teigti, kad jaunimo neformalaus ugdymo ir konsultavimo veikla Ukmergės rajono savivaldybėje yra ribota. Savivaldybė nevykdo jaunimo mokymo poreikių tyrimų. Kita vertus, labai teigiamai įvertinta VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras veikla. JLC šiuo metu yra Ukmergės rajono jaunimo neformalaus ugdymo ir užimtumo skatinimo centras. Tai yra neabejotinas savivaldybės įgyvendinamos jaunimo politikos laimėjimas. Savivaldybė turėtų tikslingiau vykdyti jaunimo neformalaus ugdymo veiklą – ne tik pasikliaudama JLC darbuotojų iniciatyva, bet taip pat remdamasi jaunimo poreikių tyrimų rezultatais bei pasitelkdama profesionalius dėstytojus, mokytojus, kurie padėtų užtikrinti mokymų kokybę ir geresnį atitikimą jaunimo poreikiams.

Didžioji dalis apklausos respondentų manė, kad neformalaus ugdymo jaunimui savivaldybėje nepakanka. Atsakydami į klausimą, kokie yra jaunimo poreikiai neformaliai mokymui ir konsultavimui savivaldybėje, dalis respondentų teigė, kad trūksta pasirengimo tolimesniam mokymuisi ar darbui, pabaigus bendrojo lavinimo mokyklą.

12 pav. Jūsų nuomone, ar pakanka neformalaus mokymo ir ugdymo veiklų, skirtų jaunimui, Jūsų savivaldybėje? Atsakymų proc. N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Vertintojų žiniomis, jokių programų, priemonių bei projektų, užtikrinančių asmenų, dirbančių jaunimo neformalaus ugdymo srityje, apsikaitimą informacija ir patirtimi savivaldybė nevykdo. Siekiant dar kokybiškesnių rezultatų, reikėtų daugiau investuoti į JLC darbuotojų kvalifikacijos ugdymą, bendradarbiavimą su kitomis savivaldybėmis, kitomis šalimis veiklą, stiprinti centro žmogiškuosius išteklius.

5.4. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Šioje dalyje apibendrinamos skyriaus išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos jaunimo politikos įgyvendinimo srities tobulinimui pagal Metodikos indikatorius.

19 lentelė. Išvados ir rekomendacijos

Jaunimo neformalus ugdymas, jaunimo mokymai ir konsultavimas (4 Metodikos Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti, ar savivaldybėje yra efektyviai veikianti jaunimo neformalaus mokymo ir konsultavimo sistema.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Jaunimo mokymai ir konsultavimas	Bent kelios organizacijos savivaldybėje vykdo neformalaus ugdymo ir švietimo veiklas; viena svarbiausių organizacijų yra Jaunimo laisvalaikio centras.	Jaunimo neformalaus ugdymo ir švietimo poreikiai savivaldybėje nėra patenkinami, paslaugų ir jų prieinamumo jaunuoliams itin trūksta.	Jaunimo neformalus ugdymas turėtų išlikti svarbiu savivaldybės jaunimo politikos prioritetu. Atsižvelgiant į ribotas finansines savivaldybės galimybes, neformaliai švietimui turėtų būti išnaudojamos nacionalinio projekto finansavimo

Jaunimo neformalus ugdymas, jaunimo mokymai ir konsultavimas (4 Metodikos Indikatoriai)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti, ar savivaldybėje yra efektyviai veikianti jaunimo neformalaus mokymo ir konsultavimo sistema.		
		Nėra atliekami sistemingi mokymų poreikio vertinimai.	galimybės, potencialiai jungiantis su kitomis savivaldybėmis. Turėtų būti sistemingai tiriami jaunimo mokymo ir ugdymo poreikiai, pradedant nuo vidurinio lavinimo mokyklų (pvz, siekiant jaunuolius parengti įsidarbinimui).
Asmenys, dirbantys su jaunimu	Viena stipriausių institucijų, dirbančių su jaunimu, yra VšĮ Jaunimo lasivalaikio centras.	JLC žmogiškieji ir materialiniai ištekliai yra labai riboti; su esamais ištekliais JLC plėsti veiklą yra labai sudėtinga. JLC patalpos, kuriose vertinimo metu lankėsi vertintojai, nėra itin geros būklės.	Būtina stiprinti JLC veiklą, skirti materialinę paramą patalpų būklės, palaikymo (remonto, kompiuterių priežiūros ir pan.) gerinimui. Taip pat svarbu stiprinti institucinę kompetenciją, mokyti JLC darbuotojus. Kita vertus, savivaldybė turėtų skirti dėmesio asmenims, dirbantiems su jaunimu ir atokesniuose rajono miesteliuose, kaimuose; šiuos asmenis identifikuoti, burti į klubą, mokyti, inicijuoti juos vienijančius ir su jų veikla susijusius projektus.
Jaunimo neformalaus ugdymo padėtis	Yra pavienės neformalaus ugdymo veiklos ir projektai.	Atitikimas poreikiams šiuo metu yra žemas (trūksta neformalaus ugdymo veiklų, menkai tiriami poreikiai).	Įgyvendinti aukščiau aprašytas rekomendacijas.

6. JAUNIMO INFORMAVIMAS

Šiame skyriuje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys jaunimo informavimą apie jaunimo veiklos ir užimtumo galimybes savivaldybėje. Skyrių sudaro keturios dalys:

- *Pirma*, pristatoma jaunimo informavimo apie jaunimo politikos įgyvendinimą veikla;
- *Antra*, aptariamas jaunimo veiklos žinomumas;
- *Trečia*, pristatomi jaunimo leidiniai ir erdvė vietinėje žiniasklaidoje;
- *Galiausiai*, pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

6.1 Jaunimo informavimas apie jaunimo politikos įgyvendinimą

Savivaldybė nuolatos informuoja jaunimą ir su jaunu dirbančias organizacijas apie savo veiklą savivaldybės tinklalapyje. Vertinimo metu informacija nebuvo teikiama dėl svetainės atnaujinimo darbų¹⁶, tačiau JRK pateiktais duomenimis, savivaldybės internetinės svetainės skiltis jaunimui pilnai funkcionuoja nuo 2011 m. rugsėjo mėnesio. JRK elektroniniu paštu siunčia naujienlaiškius, informuoja jaunimą apie vykstančius renginius, šaukiamus JRT posėdžius, organizuojamus projektų konkursus, tarptautinius mainus, savanorystės programas. Dažnai tokia informacija yra perduodama ir tiesiogiai telefonu.

Kasmet savivaldybė organizuoja „Veiksmo dienas“ (kartais sutampa su Savivaldos dienomis), kurių metu vyksta diskusijos tarp savivaldybės atstovų ir jaunimo bei jaunimo organizacijų jaunimo politikos įgyvendinimo klausimais. Tokių renginių statistika pateikiama žemiau lentelėje.

20 lentelė. Savivaldybės vykdytos diskusijos su jaunimo atstovais jaunimo politikos įgyvendinimo klausimais.

Metai	Diskusijų skaičius	Jaunuolių, dalyvavusių diskusijose skaičius
2008	2	50
2009	1	20
2010	1	30
2011	4	70

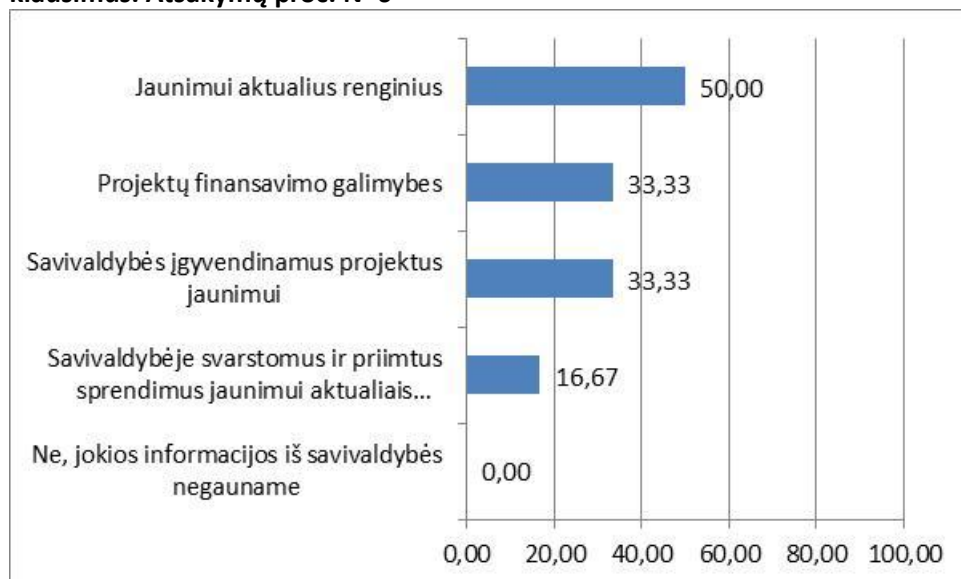
Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis savivaldybės atstovų pateiktais duomenimis.

Savivaldybė informaciją apie savo bei jaunimo organizacijų veiklą, įvairius renginius taip pat talpina vietinėje spaudoje („Gimtoji Žemė“ priede „Žiniapūtys“).

Atsakydami į klausimą, kokią informaciją gauna iš savivaldybės, dauguma respondentų pažymėjo informaciją apie jaunimui skirtus renginius, finansavimo galimybes ir savivaldybės įgyvendinamus projektus, skirtus jaunimui.

¹⁶ Vertinimas buvo atliktas 2011 m. rugpjūčio mėn.

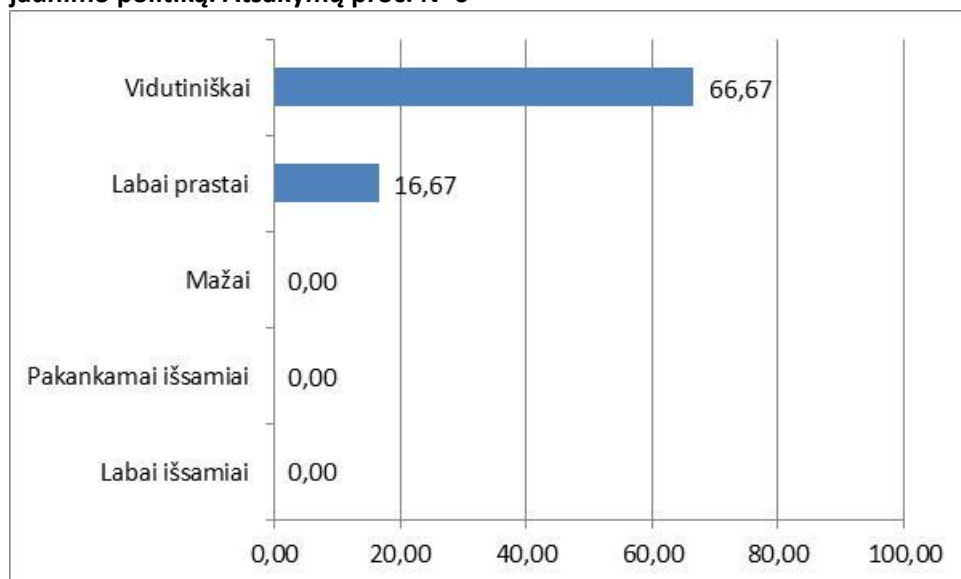
13 pav. Ar Jūsų organizacija gauna informaciją iš savivaldybės apie žemiau nurodytus klausimus. Atsakymų proc. N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Savivaldybės informacijos išsamumą dauguma respondentų vertino vidutiniškai.

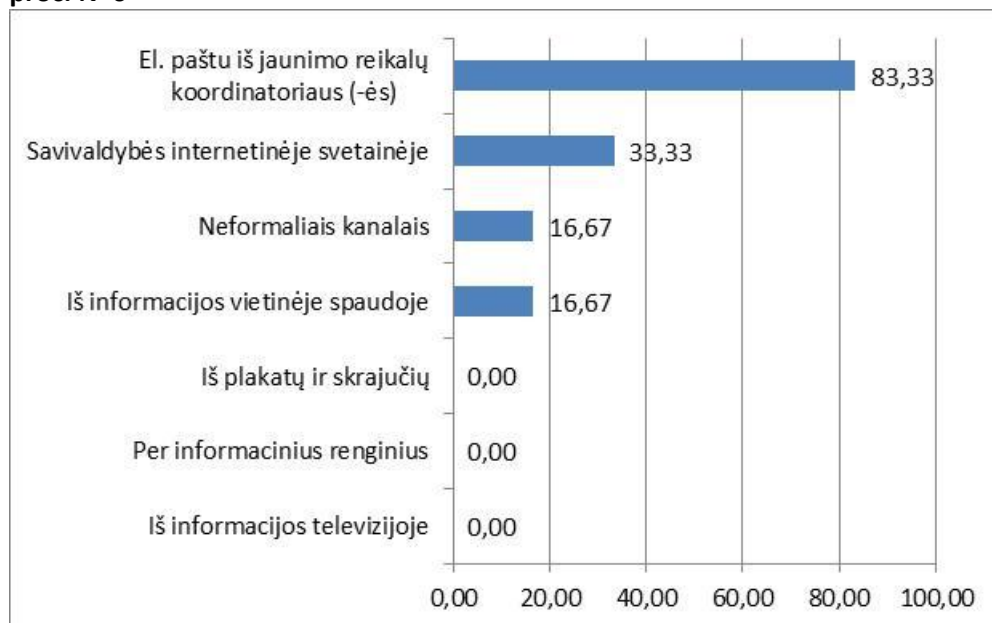
14 pav. Įvertinkite, kaip savivaldybė informuoja jaunimą ir kitas grupes apie įgyvendinamą jaunimo politiką. Atsakymų proc. N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Respondentų nuomone, mažiausiai efektyvus informavimo būdas yra skrajutės, taip pat pranešimai spaudoje, kadangi „Žiniapūtys“ nėra lengvai prieinamas, nes yra mokamas leidinys. Dauguma respondentų aktualią informaciją norėtų gauti el.paštu iš savivaldybės JRK.

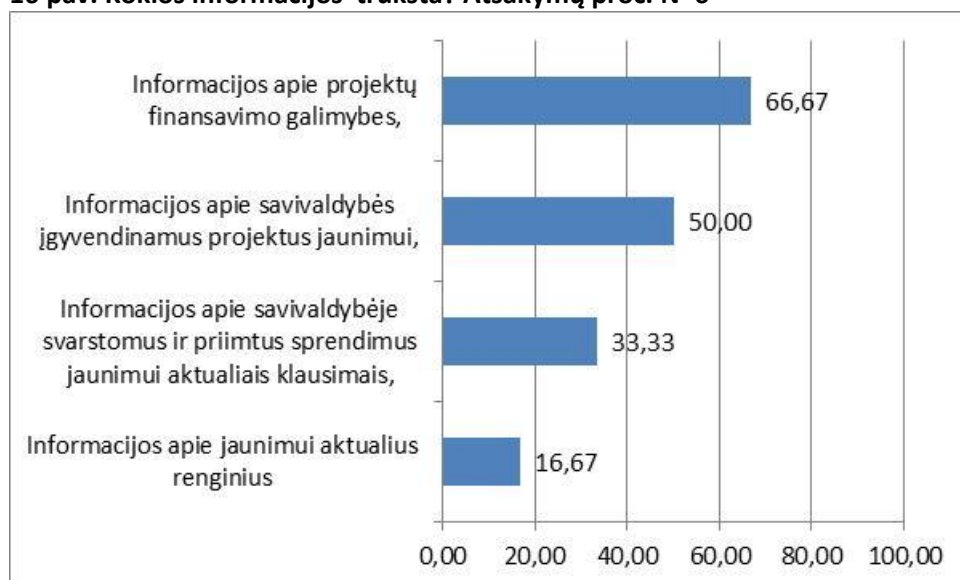
15 pav. Koku būdu Jums būtų priimtinausia, patogiausia gauti informaciją? Atsakymų proc. N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Interviu duomenimis, jaunimui vis tik stinga informacijos apie jaunimo veiklos galimybes savivaldybėje. Be to, dauguma informacijos, susijusios su tarptautinėmis programomis, jiems nėra aktuali – kol kas galimybės pasinaudoti šia informacija yra labai ribotos. Respondentai taip pat pažymėjo, kad labiausiai trūksta informacijos apie projektų finansavimo galimybes.

16 pav. Kokios informacijos trūksta? Atsakymų proc. N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

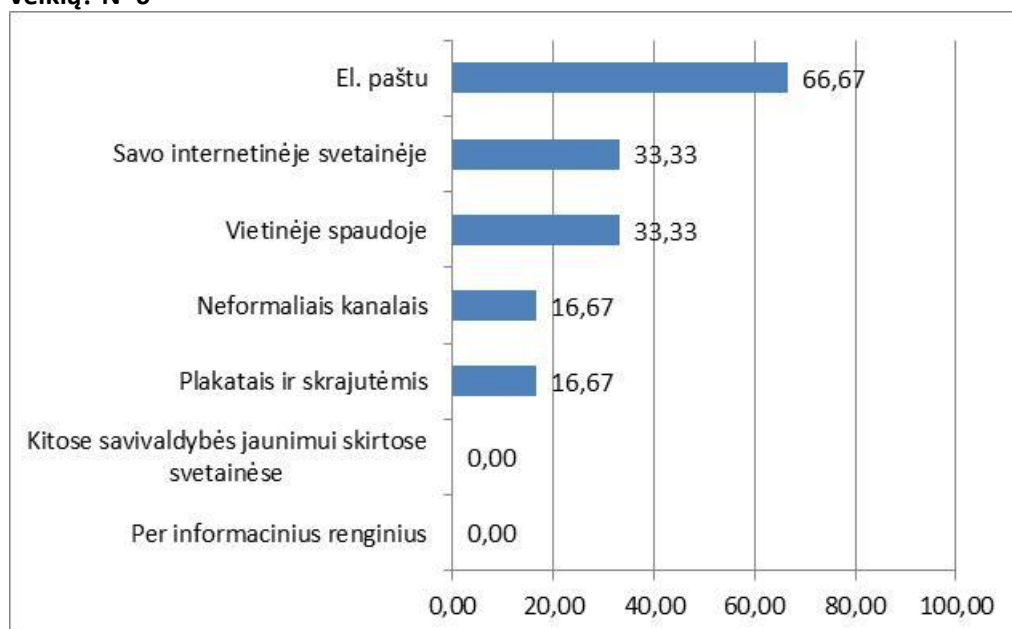
2011 metai paskelbti savanorystės metais, kurios skatinimas yra įtrauktas į Darbo su jaunimu programą. Savivaldybė teikia daug informacijos šiuo klausimu, tačiau jaunimui ji neatrodo itin aktuali – argumentuoja tuo, kad kur kas svarbiau yra veiklos, vykstančios vietinėje erdvėje; dauguma nesijaučia pasiruošę tarptautiniams projektams. Specialios programos savanorystei savivaldybėje nėra.

6.2 Jaunimo veiklos žinomumas

Remiantis interviu duomenimis, jaunimui trūksta informacijos apie veiklos galimybes. Kita vertus, dauguma jaunuolių patys nėra aktyvūs ir ne itin ieško informacijos. Vienas iš informacijos apie jaunimo ir jaunimo organizacijų veiklas šaltinių yra savivaldybės interneto tinklapis, el.paštu savivaldybės siunčiama informacija, URJOS AS tinklapis www.urjosas.lt, atskirų organizacijų tinklalapiai (jaunimo muzikos klubas „Rockmergė“, JLC). Jaunimas taip pat informuojamas skelbimais ir straipsniais vietinėje žiniasklaidoje, rečiau skrajutėmis ar plakatais, tačiau remiantis interviu, efektyviausiai informacija perduodama telefonu arba iš lūpų į lūpas. Jaunimo organizacijų veikla taip pat pristatoma jaunimui organizuojamuose renginiuose.

Remiantis apklausos duomenimis, kitos organizacijos (ne savivaldybės administracija) jaunuolius dažniausiai apie jaunimo veiklos galimybes informuoja el.paštu.

17 pav. Kaip jūs informuojate jaunimą apie savo organizacijos vykdomą jaunimui skirtą veiklą? N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Teikdamos pasiūlymus, kaip gerinti jaunimo informuotumą, apklausoje dalyvavusios organizacijos neturėjo išsamių ar naujoviškų pasiūlymų: siūlė pasirinkti platesnį spektrą informavimo priemonių, informuoti vietinėje spaudoje, per renginius, platinti daugiau informacinių pranešimų.

6.3 Jaunimo leidiniai ir erdvė jaunimui vietinėje žiniasklaidoje

Apie jaunimo politikos įgyvendinimą, jaunimui ir jaunimo organizacijoms aktualius įvykius (renginius, kvietimus teikti paraiškas projektų konkursams, tarptautinių mainų programoms), taip pat jaunimo organizacijas, jų veiklą, jaunimą informuoja savivaldybės tinklapis www.ukmerge.lt, URJOS AS svetainė www.urjosas.lt, VšĮ Jaunimo laisvalaikio centro leidžiamo „Gimtoji Žemė“ priedo „Žiniapūtys“ svetainė www.ziniaputys.lt. Vertinimo metu informacija nebuvo teikiama dėl svetainės atnaujinimo darbų¹⁷, tačiau JRK pateiktais

¹⁷ Vertinimas buvo atliktas 2011 m. rugpjūčio mėn.

duomenimis, savivaldybės internetinės svetainės skiltis jaunimui pilnai funkcionuoja nuo 2011 m. rugsėjo mėnesio. Interviu duomenimis, šiuo metu tinklalapiai www.urjosas.lt ir www.ziniaputys.lt nėra atnaujinami dėl lėšų trūkumo.

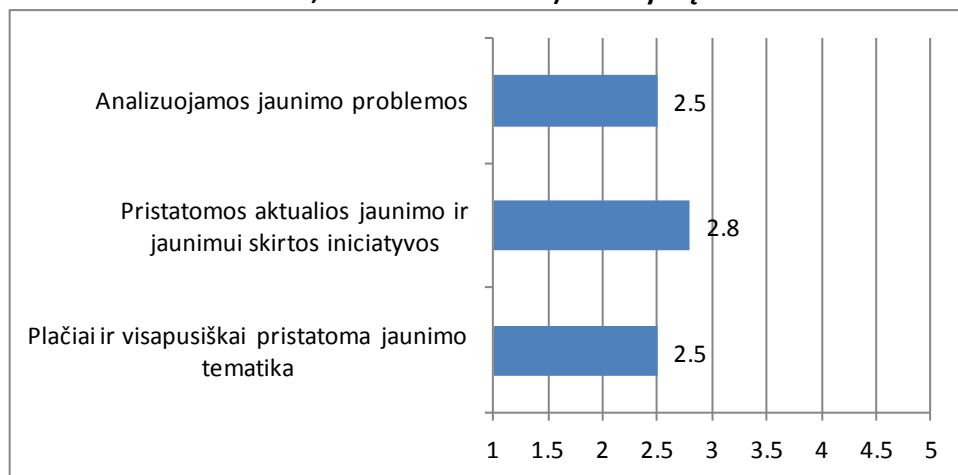
Pagrindinis jaunimui skirtas leidinys yra „Žiniapūtys“. Tai VšĮ Jaunimo laisvalaikio centro leidžiamas laikraščio „Gimtoji Žemė“ priedas. Šis leidinys yra mokamas – laikraščio „Gimtoji Žemė“ kaina. Taip pat veikia šio priedo interneto svetainė, nors ji dėl lėšų stygiaus šiuo metu nėra atnaujinama. Jaunimo priedas leidžiamas kas savaitę. Šiose žiniasklaidos priemonėse pateikiama jaunimui aktuali informacija apie renginius, konkursus, galimybes, kalbinami jaunimui įdomūs žmonės, sudaromos sąlygos jauniems žmonėms publikuoti savo straipsnius įvairiomis temomis.

Jaunimo atstovų teigimu, vietinė žiniasklaida (pvz., Ukmergės naujienų portalai www.vilkmerge.lt, www.ukmergietis.lt) bendradarbiauja noriai – stengiasi patalpinti visus jaunimo organizacijų straipsnius. Savivaldybė nėra sudariusi sąlygų nemokamai talpinti informaciją spaudoje, tačiau, remiantis interviu, tai nėra būtina, kadangi paprastai jaunimo straipsniai yra ir taip talpinami nemokamai. Televizija, kaip informavimo priemone, jaunimo organizacijos naudoja ypač retai.

Mokyklų savivaldos leidžia savo informacinius laikraštukus.

Vis dėlto, apklausoje dalyvavusių organizacijų atstovų nuomone, vietinė žiniasklaida jaunimo klausimus analizuoja palyginti menku mastu.

18 pav. Įvertinkite, kaip plačiai vietinė žiniasklaida apima jaunimo tematiką (nuo 1 iki 5, kur 1 – visiškai nesutinku, 5 – visiškai sutinku). Atsakymų vidurkiai. N=6

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Apie 70 proc. apklausos respondentų nurodė, kad bendradarbiauja su žiniasklaida, teikdami informaciją aktualią vietos jaunimui, dalis jų nurodė kad naudojasi galimybėmis nemokamai pristatyti vykdomą veiklą per vietos žiniasklaidos priemones.

6.4. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Apibendrinant, galima teigti, kad Ukmergės rajono savivaldybėje veikia bent kelios jaunimo informavimo priemonės. Kita vertus, šių priemonių efektyvumas yra menkas, nes savivaldybėje nėra nemokamų leidinių jaunimui – priedas „Žiniapūtys“ yra mokamas. Taip pat, jaunimo organizacijų atstovų nuomone, menkai efektyvus informavimas per savivaldybės tinklalapį – informacija menkai pasiekama; jaunuoliai nežino kaip ir kur jos ieškoti. Efektyvesnis būtų nemokamo priedo jaunimui platinimas bei informavimas per

socialinius tinklus ir el.paštu (kurį atlieka JLC vadovė). Kita vertus, JRK teigimu, el paštu organizacijų vadovai ir jaunimo lyderiai, JRT nariai informuojami el.paštu, tačiau nėra žinoma, ar ši informacija pasiekia organizacijų narius. Tad jaunimo informavimas priklauso ir nuo jaunimo organizacijų aktyvumo.

21 lentelė. Išvados ir rekomendacijos

6. Indikatorius Jaunimo informavimas	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia nustatyti ar savivaldybė sėkmingai informuoja jaunimą apie jaunimo politiką.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Jaunimo informavimas apie jaunimo politiką	JRK aktyviai veikia informuodama jaunimo atstovus apie savivaldybės jaunimo politiką, renginius, projektines galimybes ir kt.	Jaunimui trūksta informacijos apie jaunimo veiklos finansavimo galimybes; siunčiama informacija ne visuomet atitinka jų poreikius; informacija pasiekia tik aktyvųjį jaunimą.	Reikėtų efektyvinti informacijos platinimą – elektroniniu paštu, per socialinius tinklus, mokyklose ir pan. Reikėtų stiprinti projekto metu jaunimui sukurtą tinklalapį ir viešinti šio tinklalapio adresą jaunimui. Jaunimą reikėtų daugiau informuoti apie nacionalines, regionines, rajonines projektų finansavimo galimybes, suteikiant informaciją iš anksto, kviečiant į informacinius renginius, konsultacijas, mokymus. Kita vertus, pačios jaunimo organizacijos galėtų būti aktyvesnės viešindamos jaunimui aktualią informaciją, nes JRK el.paštu negali pasiekti neaktyvaus jaunimo.
Jaunimo veiklos žinomumas	Aktyvusis rajono jaunimas yra pakankamai gerai informuotas apie jaunimo veiklos galimybes.	Informacija, jaunimo organizacijų teigimu, menkai pasiekia neaktyvųjį jaunimą.	
Jaunimo leidiniai	Veikia jaunimui skirtas laikraščio priedas.	Priedas kartu su laikraščiu yra mokamas.	
Erdvė jaunimui vietinėje žiniasklaidoje	Vietos žiniasklaida palyginti noriai bendradarbiauja su jaunimu, sudaro galimybes nemokamai skelbti informaciją.	Nenustatyta.	

7. TARPŽINYBIŠKUMAS, TARPSEKTORIŠKUMAS, JAUNIMO POLITIKOS INTEGRALUMAS

Šios dalies tikslas yra išsiaiškinti, ar jaunimo politika yra įgyvendinama kaip horizontali politika bendradarbiaujant savivaldybės padaliniais, integruojant jaunimo tematiką į sektorinės politikos sritis (įtvirtinant horizontalumą teisiškai – integruojant į planus, ir instituciškai – formuojant tinklines struktūras). Skyrių sudaro keturios dalys:

- *Pirma*, aptariamos jaunimo politiką integruojančios struktūros;
- *Antra*, aptariamas jaunimo politikos integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių veikloje;
- *Trečia*, pristatomas tarpžinybinių ir tarpsektorinių tinklų veikimas;
- *Ketvirta*, įvertinamas savivaldybės jaunimo politikos atitikimas nacionalinės politikos prioritetams;
- *Galiausiai*, pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

7.1 Jaunimo politiką integruojančios struktūros

Pagrindinė jaunimo politiką integruojanti struktūra Ukmergės rajono savivaldybėje yra Jaunimo reikalų taryba, kurios 5 nariai yra savivaldybės institucijų atstovai ir 5 jaunimo organizacijų atstovai, deleguoti URJOS AS. Ukmergės rajono JRT susitinka pakankamai dažnai. JRT nuostatuose numatyta rengti posėdžius ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius. 2008-2010 metais posėdžiai įvykdavo vidutiniškai 4 kartus per metus. Posėdžiuose svarstomi jaunimo organizacijų pasiūlymai, kuriuos, JRT pritarus, JRT teikia savivaldybės Tarybai svarstyti. Taip pat vyksta diskusijos dėl jaunimo situacijos rajone, aptariami įvykė ir būsimi renginiai į kuriuos įtraukiamas jaunimas.

Remiantis vertinimo metu surinktais duomenimis, Jaunimo reikalų taryba itin mažai teikia siūlymų ir prašymų. 2010 m. buvo pateikti 2 prašymai – vienas prašymas buvo patenkintas iš dalies (finansuoti kelionę į mokymus Kryme), kitas atmestas (suteikti patalpas jaunimo klubui „Rockmergė“). Šiuos prašymus pateikė URJOS AS atstovai, deleguoti į JRT; JRT pritarus, pasiūlymai toliau teikti raštiškai savivaldybės tarybai, nes pati JRT neturi teisės priimti tokių sprendimų. JRT neaktyvumas gali būti aiškinamas keliais veiksniais. Viena vertus, remiantis interviu su jaunimo atstovais duomenimis, JRT jaunimo atstovai laiko tik formaliu dariniu, kuris nieko nesprendžia, todėl neturi motyvacijos jame aktyviai dalyvauti. Pagrindinis rajone aktyviai veikiančių jaunimo organizacijų siekis yra aktyviau įsitraukti į sprendimus priimančių darinių (pirmiausia – savivaldybės tarybos) veiklą.

Kita vertus, remiantis interviu su savivaldybės atstovais duomenimis, pats jaunimas nėra pakankamai aktyvus ir per mažai reiškia savo nuomonę įvairiais klausimais, neteikia pasiūlymų. Akivaizdu, kad jaunimo atstovai nepakankamai išnaudoja savo galimybes. Jaunimo organizacijų atstovai teigė, kad informacija apie savivaldybės posėdžius (kiek tai susiję su jaunimui aktualiais klausimais) ir kita jaunimui aktuali informacija nėra pateikiama pakankamai efektyviai. Šiuo metu visa su jaunimo dalyvavimu susijusi informacija pateikiama savivaldybės puslapyje. Siekiant didinti jaunimo dalyvavimą, šią informaciją JRK galėtų platinti suinteresuotosioms šalims elektroniniu paštu (kaip platinama kita su jaunimo veikla susijusi informacija).

Jaunimo atstovai dalyvauja savivaldybės tarybos (komitetų, komisijų) posėdžiuose. Pavyzdžiui, jaunimas dalyvauja Švietimo taryboje (LMP narys Benas Šemeta), Ukmergės rajono Garbės piliečio vardo suteikimo komisijoje (Rockmergės prezidentas Kasparas Ramonas), VVG valdyboje (du jaunimo atstovai iki 25 m.). Du jaunuoliai yra savivaldybės Tarybos nariai ir dalyvauja dviejų skirtingų komisijų veiklose. Šiuo metu daugiau darbo grupių nėra, tačiau steigiant Jaunimo laisvalaikio centrą Darbo grupės nariais kartu su savivaldybės administracijos atstovais buvo jauni asmenys. Kultūros taryba savo sprendimu yra įsipareigojusi siųsti posėdžio protokolus Ukmergės jaunimo muzikos klubui Rockmergė, norint užtikrinti tiesioginį informacijos patekimą šiam klubui, kurio nariai nebuvo įtraukti į Kultūros tarybos sudėtį. Nepaisant to, interviu duomenimis, jaunimo organizacijų atstovai norėtų būti dažniau kviečiami, turėti galimybę pasisakyti jaunimo klausimais ir tokiu būdu prisidėti prie sprendimų priėmimo. Savivaldybės atstovai iš jaunimo taip pat tikisi aktyvesnio dalyvavimo įgyvendinant jaunimo politiką.

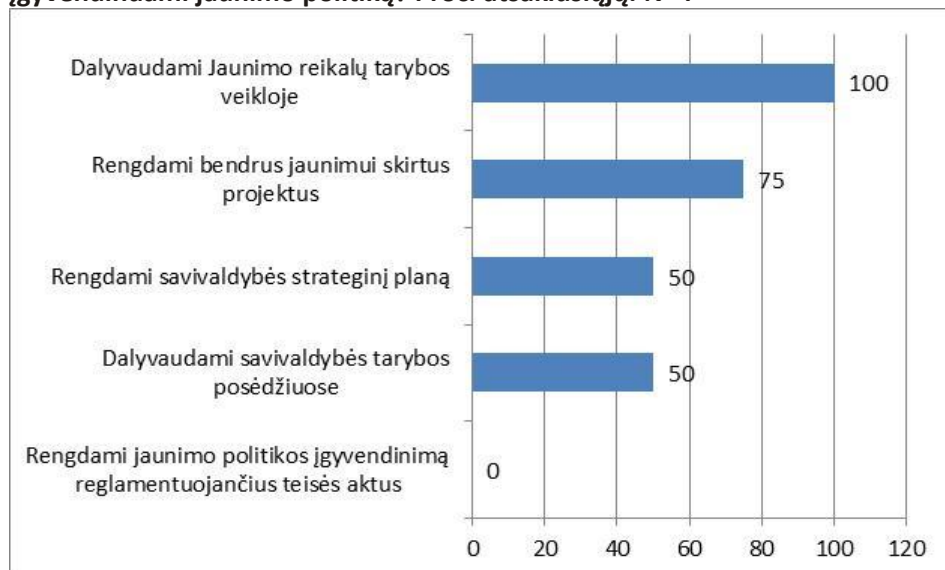
Vieningos duomenų bazės apie jaunus žmones ir su jais dirbančias organizacijas, jiems skiriamas veiklas ir paslaugas savivaldybėje nėra.

7.2 Jaunimo politikos integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir įvairių sričių veiklų programose, planuose

Jaunimo politika savivaldybėje yra įgyvendinama kaip horizontali politika bendradarbiaujant savivaldybės padaliniais, integruojant jaunimo tematiką į sektorinės politikos sritis. Jaunimo politikos įgyvendinimas yra integruotas į savivaldybės Švietimo ir sporto skyriaus, Kultūros skyriaus, Vaiko teisių apsaugos skyriaus bei Investicijų skyriaus tiesiogines funkcijas. Pagal poreikį, skyriai bendradarbiauja svarstant įvairius jaunimo klausimus, rengiant projektus, organizuojant renginius.

Atsakydami į apklausos klausimą, ar jaunimo politikos prioritetai ir priemonės įvardinti savivaldybės strateginiame plane bei savivaldybės skyrių veiklos planuose, pusė savivaldybės administracijos atstovų, dalyvavusių apklausoje, pažymėjo, kad jaunimo politika atspindi savivaldybės strateginiame plane (numatytos atskiros priemonės jaunimui), didžioji dalis taip pat pažymėjo, kad jaunimo politika atspindi skyriaus, kuriame dirba, veiklos plane (pavyzdžiui, priemonės neformaliajam jaunimo švietimui).

19 pav. Koku būdu skirtingi savivaldybės padaliniai bendradarbiauja tarpusavyje įgyvendindami jaunimo politiką? Proc. atsakiusiųjų. N=4

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Remiantis apklausos rezultatais, skirtingų savivaldybės skyrių atstovai dažniausiai bendradarbiauja dalyvaudami JRT veikloje bei rengdami bendrus jaunimui skirtus projektus.

7.3 Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas

Vertinimo metu surinkta mažai informacijos apie jaunimo politikos įgyvendinimui aktualių tarpžinybinių ir tarpsektorinių tinklų veiklą. Šiuo metu savivaldybėje veikia Vaiko gerovės komisija, kurioje bendradarbiauja ne tik savivaldybės padalinių atstovai, bet ir kitų institucijų atstovai: policijos komisariato, teismo, pedagoginės tarnybos atstovai). 2007 m. veikė darbo grupė, kurios tikslas buvo jaunimo centro įsteigimas mieste. Taip pat veikia Švietimo taryba bei Socialinio būsto komisija.

Duomenų apie projektus, kuriuose savivaldybė bendradarbiautų įgyvendindama novatoriškas veiklas / projektus, skirtus jauniems žmonėms su kitomis įstaigomis, nebuvo pateikta. Pagrindinė išimtis – VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras veikia. Jaunimo laisvalaikio centre įgyvendinti du vietinės jaunimo iniciatyvos projektai: informavimo projektas „Jaunimas – žinių visuomenės dalis“ ir meno ir kultūros projektas „Drum & bum“. 2009 metais įgyvendintas visuomenės informavimo projektas „Jaunimas – žinių visuomenės dalis“, pagal kurį sukurtas jaunimui skirtas priedas „Žiniapūtys“ prie rajoninio laikraščio ir šio priedo interneto svetainė.

2008–2009 m. VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras įgyvendino du projektus, parengtus pagal socializacijos programą. 2008 m. JLC organizavo neįgalių vaikų stovyklą „Ištiesk man savo ranką“. 2009 m. suorganizuota jaunimo išgyvenimo stovykla „Išgyvenimas už durų“, kurioje dalyvavo tiek sveiki, tiek neįgalūs jauni žmonės. 2009 metais Centras taip pat įgyvendino tikslinės psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos projektą „Ne kitoks nei tu“. Projekto metu dirbta išskirtinai su į rizikos grupes patenkančiais vaikais. 2010 metais įgyvendinti du tarptautiniai projektai. Įgyvendintas dvišalių Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų projektas „Inter jaunimo kiemelis“. Projekte dalyvavo rizikos grupės jaunimas. Projekto metu įrengtas kiemas greta Jaunimo centro, pastatyta pavėsinė. Taip pat įgyvendintas daugiašalių Norvegijos, Olandijos, Makedonijos, Kroatijos, Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų projektas „DIVERSITY“, kurio metu Ukmergės jaunuoliai vyko į Norvegiją¹⁸.

7.4 Savivaldybės įgyvendinamų programų ir priemonių atitikimas nacionalinės jaunimo politikos prioritetams

Nacionalinė jaunimo politika apibūdinama šiuose svarbiausiuose dokumentuose:

- LR Jaunimo politikos pagrindų įstatymas (2003 m. gruodžio 4 d. Nr. IX-1871, Vilnius);
- LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymas „Dėl jaunimo plėtros savivaldybėse 2010 – 2012 m. programos patvirtinimo“, 2010 m. birželio 11 d. Nr. A1-234, Vilnius;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos patvirtinimo“ 2010 m. gruodžio 1 d. Nr. 1715, Vilnius;
- LR Vyriausybės 2004 m. vasario 23 d. nutarimas Nr. 209 „Dėl Vaikų ir jaunimo socializacijos programos patvirtinimo“, 2010 m. birželio 11 d. Nr. A1-234, Vilnius;

¹⁸ Ukmergės rajono savivaldybės sporto, jaunimo užimtumo ir kultūros galimybių studija, 2011.

- LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymas „Dėl pavyzdinio savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymo“ 2008 m. kovo 4 d. Nr. A1-68, Vilnius;
- Atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių koncepcija, patvirtinta Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2010 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. 2V-38-(1.4).

Vertinant šį kriterijų, buvo atsižvelgiama į savivaldybės dalyvavimą nacionalinių programų ir priemonių įgyvendinime bei nacionalinių ir tarptautinių programų galimybių panaudojimą jaunimo politikos įgyvendinimui. Remiantis surinktais duomenimis, galima teigti, kad savivaldybės įgyvendinamos jaunimo politikos priemonės iš esmės atitinka nacionalinės jaunimo politikos prioritetus. Savivaldybė ir jai pavaldžios įstaigos (pavyzdžiui, Jaunimo laisvalaikio centras) siekia aktyviai dalyvauti nacionalinėse ir tarptautinėse jaunimui skirtose programose, rengia ir įgyvendina įvairius projektus (kai kurie pavyzdžiai pateikti 7.3 skyriuje).

7.5. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Šioje dalyje apibendrinamos skyriaus išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos jaunimo politikos įgyvendinimo srities tobulinimui pagal Metodikos indikatorius.

22 lentelė. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

7. Indikatorius Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas, jaunimo politikos integralumas	Apibūdinimas: jaunimo politika yra horizontali politika, jaunimo poreikiai apima įvairias sritis, kurias veikia įvairios sektorinės politikos. Šis indikatorius leidžia įvertinti jaunimo politikos horizontalumą ir tarpžinybinio bendradarbiavimo dėka užtikrinamą JP plėtrą.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Jaunimo politiką integruojančios struktūros	Savivaldybėje veikia pariteto principu sudaryta Jaunimo reikalų taryba.	Palyginti menki JRT veiklos įgaliojimai ir įtaka savivaldybės politikos formavimui. Menkas JRT aktyvumas – JRT pateikia mažai prašymų, formuluoja mažai rekomendacijų.	Stiprinti JRT veiklą ir įgaliojimus, susieti JRT veiklą su JRT metinės veiklos programos formavimu ir įgyvendinimu. Formuoti metinius JRT veiklos planus ir priskirti atsakomybę už jų įgyvendinimą JRT nariams. JRT nariai patys turėtų aktyviau naudotis suteikiamomis galimybėmis, su kuriomis turėtų būti supažindinami.
Jaunimo politikos integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir įvairių sričių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose	Jaunimo politikos priemonės numatytos strateginiame savivaldybės plane ir atskirų skyrių veiklos planuose.	Ne visi skyriai išskiria jaunimo politikos klausimus tarp savo veiklos prioritetų.	Galima būtų plėsti JRT, įtraukiant ir kitų savivaldybės skyrių atstovus, siekiant kad jaunimo politikos įgyvendinimas apimtų visas jaunimui svarbias viešosios politikos sritis (aktualiausios sritys:

7. Indikatorius Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas, jaunimo politikos integralumas	Apibūdinimas: jaunimo politika yra horizontali politika, jaunimo poreikiai apima įvairias sritis, kurias veikia įvairios sektorinės politikos. Šis indikatorius leidžia įvertinti jaunimo politikos horizontalumą ir tarpžinybinio bendradarbiavimo dėka užtikrinamą JP plėtrą.		
			užimtumas, būstas, verslo skatinimas, socialinė apsauga).
Tarpžinybinių ir tarpsektoriinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	Veikia kelios tarpžinybinės darbo grupės, susijusios su jaunimui aktualiais klausimais (pavyzdžiui, Vaiko gerovės komisija).	Be JRT, tiesiogiai jaunimo klausimams skirtų tarpžinybinių tinklų nėra. Tarpžinybinėse komisijose ir darbo grupėse jaunimo atstovai nedalyvauja.	JRT posėdžių metu įvertinti poreikius kurti atskiras darbo grupes jaunimo klausimų sprendimui (pvz., jaunimo užimtumo skatinimui). Apsvarstyti galimybes ir poreikius jaunimo atstovus įtraukti į jau veikiančias tarpžinybines darbo grupes ir tinklus.
Savivaldybės įgyvendinamų programų ir priemonių atitikimas nacionalinės jaunimo politikos prioritetams	Savivaldybė siekia aktyviai dalyvauti nacionalinėse ir tarptautinėse programose; aktyviai konsultuojasi su Jaunimo reikalų departamentu (per JRK), įgyvendina įvairius jaunimui skirtus projektus.	Įgyvendinami projektai galėtų būti grįsti jaunimo poreikių tyrimais, labiau į juos orientuoti.	Reikėtų diegti jaunimo poreikių tyrimų sistemą; aktyvinti jaunimo organizacijas jas įtraukiant į regiamus ir įgyvendinamus projektus.

8. JAUNIMO POLITIKOS TOBULINIMAS IR INOVACIJOS

Šis skyrius suteikia duomenų, atitinkančių Metodikos 6-ąjį indikatorių „**Tyrimai jaunimo klausimais ir stebėseną**“ ir 8-ąjį indikatorių „**Jaunimo politikos vertinimas ir inovacijos vykstant jaunimo politiką savivaldybėje**“, kurie sudaro pagrindą jaunimo politikos tobulinimo funkcijai. Skyriuje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys:

- Ar ir koku mastu savivaldybėje yra sukurtos prielaidos jaunimo politikos tobulinimui, t.y. kaip vykdoma jaunimo situacijos stebėseną, kokie duomenys yra renkami, ar atliekama jaunimo situacijos ir poreikių analizė, kas ją atlieka, galiausiai, ar vykdomas jaunimo politikos vertinimas ir kaip vertinimo rezultatai integruojami į sprendimų priėmimo procesą;
- Ar ir kokios inovacijos taikomos įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje.

Jei valdymą apibūdintume kaip nuolat besitęsiantį ciklą, tai pagalba politikos formavimui yra paskutinė šio ciklo dalis, kuri seka politikos įgyvendinimą ir formavimą. Pagalbos politikos formavimui tikslas yra pateikti duomenis ir įrodymus, leidžiančius tobulinti politiką (didesnis efektyvumas, rezultatyvumas, tinkamumas, poveikis ir naudingumas) ir atsiskaityti (už pasiektus rezultatus, panaudotas lėšas, įgyvendintas procedūras). Prie šių tikslų įgyvendinimo prisideda trys pagalbos politikos formavimui elementai:

- **Stebėseną:** sistemingas duomenų apie politikos įgyvendinimo rezultatus fiksavimas ir politikos (arba atskirų programų) įgyvendinimo ataskaitų rengimas politikos įgyvendinimo metu. Veiklos valdymo teorijoje stebėseną yra laikoma valdymo įrankiu, galinčiu padėti tobulinti politikos įgyvendinimą keliais būdais¹⁹. Pirma, informacija apie rezultatus padeda įvertinti, ar gerai veikia institucija arba programa, kokią vertę ji sukuria, ar pasiekia savo tikslus. Antra, procedūrų stebėsenos pagalba galima kontroliuoti institucijų ir valstybės tarnautojų veiksmus bei išlaidas. Trečia, stebėsenos informacija apie rezultatus ir kaštus gali būti naudojama biudžeto sudarymo procese ir padėti suplanuoti išlaidas ekonomiškiausiu būdu. Ketvirta, informacija apie personalinius pasiekimus gali motyvuoti valstybės tarnautojus ar kitas politikos įgyvendinime dalyvaujančias šalis siekti tam tikrų rezultatų. Penkta, veiklos informacijos viešinimas gali būti pasitikėjimo valstybės institucijomis didinimo priemonė. Galiausiai, stebėsenos informacija gali padėti surasti geresnių institucijos veiklos būdų paskatindama mokymosi procesą ir inicijuodama veiklos patobulimus. Apačioje esančioje lentelėje pavaizduotas supaprastintas stebėsenos ir vertinimo ciklas, kurį galima išskirti į tris svarbiausius etapus.
- **Vertinimas:** sistemingas ir objektyvus planuojamos vykdyti, vykdomos ar baigtos vykdyti politikos (arba atskirų programų) tinkamumo, rezultatyvumo, efektyvumo, naudingumo ir ilgalaikio poveikio nustatymas;
- **Peržiūra** (angl. *review*): periodišką politikos (arba atskirų priemonių) vykdymo tikslingumo vertinimas.

¹⁹ Stebėsenos naudos pristatymas pagal Behn R., „Why Measure Performance? Different Purposes Require Different Measures“. *Public Administration Review*, 2003, 5, 588-598.

23 lentelė. Stebėsena, vertinimas ir peržiūra.

	Stebėsena	Vertinimas	Peržiūra
Tikslas	Iš anksto įspėti apie kylančias ir kiliančias problemas įgyvendinant politikos tikslus.	Nustatyti politikos ar programos vertę ir naudą visuomenei.	Konsensuso formavimas dėl politikos krypties kaitos.
Veikla	Duomenų rinkimas	Duomenų analizė ir interpretavimas. Duomenys imami iš stebėsenos sistemos ir renkami papildomai.	Turimų šaltinių (tyrimų, vertinimų) sisteminimas ir apžvalga; diskusijų inicijavimas.
Kada atliekama?	Nuolat	Kartą per 2 – 3 metus.	Kartą per 5 metus.

Šaltinis: sudaryta autorių.

Laikantis Metodikos struktūros, skyrių sudaro kelios dalys:

- *Pirma*, pristatoma, kokios savivaldybėje veikiančios organizacijos sistemingai vykdo tyrimus jaunimo politikos srityje (jeigu tokių yra); ir aptariami vykdomi jaunimo situacijos tyrimai – jų įvairovė, kokybė ir naudingumas;
- *Antra*, pristatoma, kokie duomenys apie jaunimo situaciją yra sistemingai renkami savivaldybėje;
- *Trečia*, aptariama, ar ir koku mastu savivaldybėje vykdomas jaunimo politikos įgyvendinimo vertinimas;
- *Ketvirta*, aptariama, kiek renkami stebėsenos duomenys, vykdomų tyrimų ir vertinimų rezultatai yra naudojami sprendimų priėmimo procese;
- *Penkta*, aptariamas inovacijų taikymas ir plėtra įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje;
- *Galiausiai*, pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

8.1 Jaunimo poreikių tyrimai ir jų vykdytojai

Vertinimo metu Ukmergės rajono savivaldybėje nebuvo nustatyta sistemingai jaunimo situacijos tyrimus ar jaunimo politikos vertinimus atliekančių organizacijų. Tačiau savivaldybė turi galimybę užsakyti tyrimus viešųjų pirkimų būdu iš kompetentingų organizacijų ar ekspertų, veikiančių nacionaliniu mastu ar kitose savivaldybėse, arba ugdyti vietinę kompetenciją atliekant tyrimus. Vertinamu laikotarpiu šios galimybės dėl sumažėjusių savivaldybės biudžeto galimybių nebuvo pakankamai išnaudotos – per 2008–2011 m. laikotarpį atliktas tik vienas tyrimas jaunimo politikos srityje – savivaldybės Investicijų ir užsienio ryšių skyriaus iniciatyva, bendradarbiaujant su JRK, buvo parengta Ukmergės rajono savivaldybės sporto, jaunimo užimtumo ir kultūros galimybių studija (2011 m.)²⁰. Studijos rengimui savivaldybė pasinaudojo ES struktūrinės paramos lėšomis. Ši studija – tai dokumentas, nustatantis 2010–2015 m. savivaldybės kultūrinės raidos, jaunimo ir sporto politikos įgyvendinimo tikslus bei priemones.

Tuo tarpu 2005–2007 m. savivaldybėje buvo vykdoma, nors ir nesistemingai, intensyvesnė jaunimo situacijos tyrimų veikla:

- 2005 m. jaunimo organizacijų iniciatyva atlikta apklausa dėl diskotekų organizavimo, esant dideliu poreikiui ir jaunimo norui savivaldybėje turėti patalpas šokiams.
- 2006 m. atlikta apklausa dėl Jaunimo laisvalaikio centro steigimo;

²⁰ <<http://www.lyderio.lt/uploads/files/sporto-klubas.pdf>>

- 2007 m. savivaldybės užsakymu jaunimo situacijos ir galimybių tyrimą atliko UAB „Factus Dominus“. Rengiant 2008-2010 m. darbo su jaunimu programą bei JRK veiklos planą buvo atsižvelgta į šio tyrimo metu surinktą informaciją apie jaunimo situaciją savivaldybėje.

Apibendrinant, ekonominio sunkmečio metais savivaldybės galimybės organizuoti tyrimus jaunimo politikos srityje stipriai sumažėjo. Net ir 2011 m. atliktoje naujoje studijoje nebuvo renkami nauji pirminiai duomenys (interviu, apklausų ar kt. duomenų rinkimo metodais), daugiausia naudojamosi 2007 m. atliktos apklausos duomenimis bei duomenimis apie jaunimo politikos finansavimą savivaldybėje. Be to, vienas iš didesnių trūkumų yra tai, kad savivaldybėje nėra skiriamos skirtingus poreikius turinčios jaunimo grupės (pvz., socialiai pažeidžiamas, probleminis jaunimas, neįgalus jaunimas, nedirbantis jaunimas ir t.t.), o formuojant jaunimo politikos planus, koncepcijas ir priemones, neatsižvelgiama, ar visos grupės galės pasinaudoti siūlomomis galimybėmis.

8.2 Jaunimo situacijos stebėseną

Jaunimo situaciją, jaunimo politikos įgyvendinimą apžvelgia JRK metų veiklos ataskaitose. Atskirai jaunimo situacijos stebėsenai skirtos sistemos savivaldybėje nėra. Kita vertus, interviu metu teigta, kad savivaldybėje yra tam tikri duomenys apie jaunimo situaciją. Jaunimo reikalų koordinatorius renka informaciją apie jaunimo organizacijas, jų veiklos tikslus, funkcijas, kontaktinius duomenis. Duomenys skelbiami savivaldybės internetinėje svetainėje ir laisvai prieinami visiems suinteresuotiems asmenims. JRK taip pat renka ir teikia įvairius duomenis apie jaunimo situaciją ir jaunimo politikos įgyvendinimą Jaunimo reikalų departamentui.

Remiantis apklausos duomenimis, savivaldybėje renkami šie duomenys apie jaunimą: kiek ir kokių jaunimo organizacijų yra rajone, kiek lėšų jaunimo projektams skiriama, kasmet renkama statistika apie rajono jaunimą. Viena iš apklausoje dalyvavusių organizacijų nurodė, kad savivaldybėje veikia medicininio patikrinimo duomenų bankas. Viena iš apklausoje dalyvavusių jaunimo organizacijų nurodė, kad naudojasi duomenų bazėmis su įvairiais rodikliais apie jaunimą, tačiau nenurodė kokios tai duomenų bazės.

Keičiantis informacija, tarpusavyje bendradarbiauja JRK, URJOS AS ir jaunimo organizacijos.

Apibendrinant, Ukmergės rajono savivaldybėje atliekama jaunimo situacijos stebėseną, tačiau jaunimo situacijos ir poreikių tyrimai nėra įgyvendinami sistemingai; nevykdomi longitudinaliniai tyrimai (palyginant naujus duomenis su anksčiau surinktais). Esant šioms trūkumams, gali būti, kad sprendimų priėmimas nėra pakankamai informuotas. JRK dažnai renka ir teikia įvairius išsamius duomenis apie jaunimo politikos įgyvendinimą Jaunimo reikalų departamentui. Šiuos duomenis JRK galėtų sisteminti, skelbti, analizuoti, lyginti pamečiui ir tokiu būdu naudoti sprendimų priėmimui savivaldybėje.

8.3 Jaunimo politikos vertinimas

Šios dalies tikslas yra nustatyti, ar jaunimo politika yra vertinama (ar ieškoma geriausių sprendimų jai įgyvendinti, ar vykdomi vidiniai ir/ar išoriniai vertinimai/įsivertinimai savivaldybėje ir jaunimo organizacijose); ar įgyvendinant jaunimo politiką vyksta gerosios praktikos sklaida.

Vertinant nebuvo nustatyta jaunimo politikos įgyvendinimo vertinimo (nei *ex ante* - išankstinio, nei *interim* - tarpinio, nei *ex post* – galutinio vertinimo) atvejų. Akivaizdu, kad vertinimo naudojimas jaunimo politikos tobulinimui nėra naudojama praktika Ukmergės

rajono savivaldybėje. Tačiau net 70 proc. iš apklausoje dalyvavusių organizacijų nurodė, kad vykdo vidinius savo veiklos įsivertinimus.

8.4 Tyrimų rezultatų ir stebėsenos duomenų naudojimas

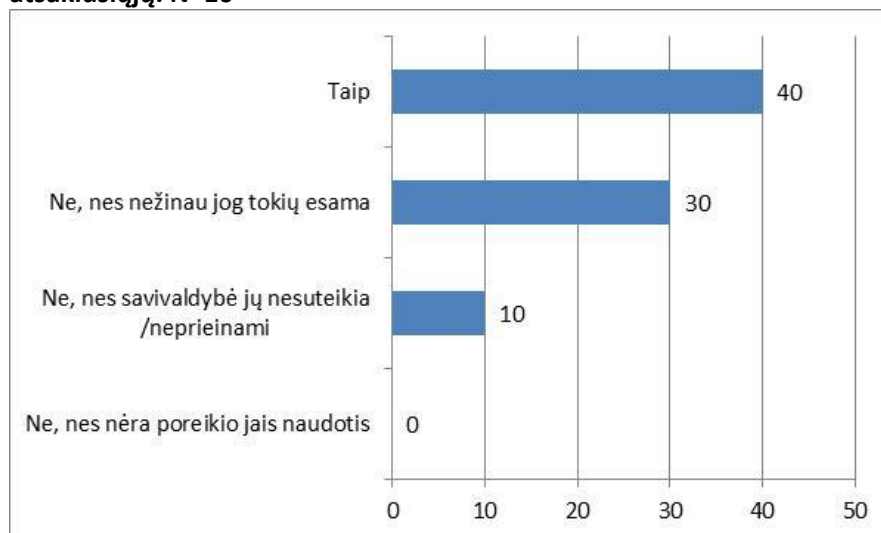
Ryšys tarp stebėsenos bei vertinimo informacijos ir valdymo nėra tiesioginis. Gerai veikianti stebėsenos sistema pati nepriima sprendimų. Sprendimams yra būtinos tokios papildomos sąlygos, kaip materialinės priemonės, įgaliojimai ir, svarbiausia, lyderystė (pvz., kiek jaunimo politika yra svarbus prioritetas savivaldybės vadovams). Todėl svarbu įvertinti, ar ir kaip stebėsenos ir vertinimo rezultatai yra naudojami priimant sprendimus savivaldybėje.

Lietuvoje pagalbos politikos formavimui funkcija (apimanti stebėseną, vertinimą, ir peržiūrą) yra kol kas mažiausiai išplėtotą ir suprantama valdymo dalis, ypač – savivaldybių lygmeniu. Remiantis surinktais duomenimis, galima teigti, kad Ukmergės rajono savivaldybėje kol kas neįsistvirtino duomenimis ir įrodymais pagrįsta sprendimų priėmimo sistema. Tokia situacija būdinga ir kitoms viešosios politikos sritims, taip pat kitoms savivaldybėms. Viena akivaizdžiausių problemų yra ta, kad renkami mažai jaunimo situacijos duomenų, jie renkami nesistemiškai (nėra nuosekliai lyginama situacija pamečiui). Tačiau pagrindinė problema yra analitinės funkcijos (tyrimų, vertinimo, analizės) trūkumas – ši funkcija nėra sistemingai vykdoma.

Vis dėlto Ukmergės rajono savivaldybės JRK renka tam tikrus duomenis ir juos pateikia darbo su jaunimu programose; taip pat ankstesniais metais atlikti pavienių tyrimų duomenys buvo naudojami rengiant darbo su jaunimu programas. Pavyzdžiui, 2007 m. atlikto jaunimo situacijos tyrimo (apklausos) duomenys buvo naudojami rengiant 2008-2010 m. darbo su jaunimu programą bei JRK veiklos planą. Ateityje tokius tyrimus reikėtų atlikti sistemingai.

Atsakydamos į apklausos klausimą, ar naudojasi savivaldybės surinktais duomenimis apie jaunimą, tik keturi iš apklausoje dalyvavusių organizacijų atstovų nurodė, kad jais naudojasi. Savivaldybės administracijos atstovai nurodė, kad duomenys naudojami numatant Jaunimo reikalų tarybos veiklos planą, jaunimui aktualių problemų sprendimui, lėšų finansavimui poreikį, jaunimo užimtumo centrui kurti pagrindimui; išvados pateikiamos rajono visuomenei, organizacijoms, Jaunimo reikalų tarybai. Viena iš kitų rajone veikiančių organizacijų nurodė, kad duomenys naudojami sveikatingumo ir sporto renginių programoms.

20 pav. Ar naudojotės savivaldybės surinktais duomenimis apie jaunimą? Proc. atsakiusiųjų. N=10

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

8.5 Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant jaunimo politiką

Šios dalies tikslas yra aptarti, kokie pokyčiai savivaldybės jaunimo politikoje įdiegti per pastarųjų trejų metų laikotarpį; kokių pagrindų (kokia informacija remiantis) įdiegti šie pokyčiai; kokie pokyčių diegimo rezultatai (suinteresuotųjų šalių požiūriu); ar esama skirtumų lyginant kaip pokyčius ir rezultatųumą vertina suinteresuotosios šalys, ypač savivaldybės ir jaunimo atstovai.

Remiantis vertinimo metu surinktais duomenimis, galima teigti, kad per pastaruosius trejus metus Ukmergės rajono savivaldybėje nebuvo įdiegta esminių pokyčių ar inovacijų. Dauguma apklausoje dalyvavusių institucijų, įskaitant savivaldybės administracijos atstovus, į klausimą, ar per pastaruosius trejus metus savivaldybėje buvo įdiegta esminių jaunimo politikos formavimo ar įgyvendinimo naujovių, atsakė neigiamai. Šiai išvadai pritaria visos suinteresuotosios šalys – tiek jaunimo, tiek savivaldybės administracijos atstovai. Inovacijų diegimą ir jaunimo politikos plėtrą apskritai sustabdė savivaldybės finansinius išteklius apriojusi finansinė ir ekonominė krizė.

Kita vertus, 2005-2007 m. laikotarpiu jaunimo politikos situacija Ukmergės rajono savivaldybėje išgyveno esminius pokyčius – buvo suformuota pagrindinių jaunimo politiką reglamentuojančių dokumentų struktūra, apibrėžtos jaunimo politikos kryptys, įkurtas VŠĮ Jaunimo laisvalaikio centras, įdarbinta visą darbo laiką jaunimo politikos įgyvendinimui skirianti jaunimo reikalų koordinatore. Be to, per pastaruosius kelis metus JRK savivaldybėje nepasikeitė, tai leido išlaikyti savivaldybėje svarbią institucinę atmintį ir kompetenciją. Atsigavus ekonomikai ir sustiprėjus savivaldybės biudžetui, savivaldybė galėtų toliau stiprinti jaunimo politikos įgyvendinimą, skirti didesnę prioritetą jaunimo politikos įgyvendinimui, aktyviau naudoti šiam tikslui ES struktūrinės paramos galimybes.

8.6. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Šioje dalyje apibendrinamos skyriaus išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos jaunimo politikos įgyvendinimo srities tobulinimui pagal Metodikos indikatorius.

24 lentelė. Išvados ir rekomendacijos

Jaunimo politikos tobulinimas ir inovacijos (6 ir 8 Metodikos indikatoriai)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti, ar savivaldybėje užtikrinamas informuotos jaunimo politikos įgyvendinimas, ar savivaldybėje dedamos pastangos ieškoti tinkamiausių sprendimų jaunimo politikai įgyvendinti. Jaunimo poreikių stebėseną ir analizę sudaro prielaidas geriau atsižvelgti į jaunimo poreikius.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Tyrimų jaunimo klausimais vykdytojai. Tyrimų įvairovė, kokybė ir naudingumas	Vertintu laikotarpiu (2008-2011 m.) nenustatyta.	Savivaldybėje sistemingi tyrimai ir vertinimai jaunimo politikos srityje nėra atliekami. Vertintu laikotarpiu neatliktas nė vienas tyrimas; rengtose strategijose naudoti ankstesniu laikotarpiu atliktų tyrimų duomenys. Rajone trūksta kokybiškus tyrimus galinčių atliktų organizacijų.	Savivaldybėje būtina diegti sistemingą jaunimo politikos stebėseną ir vertinimą. Pirma, būtina sudaryti jaunimo situacijos rodiklių sąrašą, jį kasmet atnaujinti ir viešinti. Jaunimo rodikliai turi būti sudaromi atsižvelgiant į įvairių skyrių poreikius, juos renkant

Jaunimo politikos tobulinimas ir inovacijos (6 ir 8 Metodikos indikatoriai)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti, ar savivaldybėje užtikrinamas informuotos jaunimo politikos įgyvendinimas, ar savivaldybėje dedamos pastangos ieškoti tinkamiausių sprendimų jaunimo politikai įgyvendinti. Jaunimo poreikių stebėseną ir analizę sudaro prielaidas geriau atsižvelgti į jaunimo poreikius.		
Duomenys apie jaunimą	JRK renka duomenis apie rajono jaunimą, jaunimo organizacijas ir juos skelbia savivaldybės tinklalapyje, leidžiamas lankstinukas.	Nevykdoma sisteminga jaunimo poreikių stebėseną, longitudinaliniai jaunimo poreikių tyrimai, rodikliai.	bendradarbiaujama su įvairiomis savivaldybėje veikiančiomis organizacijomis. Didele dalimi šią veiklą JRK jau vykdo, tačiau reikėtų ją formalizuoti, viešinti duomenis, juos analizuoti. Antra, būtina diegti sistemingas jaunimo poreikių tyrimus, kuriuos atlikti kasmet, siekiant duomenų palyginamumo, situacijos pokyčių įvertinimo. Tam JRT turėtų išskirti svarbiausių tyrimo klausimų sąrašą, pasitelkti tinkamus tyrimo metodus (pavyzdžiui, savivaldybėje įdiegti apklausų įrankį), naudotis jaunimo organizacijų pagalba. Savivaldybėje įgyvendinama jaunimo politika turėtų būti kasmet vertinama pagal numatytus produkto ir rezultato rodiklius; o kas keturis – penkis metus turėtų būti atliekamas poveikio vertinimas (vertinama įtaka numatytiems efekto kriterijams). Poveikio vertinimas turėtų būti siejamas su savivaldybės strateginio plano įgyvendinimo pabaiga ir naujo plano formavimo pradžia, siekiant tinkamai atsižvelgti į vertinimo rezultatus. Politikos įgyvendinimo vertinimui savivaldybė turėtų numatyti reikiamus finansinius išteklius.
Jaunimo politikos įgyvendinimo vertinimas	Apklaustų organizacijų teigimus, dalis jų vykdo vidinius veiklos įsivertinimus	Savivaldybėje nevykdomas sistemingas jaunimo politikos įgyvendinimo vertinimas (apsiribojama metine JRK veiklos ataskaita).	
Tyrimų rezultatų ir kitų duomenų panaudojimas	Savivaldybės administracijos teigimu, renkami duomenys naudojami formuojant savivaldybės strateginį planą, skyrių planus.	Nesant sistemingos jaunimo poreikių stebėsenos ir tyrimų, jaunimo politikos formavimas savivaldybėje, tikėtina, nėra pakankamai informuotas.	
Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant jaunimo politiką	Nenustatyta.	Dėl ekonominio sunkmečio vertintu laikotarpiu jaunimo politikos srityje inovacijų įgyvendinta nebuvo.	

9. TARPTAUTINIAI RYŠIAI IR BENDRADARBIAVIMAS

Šiame skyriuje aptariamas savivaldybės bendradarbiavimas su kitomis šalimis jaunimo politikos įgyvendinimo klausimais.

9.1 Bendradarbiavimas su kitomis šalimis jaunimo politikos įgyvendinimo klausimais

Ukmergės rajono savivaldybė bendradarbiauja su užsienio šalių miestų partnerių savivaldybėmis: Livanis (Latvija), Tarnowo Podgorne (Lenkija), Veterau apskritis (Vokietija), taip pat Italijos, Vengrijos, Jungtinės Karalystės (Anglijos), Ukrainos, Baltarusijos ir Švedijos miestų savivaldybėmis. Su dalimi šių savivaldybių bendradarbiaujama įgyvendinant projektus pagal skirtingas programas. Savivaldybės administracijos atstovai buvo kviečiami dalyvauti bendruose projektuose su Malta, tačiau projektams nebuvo skirtas finansavimas.

Bendradarbiaujant su užsienio šalių savivaldybių jaunimo politiką įgyvendinančiomis institucijomis savivaldybės Investicijų ir užsienio ryšių skyrius įgyvendino du projektus:

- Leonardo da Vinci projektas jaunimui: 2006 m. septyni Verslo mokyklos virėjų-padaavėjų profesijos auklėtiniai stažavosi Škotijos kolegijoje; 2008 m. buvo bendradarbiaujama socialinės paramos srityje, semiamasi žinių iš vaiko dienos centrų veiklų patirties, taip pat žinių apie mobilius gatvės darbuotojus;
- 2008 m. savivaldybės Investicijų ir užsienio ryšių skyriaus iniciatyva įgyvendintas tarptautinis projektas Ukmergės rajone. Į stovyklą buvo kviečiamas jaunimas iš Čekijos, Škotijos.

Kiekvienais metais JRK dalyvauja Ukmergės miesto šventės renginiuose, bendrauja ir bendradarbiauja su užsienio svečių delegacijomis. JRK yra dalyvavusi tarptautiniuose projektuose Lenkijoje (2008 m.), Norvegijoje (2010 m.), Lietuvoje (2010 m.), tarptautiniuose renginiuose Vengrijoje (2010 m.); taip pat su kitais savivaldybės administracijos atstovais dalyvavo Leonardo da Vinci projekte Škotijoje (2008 m.).

Be to, steigiant VšĮ Jaunimo laisvalaikio centrą buvo atsižvegta į Latvijos mieste Livanyje veikiančio jaunimo centro praktiką – pasinaudota gerąja užsienio patirtimi įgyvendinant panašų projektą.

Savivaldybės atstovų nuomone, tarptautinis bendradarbiavimas ir jo metu įgytos žinios bei praktika yra labai svarbi jaunimo politikos savivaldybėje įgyvendinimui bei įgyvendinimo tobulinimui. Vis tik, jaunimo organizacijų atstovų nuomone, prioritetu turėtų išlikti tiesioginis vietinių savivaldybės institucijų bei nevyriausybinių organizacijų veiklos stiprinimas jaunimo politikos srityje.

9.2. Skyriaus išvados ir rekomendacijos

Šioje dalyje apibendrinamos skyriaus išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos jaunimo politikos įgyvendinimo srities tobulinimui pagal Metodikos indikatorius.

25 lentelė. Išvados ir rekomendacijos

9 Metodikos indikatorius	Tarptautiškumas yra vienas iš jaunimo politikos Lietuvoje įgyvendinimo principų, nurodytų įstatyme ir programose. Šioje dalyje reikia aptarti, kiek savivaldybių jaunimo politika įgyvendinama vadovaujantis šiuo principu.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
	Savivaldybėje išplėta palyginti stipri tarptautinio bendradarbiavimo veikla, jai skiriamas prioritetas, JRK ir kiti atsakingi savivaldybės darbuotojai daug dėmesio skiria tarptautiškumo skatinimui. Tai vienas stipriausių savivaldybėje įgyvendinamos jaunimo politikos elementų.	Dėl žinių ir kompetencijos trūkumų rajono jaunimas palyginti menkai pasinaudoja tarptautinio bendradarbiavimo teikiama galimybėmis, laiko jas mažiau aktualiomis.	Pirma, reikėtų kuo geriau išnaudoti tarptautinio bendradarbiavimo galimybes savivaldybės administracijos darbuotojų, įskaitant JRK, bei savivaldybės institucijų, dirbančių su jaunimu (pirmiausia – JLC) atstovų kompetencijai stiprinti ir susipažinti su gerąja užsienio šalių patirtimi sprendžiant jaunimo problemas, formuojant ir įgyvendinant jaunimo politiką. Antra, ši kompetencija ir patirtis turėtų būti panaudojama sprendžiant jaunimui aktualiausias klausimas, remiantis sistemingai vykdomais jaunimo poreikių tyrimais.

10. GEROJI PRAKTIKA

Geroji praktika šio vertinimo kontekste suprantama kaip tokios jaunimo politikos savivaldybėse priemonės, dėl kurių sutaria suinteresuotosios šalys, arba kurios padeda efektyviai siekti jaunimo politikos tikslų. Taigi, gerąją praktiką galime suprasti tiek rezultato, tiek proceso prasme. Atsižvelgiant į Metodikos indikatorių struktūrą ir į viešosios politikos įgyvendinimo proceso etapus, galima skirti tokius gerosios praktikos aspektus:

- Sėkmingas bendradarbiavimas tarp savivaldybės administracijos atstovų ir jaunimo organizacijų;
- Jaunimo politikos priemonių sėkmingas pritaikymas tikslinėms grupėms;
- Efektyvus kokios nors jaunimo politikos požiūriu kylančios problemos sprendimas.

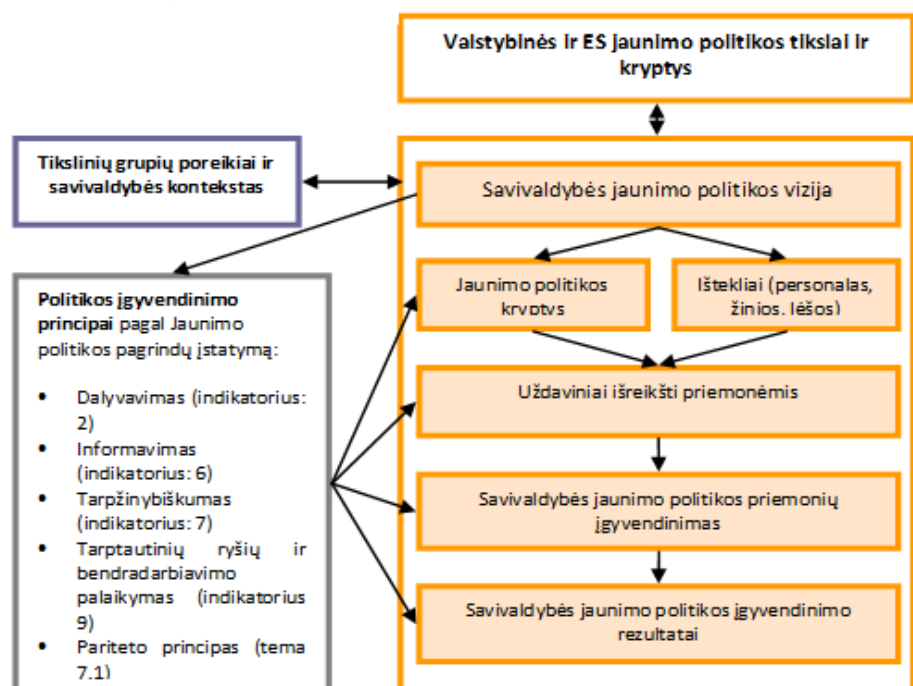
Remiantis interviu ir apklausų duomenimis, pagrindinė Ukmergės rajono savivaldybėje įgyvendinamos jaunimo politikos geroji patirtis yra susijusi su **VšĮ Jaunimo laisvalaikio centras įsteigimu**. 2008 m. įsteigtas Jaunimo laisvalaikio centras yra atviras jaunimui centras, kurio veikla orientuota į neaktyvaus ir probleminio jaunimo pritraukimą. Pagrindinis JLC tikslas – sudaryti saugią ir modernią aplinką bei tinkamas sąlygas jauno asmens socializacijai bei formavimuisi. Jaunimo laisvalaikio centre organizuojamos įvairios veiklos: diskusijos, žaidimai, maisto gaminimo ir kiti užsiėmimai. JLC kasdien laisvalaikį leidžia apie 40 jaunuolių. Idėja įsteigti tokį jaunimo centrą kilo jaunimo tarpe. Per trejus veiklos metus JLC įgyvendino eilę projektų, skirtų jaunimui ir nuolatos plėtė savo veiklą. Šiuo metu tai yra vienas svarbiausių jaunimo užimtumo centrų savivaldybėje, buriantis tiek aktyvųjį (patalpose renkasi ir jaunimo organizacijų atstovai), tiek neaktyvųjį jaunimą (ateiti, lankytis neformalaus ugdymo veikloje gali bet kuris norintis). Pagrindinis JLC pasiekimas – neformali ir nevaržanti aplinka, kurioje paprasta būti. Kita vertus, dabartinės JLC patalpos, vertintojų nuomone, yra prastos būklės. Be to, JLC reikalingos investicijos į žmogiškuosius išteklius; būtina plėsti bendradarbiavimą su profesionaliais psichologais, dėstytojais, tačiau tam JLC neturi lėšų. Vienas iš sprendimų – aktyviau išnaudoti projektinio finansavimo galimybes, tačiau ne konkuruojant dėl projektinio finansavimo su vietinėmis jaunimo NVO, bet aplikuojuojant į ES struktūrinės paramos ir tarptautinio finansavimo priemones (bendradarbiaujant su savivaldybės administracija, kitų savivaldybių organizacijomis).

Tuo tarpu **aktyvios jaunimo NVO pavyzdžiu** galėtų būti „**Rockmergė**“ – jaunimo muzikos klubas, vienijantis muzikai ir kitoms meno šakoms neabejingą jaunimą. Tai kartu ir aktyviausia jaunimo organizacija Ukmergėje. Klubas misija – suteikti galimybę jauniems žmonėms ugdytis ir ugdyti kitus per asmeninę iniciatyvą ir aktyvų dalyvavimą kultūrinėje veikloje. „Rockmergė“ vadovai – profesionalūs muzikantai – klube jaunimui sudaro visas sąlygas muzikuoti, kurti vaidinimus, suteikia patalpas, taip pat instrumentus, aparatūrą. Organizuojami įvairūs renginiai, koncertai. Klubas turi per 30 narių. Klubas nariai sugebėjo pritraukti savo veiklai privataus sektoriaus paramos (nemokamai naudojasi patalpomis) bei aktyviai kreipiasi dėl įvairios paramos savo veiklai į savivaldybę.

11. VERTINIMO APIBENDRINIMAS

Šiame skyriuje surinkti ir aprašyti duomenys glaustai apibendrinti pagal pasiūlytą analizės modelį (21 pav.).

21 pav. Analizės modelis

Šaltinis: sudarė VPVI autoriai

Kaip savivaldybės jaunimo politikos kryptys atitinka nacionalinės jaunimo politikos kryptis ir savivaldybės jaunimo situaciją?

Remiantis savivaldybės jaunimo politiką reglamentuojančių dokumentų analize ir apklausomis bei interviu, galima teigti, kad savivaldybės politika didžiąja dalimi apima nacionalinės jaunimo politikos kryptis, tačiau dėl ribotų finansinių galimybių jos mastas yra palyginti menkas (esamų priemonių nepakanka rezultatams pasiekti).

Remiantis interviu ir apklausose dalyvavusių respondentų nuomone, savivaldybės jaunimo politika turėtų daugiau dėmesio skirti šioms sritims:

- Jaunimo užimtumo ir aktyvumo skatinimui (orientuojantis ne tik į aktyvųjų, bet ir neaktyvų, probleminių, socialiai pažeidžiamą jaunimą);
- Jaunimo įdarbinimo galimybių didinimui;
- Jaunimo verslumo skatinimui.

Ar jaunimo politika yra integruota, horizontali?

Savivaldybėje jaunimo politikos klausimai yra vidutiniškai integruoti į kitas viešosios politikos sritis – jie atsispindi savivaldybės strateginiame plane ir kai kurų savivaldybės administracijos

skyrių planuose. Institucinė partnerystė daugiausiai įgyvendinama per pariteto principu suformuotą Jaunimo reikalų tarybą. Tarpžinybinis bendradarbiavimas vystomas savivaldybėje veikiančiose darbo grupėse ir komisijose, kai kuriose jų dalyvauja jaunimo atstovai. Per pastaruosius trejus metus tarpžinybinio bendradarbiavimo pobūdis iš esmės nepakito; pagrindas jam buvo suformuotas anksčiau.

Ar jaunimo politika įgyvendinama užtikrinant suinteresuotųjų šalių dalyvavimą?

Lyginant su kitomis panašaus dydžio savivaldybėmis, Ukmergės rajono savivaldybėje jaunimo dalyvavimo įgyvendinant jaunimo politiką lygis yra palyginti aukšto lygio. Savivaldybėje yra sukurtas mechanizmas (ir reglamentuotas dokumentuose) suinteresuotųjų šalių įsitraukimui (pirmiausia su jaunimu susijusių organizacijų atstovams, su jaunimu dirbančiu savivaldybės administracijos skyrių atstovams) – savivaldybėje veikia Jaunimo reikalų taryba. Kita vertus, Jaunimo reikalų tarybos veikla galėtų būti aktyvinama, JRT suteikiami stipresni įgaliojimai. JRT dalyvaujančių jaunimo organizacijų atstovų aktyvumas iki 2011 m. rudens nebuvo pakankamas; šiuos atstovus būtina mokyti, aktyvinti jų veiklą. Vilčių teikia naujai suburta JRT – JRK teigimu, pirmųjų posėdžių metu aktyvumas buvo aukštas, parengtas veiklos planas.

Ar jaunimo politika yra informuota (grįsta poreikių nustatymu)?

Jaunimo politikos informuotumas savivaldybėje yra vidutinio – žemo lygio. Savivaldybėje JRK pastangomis yra renkami duomenys apie rajono jaunimą ir veikiančias jaunimo organizacijas. Vis dėlto savivaldybėje neveikia sisteminga jaunimo situacijos ir poreikių stebėsenos, tyrimų ir vertinimo sistema. Per pastaruosius trejus metus jaunimo situacijos tyrimų veikla dėl finansinių galimybių trūkumo sumenko. Būtina stiprinti jaunimo poreikių stebėseną ir jaunimo politikos įgyvendinimo vertinimą. Detalios išvados ir rekomendacijos kaip tai įgyvendinti pateiktos 8.6 skyriuje.

Ar įgyvendinant jaunimo politiką atsižvelgiama į visų jaunimo grupių interesus?

Savivaldybėje nėra sistemingos atskirų jaunimo grupių (pavyzdžiui, organizuotų ir neformalių moksleivių, studentų, socialinę atskirtį patiriančio jaunimo, įvairių subkultūrų atstovų, įvairių pomėgių ir pan. grupių) poreikių stebėsenos. Kita vertus, atskiri savivaldybės administracijos skyriai atsižvelgia į jų veiklai aktualias jaunimo grupių problemas. Todėl galima teigti, kad įgyvendinant jaunimo politiką yra vidutiniškai atsižvelgiama į jaunimo grupių interesus. Numatytų jaunimo politikos priemonių atitikimas jaunimo poreikiams yra vidutiniškas; kaip minėta kituose skyriuose, būtina stiprinti priemones, skirtas socialiai pažeidžiamam, neaktyviam, probleminiam jaunimui; stiprinti jaunimo įsidarbinimo, užimtumo ir verslumo galimybes.

Ar sukurtos pakankamos prielaidos JP įgyvendinimui savivaldybėje: išteklių (žmogiškųjų išteklių ir finansinių lėšų) atžvilgiu, JRK darbo sąlygų atžvilgiu?

Lyginant su kitomis panašiomis savivaldybėmis, Ukmergės rajono savivaldybėje sukurtos stiprios (lyginant su panašiomis savivaldybėmis) prielaidos jaunimo politikos įgyvendinimui:

veikia Jaunimo reikalų taryba, išskirtinai su jaunimo klausimais dirba Jaunimo reikalų koordinatore, atskaitinga administracijos direktoriui. Savivaldybėje sukurtos palyginti geros JRK darbo sąlygos. Tačiau finansiniai ištekliai, skiriami jaunimo veiklos stiprinimui ir jaunimo politikos įgyvendinimui, nėra pakankami. Taip pat turėtų būti aktyvinama ir stiprinama JRT veikla. Detalios išvados ir rekomendacijos pateikiamos atskiruose vertinimo ataskaitos skyriuose.

Per pastaruosius trejus metus prielaidos jaunimo politikos įgyvendinimui iš esmės nepakito.

Ar yra prielaidų teigti, kad jaunimo politika savivaldybėje yra rezultatyvi? Jeigu taip (arba ne) – kodėl?

Nors šiame darbe nebuvo siekiama vertinti savivaldybės įgyvendinamos jaunimo politikos rezultatus, interviu ir apklausos metu surinkti duomenys leidžia pateikti apibendrinimą, kokių mastu savivaldybės jaunimo politika pasiekia jai keliamus rezultatus. Savivaldybėje veikiančių su jaunimu dirbančių organizacijų atstovų buvo prašoma įvertinti jaunimo politikos pasiekimus per pastaruosius trejus metus šiose srityse:

- Neformalaus švietimo plėtroje;
- Didinant jaunimo galimybes įsidarbinti;
- Skatinant jaunimo kūrybiškumą ir verslumą;
- Rūpinantis jaunimo sveikata ir priklausomybių prevencija;
- Užtikrinant jaunimo dalyvavimą, aktyvumą, savanorystę;
- Mažinant jaunimo socialinę atskirtį;
- Skatinant tarptautinę jaunimo veiklą.

22 pav. Įvertinkite, ar, Jūsų nuomone, savivaldybės įgyvendinama jaunimo politika per pastaruosius trejus metus pasiekė gerų rezultatų žemiau įvardintose srityse. Pateikite SAVO NUOMONĘ, įvertindami skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 – visiškai NESUTINKATE, o 5 – SUTINKATE, kad buvo pasiekti ženklūs rezultatai). Atsakymų vidurkiai. N=10

Šaltinis: Ukmergės rajono organizacijų apklausa, 2011

Atsakant į klausimą, ar per pastaruosius trejus metus savivaldybės įgyvendinama jaunimo politika pasiekė reikšmingesnių rezultatų, geriausiai vertinti savivaldybės pasiekimai skatinant tarptautinę jaunimo veiklą ir jaunimui skirtą neformalų švietimą. Tuo tarpu žemiausiai įvertinti pasiekimai didinant jaunimo galimybes įsidarbinti ir mažinant jaunimo

socialinę atskirtį. Jaunimo organizacijų atstovai vidutiniškai maždaug **trečdaliu žemiau** vertino savivaldybės jaunimo politikos pasiekimus nei savivaldybės administracijos ir kai kurių kitų savivaldybėje veikiančių organizacijų atstovai.

Apibendrinant, galima teigti, kad per pastaruosius trejus metus savivaldybės įgyvendinama jaunimo politika nepasiekė ženklesnių rezultatų. Viena iš pagrindinių priežasčių yra bendra ekonominė situacija sunkmečio laikotarpiu, įtakojusi jaunimo emigraciją ir apatiją, verslo sektoriaus sunkumus (atitinkamai – mažesnes jaunimo įsidarbinimo galimybes), bei dėl finansinės krizės sumenkę savivaldybės finansinės galimybės inicijuoti naujoves ar didesnės finansinės apimties priemones.

1 PRIEDAS. ATLIKTŲ INTERVIU SĄRAŠAS

Vardas, pavardė	Pareigos	Interviu data
Julita Lopatienė	Ukmergės rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatore	2011-08-12
Tomas Župka	URJOS AS narys	2011-08-12
Andrius Lyška	Savivaldybės JRT pirmininkas, LSDJS	2011-08-12
Skaistė Vasiliauskaitė	JLC direktorė, savivaldybės JRT narė	2011-08-12
Loreta Kriaučiūnaitė	JLC darbuotoja	2011-08-12

Viešosios politikos ir vadybos
institutas

Gedimino pr. 50
LT-01110 Vilnius

Tel. +370 5 2620338

Faks. +370 5 2625410

info@vpvi.lt

www.vpvi.lt

